

Упатство за работење во апликацијата COBISS Cat

Прирачник за корисниците

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

Содржина

Содржина	2
Упатство за работење во апликацијата COBISS Cat	5
1 Вовед	6
1.1 Пријавување во апликацијата COBISS Cat	6
2 Интерфејс за каталогизација	7
2.1 Пребарувач	7
2.1.1 Избор на база на податоци	9
2.1.2 Внес на барање за пребарување (командно пребарување + скенирање)	10
2.1.3 Преглед на поими	11
2.1.4 Префикси и суфикси за пребарување	11
2.1.5 Избор на полиња за пребарување (изборно пребарување)	11
2.1.6 Избор на дополнителни оператори	11
2.1.7 Внес на барање за пребарување (изборно пребарување)	12
2.1.8 Побарај	12
2.1.9 Ново пребарување	12
2.1.10 Последно пребарување	12
2.1.11 Додај поле за пребарување	13
2.1.12 Претвори барање за пребарување	13
2.1.13 Отстрани поле за пребарување	13
2.1.14 Список ID	13
2.1.15 Подреди резултати од пребарувањето	14
2.1.16 Зачувај прашање	14
2.1.17 Уреди прашање	14
2.1.18 Пренос во текстуална датотека	14
2.1.19 Избор на приказ на резултатите од пребарувањата	14
2.1.20 Прикази на резултатите од пребарувањата	15
2.1.21 Следните 1000	15
2.1.22 Резултати од пребарувањето	15
2.1.23 Додај	16
2.1.24 Уреди	16
2.1.25 Нов запис	16
2.1.26 Прикажи	17
2.1.27 Прикажи во COBISS+	17
2.1.28 Спореди	18
2.1.29 Провери дупликации	18
2.1.30 Поврзи	18
2.1.31 Типологија	20
2.1.32 Библиографии	20
2.1.32.1 Подготовка и испис	20
2.1.32.2 Пристап до зачуваните датотеки со исписи	21
2.1.33 Кориснички формати за библиографии	21
2.1.33.1 Подготовка на кориснички формати	21
2.1.33.1.1 Додавање и менување на корисничките формати	21
2.1.33.1.2 Бришење на корисничките формати	22
2.1.34 Извези записи	22
2.1.35 Поврзи локални записи	23
2.2 Работен простор	24
2.2.1 Нов запис	25
2.2.2 Избриши запис	26
2.2.3 Приреди во нов запис	26
2.2.4 Подреди записи	27
2.2.5 Прикажи	27
2.2.6 Спореди записи	27
2.2.7 Избор на полиња за пренос во складиште, односно уредувач	27
2.2.8 Провери дупликации	28
2.2.9 Прикажи во COBISS+	28
2.2.10 Покажи список на библиотеките	28
2.2.11 Преземи, односно откажи одговорност за запис	29
2.2.12 Отстрани записи	29
2.2.13 Уреди запис	29
2.2.14 Преземање записи од Svarog	30
2.2.15 Приказ на записи	30
2.2.16 Приказ на работниот простор	30
2.3 Уредувач на записи	30
2.3.1 Внес на податоци	33
2.3.2 Провери запис	35
2.3.3 Зачувај запис	36
2.3.4 Зачувај како образец	36
2.3.5 Откажи	36
2.3.6 Додај поле	37
2.3.7 Додај избрано (пот)поле од складиште	37
2.3.8 Смени ја маската за внес	37
2.3.9 Прикажи/скриј копчиња за поместување полиња/потполиња	37

2.3.10 Прикажи/скриј копчиња за додавање/бришење потполиња	38
2.3.11 Вметни знак за сортирање	38
2.3.12 Вметни LaTeX-знак	38
2.3.13 Претвори букви	38
2.3.14 Претвори писмо	39
2.3.15 Бројачи	39
2.3.15.1 Одредување и уредување бројач	39
2.3.15.2 Внес со помош на бројач	40
2.3.16 Групи за внес на податоци	41
2.3.17 Копчиња со ознаки на полињата/потполињата/индикаторите	41
2.3.17.1 Додавање поле/потполе	41
2.3.17.2 Копирање поле	41
2.3.17.3 Менување поле/потполе	41
2.3.17.4 Бришење поле/потполе	42
2.3.17.5 Додавање стандардни вредности во потполе	42
2.3.17.6 Менување на карактеристиките на полињата/потполињата	43
2.3.17.7 Менување на вредностите на индикаторите	45
2.3.18 Помести поле/потполе	45
2.3.19 Додај/избриши поле/потполе	46
2.3.20 Прирачници во електронски облик	46
2.3.21 Кориснички поставувања	46
2.3.22 Врска со COBISS Lib	47
2.4 Прикажувач на записи	47
3 Основни постапки при работа со записите	49
4 Список на кратенки (наменски тастери) за изведување некои постапки	50
5 Знаци, правопис и други опции	52
5.1 Внес на знаци со помош на тастатура	52
5.2 Табели со знаци	52
5.3 Додавање јазик и менување на распоредот на тастатурата	54
5.4 Додавање тастатура на екран	55
5.5 Проверка на правопис	58
5.6 Автоматско преведување на текстот	59
5.7 Работење со датотеки	60
6 Индекси за пребарување	61
6.1 Библиографски бази на податоци	61
6.1.1 Основен индекс	61
6.1.1.1 Библиографски податоци	61
6.1.1.2 Податоци за содржината (предметни определници, класификација)	61
6.1.2 Дополнителни индекси	62
6.1.2.1 Податоци за записот	62
6.1.2.2 Библиографски податоци	63
6.1.2.3 Идентификациски податоци	64
6.1.2.4 Податоци за содржината (предметни определници, класификација)	64
6.1.2.5 Кодирани податоци	65
6.1.3 Ограничување	69
6.2 Нормативна база на податоци CONOR	69
6.2.1 Основен индекс	69
6.2.2 Дополнителни индекси	69
6.2.2.1 Податоци за записот	70
6.2.2.2 Нормативни податоци	70
6.2.2.3 Кодирани податоци	70
6.2.3 Ограничување	71
6.3 Нормативна база на податоци SGC	71
6.3.1 Основен индекс	71
6.3.2 Дополнителни индекси	72
6.3.2.1 Податоци за записот	72
6.3.2.2 Нормативни податоци	72
6.3.2.3 Идентификациски податоци	73
6.3.2.4 Кодирани податоци	74
6.3.3 Ограничување	74
6.4 CORES	74
6.4.1 Основен индекс	74
6.4.2 Дополнителни индекси	75
6.5 ISSN	75
6.5.1 Дополнителни индекси	75
7 Програмско проверување на записите	77
7.1 Библиографски бази на податоци	77
7.2 Нормативни бази на податоци	88
7.3 CORES	93
8 METADAT	95
8.1 Пребарувач	95
8.2 Работен простор	95
8.3 Уредувач на записи	96
8.4 Прикажувач	96
9 Совети за работење во COBISS Cat	97

Упатство за работење во апликацијата COBISS Cat

1 Вовед

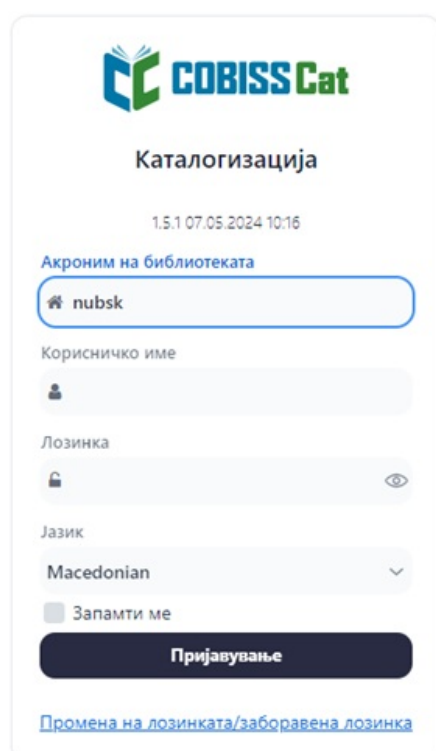
Новата генерација на програмската опрема COBISS Cat е веб-апликација. Бидејќи работи во веб-прелистувачи, корисниците можат да ја користат и на мобилни уреди.

Во работењето можат истовремено да ја користат и програмската опрема COBISS3/Каталогизација.

1.1 Пријавување во апликацијата COBISS Cat

Во апликацијата се пријавувате на адресата <https://cat.cobiss.net/cat/>. Во прозорецот за пријавување во COBISS Cat го внесувате акронимот на библиотеката, корисничкото име и лозинката која ја користите за работење во COBISS3/Каталогизација.

Во COBISS Cat на корисниците им се доделени истите [привилегии](#) кои ги имаат за работење во COBISS3/Каталогизација.

Прозорец за пријавување во COBISS Cat

По пријавувањето, на ливчето од веб-прелистувачот покрај називот Каталогизација се испишува акронимот на библиотеката.

Внимание

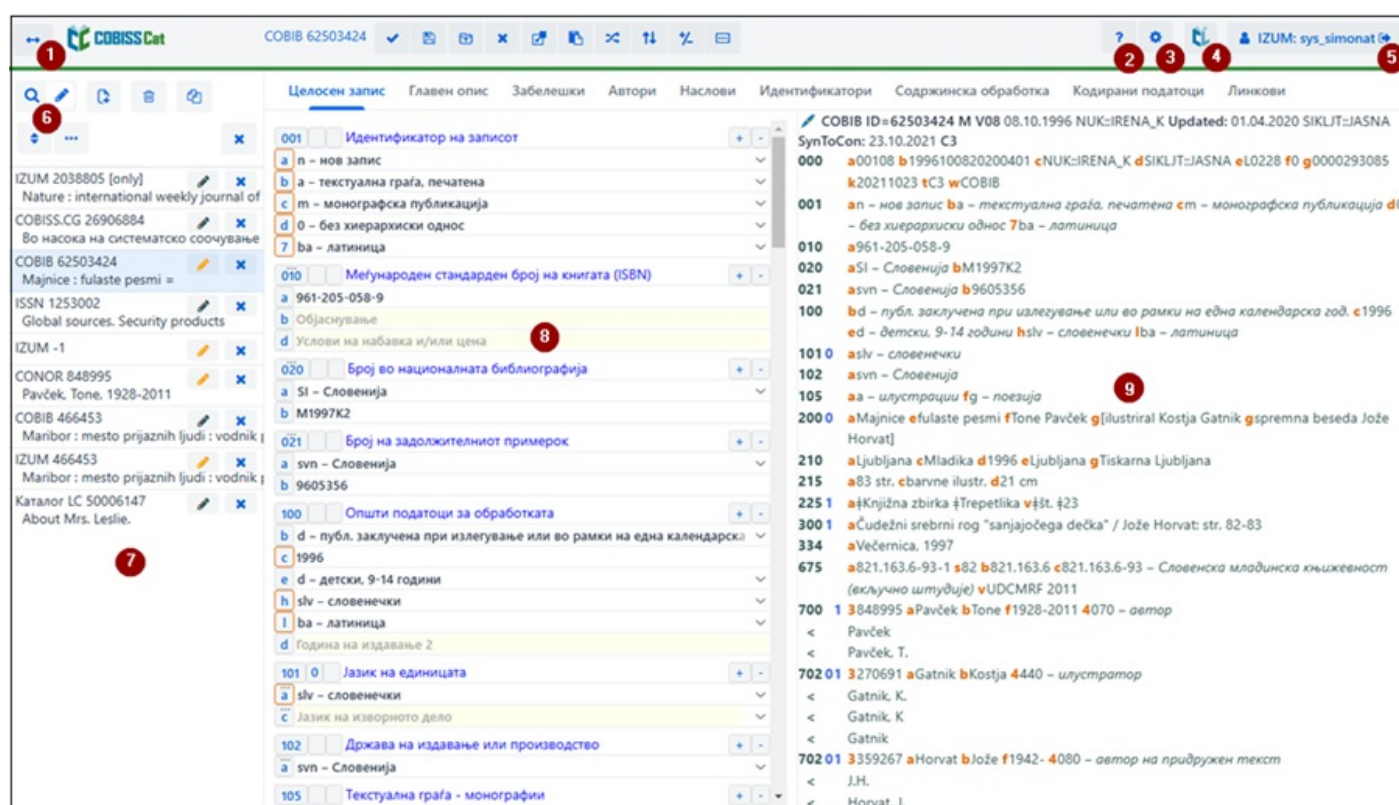
По еден час неактивност во COBISS Cat, програмата автоматски го одјавува корисникот од апликацијата.

2 Интерфејс за каталогизација

Во интерфејсот за каталогизација ги изведувате постапките за обработка на библиографски извори и постапките при работење со нормативни записи.

Елементи на интерфејсот:

1. копче кое го прикажува или го крие работниот простор
2. копче за пристап до прирачниците во електронски облик
3. копче за кориснички поставувања
4. копче за автоматско пријавување во апликацијата COBISS Lib
5. информација за базата и за пријавениот корисник, што е воедно и копче за одјавување од интерфејсот
6. копче за приказ на [пребарувачот](#) или на уредувачот на записи
7. [работен простор](#)
8. [уредувач на записи](#)
9. [прикажувач на записи](#)

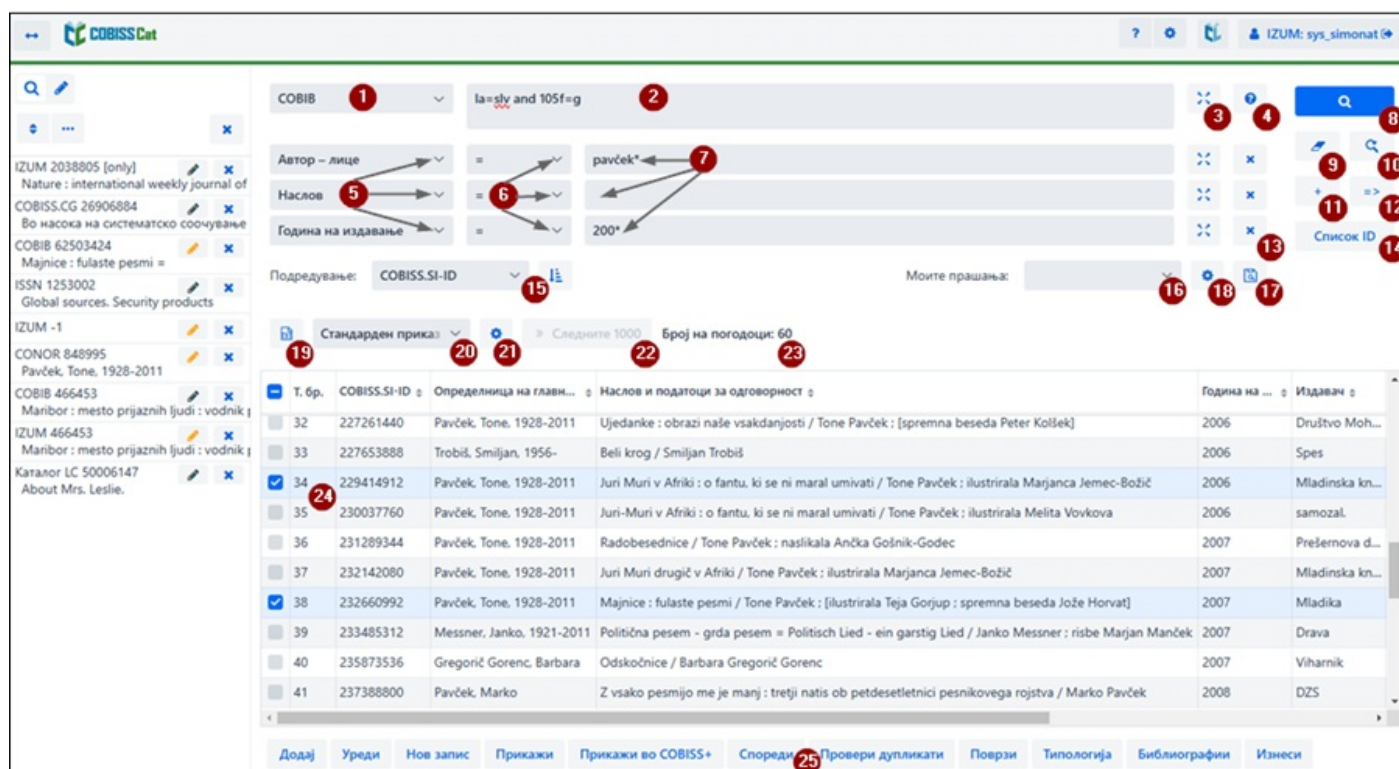
Интерфејс за каталогизација

По елементите на интерфејсот се движите со помош на глумчето или со тастерот <Tab>, а по списоците (на пр. записи, поими за пребарување, пристапни точки) со глумчето или со тастерите за движење <горе>, <долу>, <PgUp>, <PgDn>. Изборот го потврдувате со тастерот за празно место, тастерот <Enter> или го пополнувате полето за потврдување ☒.

2.1 Пребарувач

Во пребарувачот, со помош на барања за пребарување, можете да побарате записи во библиографските или во нормативните бази на податоци. Пребарувачот се состои од два дела. Горниот дел е наменет за внес на прашања, а долниот дел за приказ на резултатите од пребарувањето.

Пребарувачот го активирате со клик врз копчето на работниот простор.

The screenshot shows the COBISS Cat search interface. The search bar at the top contains the query 'la=sly and 105f=g'. The left sidebar shows a list of selected sources, including 'IZUM 2038805 [only]', 'Nature: international weekly journal of COBISS.CG 26906884', 'Bo nasoka na sistematsko soочuvawe', 'COBIB 62503424', 'Majnice: fulaste pesmi = ISSN 1253002', 'Global sources. Security products', 'IZUM -1', 'CONOR 848995', 'Pavček, Tone, 1928-2011', 'COBIB 466453', 'Manibor: mesto prijaznih ljudi: vodnik', 'IZUM 466453', 'Manibor: mesto prijaznih ljudi: vodnik', and 'Katalor LC 50006147 About Mrs. Leslie'. The main search results table lists various publications, including 'Pavček, Tone, 1928-2011', 'Trobiš, Smiljan, 1956-', 'Pavček, Tone, 1928-2011', 'Juri Muri v Afriki: o fantu, ki se ni maral umivati / Tone Pavček; ilustrirala Marjanca Jemec-Božič', 'Radobesednice / Tone Pavček; naslikala Ančka Gošnik-Godec', 'Juri Muri drugi v Afriki / Tone Pavček; ilustrirala Marjanca Jemec-Božič', 'Majnice: fulaste pesmi / Tone Pavček; [ilustrirala Teja Gorjup; spremna beseda Jože Horvat]', 'Messner, Janko, 1921-2011', 'Politična pesem - grda pesem = Politisch Lied - ein garstig Lied / Janko Messner; risbe Marjan Manček', 'Odkočne / Barbara Gregorič Gorenc', and 'Z vsako pesmijo me je manj: tretji natis ob petdesetletnici pesnikovega rojstva / Marko Pavček'. The bottom of the interface shows a row of buttons: 'Додај', 'Уреди', 'Нов запис', 'Прикажи', 'Прикажи во COBISS+', 'Спореди', 'Провери дупликати', 'Поврзи', 'Типологија', 'Библиографија', and 'Изнеси'.

Пребарувач

Елементи на пребарувачот:

1. паѓачки список за избор на база на податоци
2. поле за внес на барањето за пребарување (командно пребарување + скенирање)
3. копче за преглед на поими
4. копче за приказ на списокот на префикси и суфикси за пребарување
5. паѓачки список за избор на полињата за пребарување (изборно пребарување)
6. паѓачки список за избор на дополнителни оператори
7. поле за внес на барање за пребарување (изборно пребарување)
8. копче побарај
9. копче за ново пребарување
10. копче за последно пребарување
11. копче за додавање полиња за пребарување (изборно пребарување)
12. копче за претворање на барањето за пребарување од изборно во командно пребарување
13. копче за отстранување на полињата за пребарување (изборно пребарување)
14. копче **Список на ID** за додавање на список на идентификациски броеви

15. паѓачки список за избор на податокот по кој треба да се [подредат резултатите од пребарувањето](#);
можат да се подредат во растечки (копче) или во опаѓачки (копче) редослед
16. паѓачки список за избор на зачувани прашања
17. копче за [зачувување на прашање](#)
18. копче за [уредување на зачувани прашања](#)
19. копче за [пренос на резултатите од пребарување во текстуална датотека](#)
20. паѓачки список за [избор на приказ на резултатите од пребарувањето](#)
21. копче за [уредување на приказите на резултатите од пребарувањата](#)
22. копче **Следните 1000** за [испис на следните 1000 записи](#), а кај одредени странски бази копче **Следните 100**
23. податок за бројот на резултати пронајдени од програмата, кои одговараат на внесеното барање за пребарување
24. список на [резултатите од пребарувањето](#)
25. редица со копчиња кои различно се прикажуваат во зависност од избраната база на податоци
 - [Додај](#) за пренос на избраниот запис или на повеќе записи на работниот простор
 - [Уреди](#) за пренос на избраниот запис во уредувачот
 - [Нов запис](#) за креирање записи
 - [Прикажи](#) за преглед на еден или повеќе записи
 - [Прикажи во COBISS+](#) за приказ на записот во COBISS+
 - [Спореди](#) за споредување на два или повеќе записи
 - [Провери дупликати](#) за програмска проверка дали избраниот запис е дупликат на записи кои веќе постојат во COBIB
 - [Поврзи](#) за пакетно поврзување на библиографските записи со нормативни записи
 - [Типологија](#) за верификација на типологијата (достапно само за централните специјализирани информациски центри)
 - [Библиографии](#) за подготовка и испис на библиографии и списоци на предметни определници
 - [Извези](#) за извоз на записите во различни формати
 - [Поврзи локални записи](#) за постапка на проверување и чување на локалните записи (000e = only) во COBIB (на располагање само во одредени библиотеки)

За излез од пребарувачот, односно за преоѓање во уредувачот, кликувате на копчето   на работниот простор, односно го притискате тастерот <F8>.

2.1.1 Избор на база на податоци

Можете да изберете различни домашни и странски бази на податоци:

- Локална база – пребарување библиографски записи во локалната база на податоци

- COBIB – пребарување записи во заемната база на податоци
- COBISS.net – пребарување записи во заемната база на податоци во мрежата COBISS.net
- Каталог LC – пребарување записи во каталогот на Конгресната библиотека
- WorldCat – пребарување записи во библиографската база на податоци WorldCat
- CONOR – пребарување записи во нормативната база на податоци CONOR
- LC/NAF – пребарување записи во нормативната база на податоци LC/NAF
- SGC – пребарување записи во нормативната база на податоци од Општиот предметен индекс SGC
- ISSN – пребарување записи во библиографската база на податоци ISSN
- CORES – пребарување записи во базата на податоци CORES
- Архива COBIB – пребарување записи во архивската база на податоци за COBIB
- Архива CONOR – пребарување записи во архивската база на податоци за CONOR
- Архива SGC – пребарување записи во архивската база на податоци за Општиот предметен индекс SGC
- Избришани записи – пребарување записи кои ги избришале во библиотеката

Во некои библиотеки во паѓачкиот список е достапна и базата на податоци METADAT. Работењето со записите од оваа база е опишано во поглавјето [METADAT](#).

Кога од паѓачкиот список избирате друга база на податоци, пребарувачот се прилагодува (некои копчиња се изоставени, полето за внес на барање за пребарување при командно пребарување е некаде неактивно и сл.).

Базата на податоци која е избрана последна останува и не се менува сè додека го отворате пребарувачот во рамки на исто пријавување во апликацијата COBISS Cat.

Внимание

Базите на податоци на Каталог LC, WorldCat и LC/NAF се прикажуваат на списокот само ако ви се доделени привилегии за преземање од тие бази.

2.1.2 Внес на барање за пребарување (командно пребарување + скенирање)

Во полето за внес внесувате барање за пребарување со соодветна синтакса, в. прирачник COBISS3/Katalogizacija, [pogl. 4.2](#). Кај командното пребарување можете да користите префикси и суфикси за пребарување, а наместо префикси за пребарување можете да ја користите и ознаката на полето и потполето или ознаката на полето со скратеницата „ind“ и ознаката на индикаторот (скенирање).

Примери

*CL=Lastavica AND AU=Tolstoj**

PU=Oxford press NOT 001b=j

(planinarstvo AND vodiči)/ART

PU=Просветно дело AND 101ind1=1 AND (205a=*репринт* OR 205b=*репринт*)*

Барањата за пребарување можете меѓусебно и да ги комбинирате, така што ги внесувате во полето за внес кај командното пребарување и во одделните полиња за внес кај изборното пребарување. При пребарување, меѓу нив програмски се уважува логичкиот оператор AND.

Внимание

Кај базите на податоци Каталог LC, WorldCat и LC/NAF полето за внес не е активно.

Кај архивските бази, во полето за внес може да се внесе само идентификацискиот број на записот од базата COBIB, CONOR или SGC.

2.1.3 Преглед на поими

При обликување на барањата за пребарување кои ги внесувате во полињата за внес можете да ја користите функцијата за преглед на поими. Ако кликнете на копчето , се отвора прозорец со список на поими за пребарување кои во моментот се наоѓаат во базата на податоци.

Внимание

Кај базите Каталог LC, WorldCat, LC/NAF и архивските бази копчето не е достапно.

При командно пребарување, пред да кликнете на копчето , во полето за внес мора да внесете барем префикс за пребарување, додека при изборно пребарување полето за внес може да остане празно.

2.1.4 Префикси и суфикси за пребарување

При внес на барањето за пребарување можете да го користите списокот на префикси и суфикси за пребарување и на суфикси за ограничување, кои се прикажуваат со клик на копчето . Списокот на сите индекси за пребарување кои се користат во библиографските и нормативните бази на податоци, како и во базите на податоци CORES и ISSN, се наоѓа во погл. 6.

Внимание

Кај базите Каталог LC, WorldCat, LC/NAF и архивските бази копчето не е достапно.

2.1.5 Избор на полиња за пребарување (изборно пребарување)

Видливи се три полиња за пребарување, при што стандардните полиња за пребарување можете да ги замените на тој начин што од паѓачкиот список избирате други. Изменетиот редослед на полињата за пребарување во кои не е внесено барање за пребарување можете и да го зачувате (копче). Редоследот на полињата за пребарување се зачувува и по излегување од пребарувачот и е поврзан за корисничкото име.

Можете да додадете и повеќе полиња за пребарување (копче).

Внимание

Кај архивските бази изборното пребарување не е достапно.

2.1.6 Избор на дополнителни оператори

Барањата за пребарување можете да ги ограничите со дополнителните оператори: EMPTY, NOT и NOTEMPTY. В. прирачник COBISS3/Katalogizacija, [pogl. 4.1.3](#).

Внимание

Кај базите Каталог LC, WorldCat и LC/NAF дополнителните оператори не се достапни.

2.1.7 Внес на барање за пребарување (изборно пребарување)

Во полето за внес го внесувате барањето за пребарување. Помеѓу полињата за пребарување стандардно важи логичкиот оператор AND.

Барањата за пребарување можете меѓусебно и да ги комбинирате, така што ги внесувате во полето за внес од командното пребарување и во одделни полиња за внес од изборното пребарување. При пребарување помеѓу нив програмски се уважува логичкиот оператор AND.

Внимание

Кај архивските бази изборното пребарување не е достапно.

2.1.8 Побарај

Со кликување врз копчето го активирате пребарувањето.

Програмата активира пребарување во локалната база на податоци (локалната база на податоци е стандардната база кога ќе го отворите интерфејсот за каталогизација), односно во онаа база на податоци која сте ја избале пред постапката на пребарување.

Ако пребарувањето сте го започнале во локалната база на податоци, внесеното барање за пребарување можете да го употребите и во базата на податоци COBIV и во заемните бази на податоци во мрежата COBISS.net. Притоа само ја избирате базата на податоци, и не мора да го користите копчето .

Внимание

Доколку сте веле идентификациски броеви на записи (копче **Список ID**), се активира пребарување во избраната база на податоци, но само по записите чишто идентификациски броеви се додадени во списокот.

2.1.9 Ново пребарување

Внесените барања за пребарување и резултатите од пребарувањата ги бришете со клик врз копчето .

2.1.10 Последно пребарување

Барањата за пребарување автоматски се зачувуваат. Со клик врз копчето се отвора прозорецот **Историја на пребарувања**. На врвот на списокот се наоѓа барањето за пребарување кое е користено последно. Кога ќе го изберете барањето за пребарување, по кликување врз копчето **Во ред** барањето се извршува автоматски.

Внимание

Во историјата се чуваат најмногу 100 барања за пребарување за поединечна база. Кога ќе се достигне тој број, автоматски почнуваат да се бришат барањата кои во историјата се први зачувани.

2.1.11 Додај поле за пребарување

За додавање полиња за пребарување при изборно пребарување кликувате врз копчето . Можете да ги додадете сите полиња за пребарување кои се достапни.

Внимание

Кај архивските бази копчето не е достапно.

2.1.12 Претвори барање за пребарување

При обликување барања за пребарување, барањето за пребарување можете да го составите и со помош на полињата за пребарување во изборниот начин на пребарување, а потоа да кликнете на копчето . По кликување на ова копче, програмата го пренесува и го претвора внесеното барање за пребарување во соодветна синтакса за командниот начин на пребарување (на поимите за пребарување се додадени префикси, а ги поврзуваат логички и контекстуални оператори). Барањето за пребарување потоа можете по потреба и да го дополните или на друг начин да го преобликувате пред да извршите пребарување со него.

Внимание

Кај базите Каталог LC, WorldCat, LC/NAF и архивските бази копчето не е достапно.

2.1.13 Отстрани поле за пребарување

За отстранување на полињата за пребарување кај изборното пребарување кликувате на копчето .

Внимание

Кај архивските бази копчето е недостапно.

2.1.14 Список ID

За пребарување можете да користите списоци со идентификациски броеви. Ги внесувате во прозорецот **Список ID** и меѓусебно ги одделувате со запирка, празно место или со нов ред.

Внимание

Во списокот можете да додадете најмногу 25.000 идентификациски броеви. Ако додадете повеќе, при пребарување се земаат предвид само првите 25.000.

Кај базите Каталог LC, WorldCat, LC/NAF и архивските бази копчето **Список ID** не е достапно.

2.1.15 Подреди резултати од пребарувањето

Можете да одредите по кој податок треба да се подредат резултатите од пребарувањето (на пр. COBISS.XX-ID, година на издавање, издавач итн.). Стандардно, записите се подредени по растечки број COBISS.XX-ID.

Ако кликнете на копчето , го менувате начинот на подредување во опаѓачки (копче).

Внимание

Кај базите Каталог LC, WorldCat, CONOR, LC/NAF, SGC, ISSN, CORES и архивските бази паѓачкиот список за подредување на резултатите од пребарувањето и копчето , односно не се достапни.

2.1.16 Зачувај прашање

Барањата за пребарување во рамки на едно пребарување можете да ги зачувате и да ги користите и подоцна.

Прво го внесувате барањето за пребарување, а потоа кликувате врз копчето . Се отвора прозорецот **Прашање** во кој внесувате име на прашањето. Прашањето се додава во паѓачкиот список на “Моите прашања”. Зачувувањето на прашањата е поврзано за корисничкото име.

Можете да го смените и редоследот на полињата за пребарување (доколку во нив не сте внеле барања за пребарување). Ако кликнете на копчето , редоследот на полињата за пребарување ќе се зачува и по излегување од пребарувачот и ќе остане ист сè додека повторно не го измените и не го зачувате. Менувањето на редоследот на полињата за пребарување е поврзано за корисничкото име.

2.1.17 Уреди прашање

На претходно зачувано прашање можете да му го смените името или да го избришете (копчето покрај паѓачкиот список кај „Моите прашања“).

2.1.18 Пренос во текстуална датотека

Записите од списокот на резултати од пребарувањето можете да ги пренесете во текстуална датотека (копче). Потоа податоците можете да ги увезете во различни програми за обработка на податоци (на пр. MS Excel).

Внимание

Копчето е активно дури откако ќе изберете еден или повеќе записи од списокот на резултати од пребарувањето.

2.1.19 Избор на приказ на резултатите од пребарувањата

Можете да изберете приказ на резултатите од пребарувањата во кој сакате да го испишете списокот на најдените записи. Се зачувува последниот приказ на резултатите од пребарување и се применува и во следните пребарувања, сè додека не го смените.

Стандардниот приказ и приказот за преземање библиографски записи се однапред дефинирани за сите извори. За нормативните записи однапред е дефиниран само стандардниот приказ.

Различни видови прикази на резултатите од пребарувањата можете да дефинирате и самите (копче).

Внимание

Кај базите на податоци Каталог LC, WorldCat и LC/NAF не можете да изберете приказ на резултатите од пребарувањата.

2.1.20 Прикази на резултатите од пребарувањата

Приказ на резултатите од пребарувањата можете да дефинирате и самите и подоцна да го уредите (да го измените или да го избришете). В. прирачник COBISS3/Katalogizacija, [pogl. 12.1.2, 12.1.3](#).

Внимание

Кај базите на податоци Каталог LC, WorldCat и LC/NAF копчето не е достапно.

Приказот на резултатите од пребарувањата кој сте го дефинирале за локалната база на податоци е ист и за COBIB и за COBISS.net.

2.1.21 Следните 1000

Кога програмата ќе најде повеќе од 100 записи кои одговараат на наведеното барање за пребарување, на списокот на резултати од пребарувањето се испишуваат само првите 100. Исписот на следните 1000 записи можете да го активирате со клик врз копчето **Следните 1000**.

Внимание

При пребарување по базите на податоци Каталог LC, WorldCat и LC/NAF во резултатите од пребарувањата може да се додадат само по 100 записи (копче **Следните 100**).

2.1.22 Резултати од пребарувањето

Во долниот дел на прозорецот се испишува списокот на пронајдени записи во стандарден приказ на резултатите од пребарувањата, односно во приказот што последен сте го избрале.

Прикажаните резултати од пребарувањето можете да ги подредите по различни критериуми, да го смените редоследот на колоните или да ја смените ширината на колоната:

- Податоците ги **подредува** така што кликувате на називот на колоната. Податоците се подредуваат во растечки или во опаѓачки редослед по азбука/абецеда или по броевите.
- Редоследот на колоните го **менува** така што покажувачот на глумчето го поставувате на називот на колоната, а потоа со левиот тастер на глумчето ја повлекувате колоната налево или надесно.
- Ширината на колоната ја **менува** така што покажувачот на глумчето го поставувате на еден од

рабовите од колоната и со левиот тастер на глумчето го повлекувате работ налево или надесно. Ако сакате да ја проширите колоната повеќе отколку што е програмски одредено, во корисничките

поставувања (копче) мора да го испразните полето за потврдување кај *Ограничено ширење на колоните во пребарувачот*.

Од списокот на најдени записи избирате запис (или повеќе записи) така што го означувате полето за потврдување () покрај тековниот број на записот. Ако на списокот се наоѓа само 1 пронајден запис, кај тој запис полето за потврдување е програмски веќе означено. Ако сакате да ги означите, односно да го откажете изборот на сите полиња за потврдување кои се наоѓаат на списокот, кликувате на полето за потврдување кај „Т. бр.“.

Означување опсег на резултати

Опсег на резултати означувате во пребарувачот така што:

- прво го притискате и го држите тастерот <Ctrl> и кликувате на редицата со резултатот кој треба да се опфати како прв во опсегот (не смеете да кликнете во полето за потврдување до тековниот број)
- потоа го притискате и го држите тастерот <Shift> и кликувате на редицата со резултатот кој треба да биде означен како последен.

Ако ја повторите постапката, на тој начин можете да означите повеќе склопови резултати (на пр. од 3 до 10 и од 15 до 20).

2.1.23 Додај

Од списокот најдени записи избирате одреден запис (или повеќе записи истовремено) и го пренесувате на работниот простор со клик врз копчето **Додај**.

2.1.24 Уреди

Избраниот запис го вчитувате во уредувачот на записи така што кликувате на копчето **Уреди**. Записот истовремено се додава на работниот простор и се прикажува во прикажувачот. Ако сте избрале повеќе записи, во уредувачот се вчитува првиот запис, а сите записи се додаваат на работниот простор. В. и [погл. 2.2.13](#).

2.1.25 Нов запис

Запис креирате со клик на копчето **Нов запис**. Се отвора прозорецот **Нов запис** во кој прво ја избирате соодветната база на податоци и маската за внес. Потоа во уредувачот се вчитува запис со празни полиња и потполиња со стандардни вредности од избраната маска за внес. Доколку претходно сте дефинирале образец за нов запис, можете да го изберете во истиот прозорец, при што во уредувачот се вчитува содржината од образецот.

Ако во **Образец** го означите полето за потврдување кај **Прикажи ги сите**, се испишуваат обрасците од сите каталогизатори од истата библиотека. Ако полето за потврдување е празно, се испишуваат само обрасците кои вие сте ги креирале. Пред називот на образецот програмски се додаваат и корисничките имиња на каталогизаторите кои го креирале образецот (на пр. *MARTINAK: E-stanija*, *VESNA: default*).

Внимание

Маската за внес кај одделна база на податоци останува избрана сè додека не ја смените.

2.1.26 Прикажи

Одделен запис или повеќе записи од списокот на резултати од пребарувањето можете да прегледате така што записот или записите ги избирате и кликувате на копчето **Прикажи**. Се отвора прикажувачот во кој ги проверувате записите во форматот COMARC (копчето) или во стандарден формат (копчето). Записите од странските бази на податоци можете да ги проверите во изворен формат (копче **MARC21**) или форматот COMARC (копче **COMARC**). По записите можете да се движите нанапред (копче) или наназад (копче)

Во прикажувачот можете и да избришете запис од базата на податоци (копче) , да го додадете на работниот простор (копче **Додај**) или да го прикажете на ново ливче на веб-прелистувачот (копче **Отвори во ново ливче**).

Ако со избраниот запис се поврзани и други записи, врските можете да ги погледнете во долниот дел од прозорецот на прикажувачот.

Кај библиографските записи се додадени врските со:

- изворот (од записот за статија)
- сродниот континуиран извор (од записот за континуиран извор)
- записот за составни делови (од записот за монографска публикација, односно записот за континуиран извор)
- нормативните записи
- архивските записи (само за библиографските записи од базата на податоци COBIB)
- ELINKS

Кај нормативните записи од базата на податоци CONOR се додадени врските со:

- сродните пристапни точки
- поврзаните библиографски записи
- архивските записи

Кај нормативните записи од базата SGC се додадени врските со:

- сродните изрази
- пошироките изрази
- потесните изрази
- поврзаните библиографски записи
- архивските записи

Ако кликнете на запис кој е прикажан во врските, записот се отвора во нов прозорец на прикажувачот.

Кај одделен вид врска се прикажани најмногу 5 записи. Сите записи можете да ги погледнете доколку кликнете на трите точки под одделен список, при што се отвора пребарувач во кој е веќе внесено барањето за пребарување и во кое се прикажани резултатите од пребарувањето.

Совет

Во форматот COMARC се гледаат и полињата 996/997 и 998 доколку во корисничките поставувања (копче) сте го означиле полето за потврдување кај *Приказ на полињата за фондот*.

2.1.27 Прикажи во COBISS+

Библиографските или нормативните записи кои сте ги избрале од списокот со резултати од пребарувањето

можете да ги отворите во COBISS+ (копче **Прикажи во COBISS+**). Записот се прикажува во ново ливче од веб-прелистувачот.

Внимание

Записите од базите Каталог LC, WorldCat, ISSN, LC/NAF и архивските бази не можат да се прикажат во COBISS+.

2.1.28 Спореди

Записите можете меѓусебно да ги споредувате така што го избирате записот на работниот простор, а потоа од списокот со резултати од пребарувањето избирате еден или повеќе соодветни записи и кликувате на копчето **Спореди**. Се отвора прозорец со означени разлики, при што на левата страна на прозорецот секогаш се наоѓа записот од работниот простор, а на десната страна се записите кои сте ги избрале во резултатите од пребарувањето.

Со клик на копчето **Додај** можете да го додадете записот на работниот простор, а со клик на копчето **Отвори во ново ливче** записот го прикажувате во ново ливче на веб-прелистувачот.

Совети

И записите кои се наоѓаат на работниот простор можете меѓусебно да ги споредувате (кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Спореди**).

Доколку сакате да избегнете преголем број ливчиња во веб-прелистувачот и префрлање меѓу нив, записот можете да го прикажете во нов прозорец на веб-прелистувачот наместо во ново ливче. Тоа ќе го направите така што ќе кликнете на ливчето и со левото копче на глумчето ќе го повлечете од прозорецот на веб-прелистувачот во нов прозорец. Со тоа имате преглед над повеќе записи во исто време.

2.1.29 Провери дупликати

Со клик на копчето **Провери дупликати** можете да проверите дали избраниот запис е потенцијален дупликат на некој од записите во COBIB. Записот треба прво да го означите на работниот простор, потоа во полето за внес на командното пребарување програмски се впишува барање за проверување дупликати, кое го потврдувате со клик врз копчето .

Внимание

Потенцијалните дупликати можат да се проверат само за библиографски записи од локалната база на податоци, од COBISS или од COBISS.net.

2.1.30 Поврзи

Со клик врз копчето **Поврзи** можете истовремено да поврзете повеќе библиографски записи од COBIB со нормативен запис CONOR или SGC.

Во базата CONOR или SGC прво го барате соодветниот нормативен запис, го додавате на работниот простор и го означувате. Потоа во пребарувачот ја избирате базата COBIB и кликувате на копчето **Поврзи**. Во полето за внес на командното пребарување автоматски се впишува барање за пребарување формирано врз

основа на пристапната точка од нормативниот запис кој сте го означиле. Барањето за пребарување можете, по потреба, соодветно да го измените. Од списокот со резултати од пребарувањето избирате еден или повеќе библиографски записи кои сакате да ги поврзете со избраниот нормативен запис и повторно кликувате на копчето **Поврзи**. Се отвора прозорецот за поврзување. Во горниот дел на прозорецот, во формат COMARC/B, е прикажан првиот избран запис, а во долниот дел на прозорецот се прикажани полињата со опциите за поврзување. Прикажани се полињата 7XX, односно 60X од библиографскиот запис кој се наоѓа во горниот дел од прозорецот и знакот + кој овозможува поврзување со дополнителниот нормативен запис. Покрај постојните полиња 60X прикажано е и поле 60X кое можете да го додадете во записот.

COBIB ID=1341483 M V4 02.03.1998 PRFMB::DARJA Updated: 14.01.2013 EVROPF::PRISCIG
Copied: 14.01.2013 EVROPF::PRISCIG First Copied: 14.01.2013 SynToCon: 26.09.2007
000 a0014 b1998030220130114 cPRFMB::DARJA dEVROPF::PRISCIG eL0625 f20130114
g0000010108 hEVROPF::PRISCIG i20130114 k20070926
001 an – нов запис ba – текстуална граѓа, печатена ct – монографска
публикација t2.30 – зборник на стручни или нерецензирани научни трудови
на конференција d0 – без хиерархиски однос 7ba – латиница
100 c1976 hslv – словенечки lba – латиница ek – возрасни, сериозна (не е
белетристичка)
101 0 aslv – словенечки
102 asvn – Словенија
105 ay – публикацијата не е илустрирана bv – прирачник
200 0 aRazgovori o samoupravljanju epriročnik za uporabo filmov in prosojnic fpripravlil
Ciril Ribičič gurednik filmskih serij Mirjana Borčič
210 aljubljana cDopisna delavska univerza Univerzum d1976
215 a51 str. d22 cm
610 0 zslv – словенечки asamoupravljanje aJugoslavija
675 a331.107.8 s33 c331.107 – Делавско сооправљање. Индустриска демократија.
Самоуправљање
700 1 aRibičič bCiril 4070 – автор
702 01 318047331 aBorčič bMirjana 4340 – уредник
902 01 318047331 aBorčič bMirjana

✓ 700 : Ribičič, Ciril ⇒ 1730915: Ribičič, Ciril; 070
702 18047331: Borčič, Mirjana ⇒ 1730915: Ribičič, Ciril; 340
+ ▾

< 3 / 20 > Поврзи Додај Затвори

Пакетно поврзување на полињата 7XX

Ако сакате да поврзете или да додадете поле 7XX, односно 60X, го означувате и кликувате на копчето **Поврзи**. Притоа, во библиографскиот запис се додава потполето 3 со идентификацискиот број на нормативниот запис и пристапната точка од нормативниот запис (кај полињата 60X се додава и потполето 2 со вредност „SGC“), во прозорецот се вчитува новата верзија на записот, а копчето **Поврзи** веќе не е активно. Записот се зачувува во COBIB.

Ако во записот сакате да додадете врска со дополнителен нормативен запис, од паѓачкиот список избирате соодветно поле во прозорецот **Пребарување по CONOR**, односно **Пребарување по SGC**, ја барате и ја избирате соодветната нормативна пристапна точка и кликувате на копчето **Поврзи**. Притоа, во библиографскиот запис се додава потполето 3 со идентификацискиот број на нормативниот запис и пристапната точка од нормативниот запис (во полето 60X се додава и потполето 2 со вредност „SGC“), во прозорецот се вчитува новата верзија на записот, а копчето **Поврзи** веќе не е активно. Записот се зачувува во COBIB.

Ако сакате да го поврзете следниот библиографски запис кој сте го избрале од списокот со резултати од пребарувањето, кликувате на копчето и ја повторувате постапката. Со кликување врз копчето се

враќате на претходниот запис.

Записот можете да го додадете и на работниот простор (копче **Додај**).

Кога ќе завршите со поврзување, кликувате на копчето **Затвори**. Со копчето можете кога било да ја прекинете постапката.

Внимание

За пакетно поврзување на библиографските записи со нормативните записи CONOR или SGC потребна ви е привилегијата CAT_LINKAU. За поврзување на записите SGC потребна ви е привилегијата CAT_SUBLINK.

Нормативните записи кои се означени за бришење или се во подготовка (SGC), упатните записи и општите толковни записи не можат да се поврзат со библиографските записи.

2.1.31 Типологија

Со клик врз копчето **Типологија** во записите од COBIV можете да ја верификувате типологијата. Ако сакате да ја потврдите типологијата, кликувате на копчето **Заклучи**, а ако сакате да измените веќе потврдена типологија, кликувате на копчето **Отклучи**. Записот можете да го додадете и на работниот простор (копче **Додај**).

Внимание

За верификација на типологијата потребна ви е привилегијата CAT_LOCKTD.

Откако ќе се заклучи потполето со типологијата, содржината на полето 970 повеќе не може да се менува.

2.1.32 Библиографии

Библиографиите и списоците со предметни определници можете да ги спремате и да ги испишувате од пребарувачот (копче **Библиографии**). Ако сакате, во пребарувачот можете претходно да го внесете барањето за пребарување и да го активирате пребарувањето по локалната база на податоци или во COBIV.

2.1.32.1 Подготовка и испис

Тргнувате од прозорецот **Библиографии, предметни определници...** во кој најпрво го избирате видот на испис што сакате да го подготвите.

1. Кликнувате на копчето **Подготви испис**.

Се отвора прозорецот **Параметри на исписот**.

Ако во пребарувачот веќе сте го внеле барањето за пребарување и сте го извршиле пребарувањето по локалната база на податоци или во COBIV, избраната база на податоци и барањето за пребарување се пренесуваат програмски во прозорецот **Параметри на исписот** (важи само за исписите од групите BIB001, BIB002, BIB051).

Ако претходно не се извеле пребарување (или сте избале вид на испис кој се разликува од BIB001, BIB002, BIB051), во “Извор” ја избирате соодветната база на податоци и ја одредувате вредноста на параметарот “Командно пребарување” така што внесувате барање за пребарување за избор на граѓата кај “Уреди прашање”.

2. Ја одредувате вредноста и другите параметри за испис на библиографијата.

Во “Формат на библиографската единица” од паѓачкиот список можете да изберете и формат кој што

самите сте го дефинирале и сте му дале име, в. [погл. 2.1.33](#).

Во “Е-пошта” е внесена електронската адреса според корисничкото име.

3. кликувате на копчето **Во ред**.

Ако полето кај “Е-пошта” е празно, библиографијата се отвора во веб-прелистувач во зависност од избраниот формат за испис. Имате можност да ја зачувате датотеката на локалниот компјутер.

Ако полето кај “Е-пошта” не е празно, датотеката ја добивате како прилог на електронската адреса.

Внимание

Подготовката на библиографија со многу единици може да трае долго време.

Испис *BIB051: Испис CIP* е достапен само за библиотеките кои подготвуваат исписи на CIP-записи.

Според истата постапка исписите за библиографии и списоците со предметни определници ги подготвувате и во апликацијата COBISS Lib, сегмент **Исписи**, ливче **Библиографии**.

2.1.32.2 Пристап до зачуваните датотеки со исписи

Подготвените библиографии се чуваат, така што до нив можете да пристапите и подоцна.

Тргнувате од прозорецот **Библиографии, предметни определници...** во кој најпрво го избирате видот на записот кој сакате да го подготвите.

1. Кликнувате на копчето **Пребарај ги подготвените исписи**.
Се отвора прозорецот **BIBXXX**.
2. Ја избирате соодветната датотека.
3. Кликнувате на копчето **Отвори**.
4. По потреба на избраната датотека можете да и го смените името, при што ознаката на избраната дефиниција на почетокот на името е податок што не се менува.
5. Избраната датотека можете и да ја избришете од списокот на зачувани исписи. Можете да означите и да избришете повеќе датотеки истовремено.

2.1.33 Кориснички формати за библиографии

Во апликацијата COBISS Lib во сегментот **Исписи** можете да дефинирате формати со различни множества библиографски и други податоци кои можете да ги користите во библиографиите.

2.1.33.1 Подготовка на кориснички формати

Во апликацијата COBISS Lib, сегмент **Исписи**, го избирате ливчето **Библиографија**. Се отвора прозорецот **Библиографии, предм. определници...** во кој прво избирате која било група (на пр. BIB001, DSC001...) и кликате на копчето **Кориснички формати за библиографии**. Се отвора прозорецот **Уредување кориснички формати** со список на формати кои претходно сте ги дефинирале. Во почетокот списокот е празен.

Внимание

Дефинираните формати не се поврзани за корисничкото име, па затоа во одделна библиотека можат да ги користат сите каталогизатори.

2.1.33.1.1 Додавање и менување на корисничките формати

Списокот на кориснички формати можете да го дополните со нов формат или да го измените со веќе дефиниран формат.

Тргнувате од прозорецот **Уредување кориснички формати**.

1. За додавање нов кориснички формат кликувате на копчето **Додај**.
Се отвора прозорецот **Додај кориснички формат** Во кој кај “Име на корисничкиот формат” го внесувате името на форматот.
2. За измена на веќе дефинираниот формат што сте го означиле на списокот кликувате на копчето **Уреди**.
Се отвора прозорецот **Кориснички формати**.
3. Ги одредувате елементите за корисничкиот формат.
Ако сакате да додадете елемент во елементите за приказ, го означувате на списокот “Сите елементи” и кликувате на копчето **Додај**. Елементите кои содржат поделемента се означени со стрелка. Можете да додадете самостојни елементи или поделемента.

Ако сакате да отстраните елемент од списокот “Избрани елементи”, го означувате и кликувате на копчето **Отстрани**.

4. Кликнувате на копчето **Зачувај**, а потоа и на **Затвори**.

Во прозорецот **Зачувај го корисничкиот формат** го потврдувате името со клик врз копчето **Во ред** или го менуваме името.

Внимание

Ако изберете повеќе поделемента во рамки на иста област, односно група, податоците се дуплираат во исписот на библиографијата.

Совети

Ако постоечкиот формат сакате да го измените и да го зачувате под ново име, кликувате на копчето **Зачувај како**.

Ако сакате да го проверите списокот со елементи и податоци за приказ во библиографиите, кликувате на копчето .

2.1.33.1.2 Бришење на корисничките формати

Корисничките формати ги бришете во прозорецот **Уредување кориснички формати**.

1. На списокот “Кориснички формати” го избирате форматот. Притоа редицата во списокот се обојува.
2. Кликнувате на копчето **Избриши**.
Програмата бара да потврдите бришење на форматот.
3. Кликнувате на копчето **Во ред**, а потоа и на **Затвори**.

2.1.34 Извези записи

Одделен запис или повеќе записи од списокот со резултати од пребарувањето можете да ги извезете во

различни формати. Кога ќе изберете еден или повеќе записи и ќе кликнете на копчето **Извези**, се отвора прозорецот **Извоз на записи** во кој од паѓачки список избирате формат (*MARC21*, *MARCXML*, *Dublin Core*, *COMARXML*, *COMARC* или *MODS*). Кликнувате на копчето **Подготви**, а потоа и на копчето на кое е испишан бројот на записи за извоз.

Резултат на извозот е датотека која стандардно најчесто се зачувува во директориумот *Преземања*, односно *Downloads* на локалниот диск и вообичаено го зачувува називот каков што го понудила програмата. Од поставувањата на веб-прелистувачот зависи дали локацијата за чување датотеки може да се смени или да се внесе друг назив за преземената датотека. В. и [погл. 5.7](#).

Датотеката во која се зачувани записите од извозот можете да ги отворите и во веб-прелистувач (икона во горниот десен агол на веб-прелистувачот). Датотеката може да биде од тип *mrc* (за записи во MARC 21), *xml* (за записи во MARCXML, Dublin Core, COMARXML, MODS) или *txt* (за записи во COMARC).

Внимание

За извоз на записи потребна ви е привилегијата CAT_EXPORT.

Извозот на библиографски записи се одвива од локалната база на податоци и е ограничен на 10.100 записи. Ако извезувате максимален број записи (важи пред сè за извоз во MARC 21, MARCXML, Dublin Core), постапката на подготовка на датотеката може да трае подолго време (повеќе од еден час).

2.1.35 Поврзи локални записи

Локалните записи се записи кои се зачувани само во локалната база на податоци на библиотеката, а во COBIB не постојат. Ги препознавате по зборот “only” која е запишана во потполето 000e во системското поле. Во повеќето случаи настанати се со конверзија на записи од системот кој библиотеката го користела пред вклучување во системот COBISS.

Постапката на поврзување на локалните записи овозможува брзо разрешување на овие записи и опфаќа идентификација на евентуални дупликати, по што следи или зачувување на локалниот запис во COBIB или преземање на дупликатот со програмски пренос на податоците за фондот и програмско бришење на дуплираниот (локален) запис.

Локалните записи се означени на работниот простор со акронимот на локалната база и со COBISS-ID бројот, зад кој доаѓа зборот *[only]*.

Внимание

Постапката на проверување и чување на локалните записи во COBIB е на располагање само на одредени библиотеки кои во својата база имаат локални записи кои сè уште не постојат во COBIB.

Постапка

1. Во локалната база на податоци ги барате локалните записи и ги означувате.

Сите локални записи можете да ги побарате така што во командното пребарување внесувате *000e = only*.

2. Кликнувате на копчето **Поврзи локални записи**.

За секој означен локален запис одделно се извршува постапката на поврзување при која прво се

проверува дали во COBIB веќе постои запис за истиот библиографски изворе. Се отвора пребарувач во кој во командното пребарување е програмски внесено барање за пребарување на дуплираните записи во базата COBIB. Најгоре во прозорецот се испишани редниот број на записот од претходниот список со резултати и основните податоци за локалниот запис (COBISS-ID, податоците од полињата 200 и 210acd) кои во тој момент го поврзуваме. Евентуалните кандидати за дуплирани записи се испишуваат во списокот со резултати од пребарувањето.

3. Локалниот запис можете да го погледнете во форматот COMARC (копче **Прикажи локален запис**) или да го додадете на работниот простор (копче **Додај локален запис**).
4. Ако однапред дефинираното барање за пребарување не нуди резултати, со клик врз копчето **Дополнително пребарување** можете да изведете следно, малку пошироко однапред дефинирано пребарување на дуплираните записи. Со нов клик на тоа копче можете уште еднаш да го измените програмски внесеното барање за пребарување, а барањето за пребарување можете, по сопствена проценка, да го измените и рачно.
5. Ако најдете записи во COBIB, можете да ги означите и да ги споредите со локалниот запис (копче **Спореди**). Во споредувачот можете да се движите по нив, користејќи ги копчињата и .
6. Доколку утврдите дека соодветниот запис веќе се наоѓа во COBIB, го преземате во локалната база (копче **Употребѝ запис од COBIB во споредувачот**). Во таа прилика фондот програмски се пренесува од локалниот запис во штотуку преземениот запис, а локалниот запис се брише.
7. Записот од COBIB можете да го додадете на работниот простор (копче **Додај** во споредувачот).
8. Доколку не постојат дуплирани записи, локалниот запис можете да го зачувате во COBIB (копче **Зачувај во COBIB** во пребарувачот или во споредувачот).
9. За поврзување на следниот локален запис во пребарувачот на дуплирани записи кликувате на копчето и ја повторувате постапката. Со клик на копчето се враќате на претходниот запис.
10. Кога ќе завршите со поврзувањето, кликувате на копчето **Затвори**. Инаку, со ова копче можете кога било да ја прекинете постапката.

Поврзи локални записи

Снимката ја прикажува постапката на поврзување на локалните записи.

2.2 Работен простор

Работен простор е левиот дел на интерфејсот за каталогизација во кој се вчитуваат записите што сте ги пронашле со пребарувачот во различни бази на податоци и записите кои ги креирате или ги уредувате.

На работниот простор записите се означени со акронимот на базата на податоци, идентификацискиот број на записот и основните податоци. Локалните записи кои се наоѓаат само во локалните бази на податоци, а не постојат во COBIB, дополнително се означени и со зборот *[only]*. Додека не ги зачувате, на записите им се доделува автоматски број -1, -2...<-n>, а кога ќе ги зачувате добиваат идентификациски број (COBISS.XX-ID или CONOR.XX-ID итн.).

Работен простор

Елементи на работниот простор се:

1. копче кое го прикажува или го сокрива пребарувачот
2. копче за **креирање нов запис** (достапно само кога е активен уредувачот)
3. копче за **бришење запис** (достапно само кога е активен уредувачот)
4. копче за **приредување на постоечки запис во нов запис** (достапно само кога е активен уредувачот)
5. копче за **сортирање на записите**
6. копче за дополнителните опции: **приказ на записот во прикажувач**, **споредување записи**, **избор на полиња за пренос**, **проверување дупликат**, **приказ на записот во COBISS+**, **приказ на списокот на библиотеки**, **преземање**, односно **откажување одговорност за запис**
7. копче за **отстранување одделен запис или на сите записи** од работниот простор
8. копче за **додавање запис** во уредувачот
9. копче за **преземање записи од Svarog** (достапно само во НУК и само кога е активен уредувачот)

Кога додавате запис во уредувачот иконата на копчето ќе се обои со портокалова боја . Во исто време може да имате повеќе записи во постапка на уредување.

2.2.1 Нов запис

Запис креирате со кликување врз копчето . Се отвора прозорецот **Нов запис** во кој прво ја избирате соодветната база на податоци и маската за внес. Потоа во уредувачот се вчитува запис со празни полиња и потполиња со стандардни вредности од избраната маска за внес. Ако претходно сте дефинирале образец за нов запис, можете да го изберете во истиот прозорец, при што во уредувачот се вчитува содржината од

образецот.

Ако кај **Образец** го означите полето за потврдување **Прикажи ги сите**, се испишуваат обрасците на сите каталогизатори од истата библиотека. Ако полето за потврдување е празно, се испишуваат само обрасците кои самите сте ги креирале. Пред називот на образецот програмски се додаваат и корисничките имиња на каталогизаторите кои ги креирале обрасците (на пр. *MARTINAK: E-stamija*, *VESNA: default*).

Внимание

Маската за внес во одделна база на податоци останува избрана сè додека не ја смените.

Совет

Запис можете да креирате и со комбинација на тастерите <Ctrl> + <Alt> + <+>.

2.2.2 Избриши запис

Запис можете да избришете од локалната база на податоци и/или од COBIB (копче).

Внимание

Записите на кои во хиерархиски однос се поврзани други записи преку идентификацискиот број (потполе 4641) не можете да ги избришете. Меѓутоа, можете да ги избришете записите за кои се врзани записи преку ISSN број (потполиња 011as).

Ако записот што го бришете се наоѓа во уште некоја друга локална база на податоци, се брише само од вашата локална база на податоци, а во спротивно се брише и од COBIB.

Нормативните записи не можете да ги бришете.

2.2.3 Приреди во нов запис

Постоечки библиографски или нормативен запис можете да приредите во нов запис. Го означувате записот на работниот простор и кликувате врз копчето . За библиографските записи се отвора прозорецот **Избор на маска** во кој ја избирате соодветната маска за внес. Записот, кој претставува копија на избраниот запис, се вчитува во уредувачот, каде можете да го дополните или да го измените записот на соодветен начин.

Внимание

При пренос на содржината на библиографскиот запис во уредувачот не се пренесуваат потполињата 001e, 011ec, 017abdz2, 020abz, 021abz, 022abz, 70X9, како ни полињата 992 и 993.

Во уредувачот, исто така, не се пренесуваат полињата кои содржат потполе 5 со сигла на друга библиотека (полиња 012, 141, 316 итн.).

2.2.4 Подреди записи

Со клик врз копчето можете да ги подредите записите на работниот простор, и тоа според времето на додавање (редоследот според кој сте ги додавале на работниот простор), по азбука/абецеда (најпрво по акронимот на базата, а потоа библиографските записи според насловот, односно нормативните записи според пристапната точка) и според идентификацискиот број на записот.

2.2.5 Прикажи

Записот од работниот простор можете да го прикажете во стандарден формат или во форматот COMARC, а ако записот е од странска база на податоци, во формат MARC или COMARC (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Прикажи**). В. и [погл. 2.1.26](#). Кога во прелистувачот се наоѓа запис кој е во постапка на уредување (иконата за него е моливче на почетокот на системското поле), се гледаат вашите дополнувања. Состојбата на записот пред уредување ја проверувате така што го означувате полето за потврдување кај *Изворен запис со фонд*. Во форматот COMARC се гледаат и полињата за фондот, доколку постојат.

Ако во записот се наоѓаат интернет линкови (на пр. во потполето 856u), активни се и во приказите.

Совет

Записот во уредувачот (нов или постоечки) пред зачувување можете да го проверите и во стандарден формат.

Ако во корисничките поставувања (копче) сте го означиле полето за потврдување *Покажи полиња за фонд*, во форматот COMARC се гледаат и полињата 996/997 и 998, но само за записи кои не се во уредувачот.

2.2.6 Спореди записи

Записите од работниот простор можете меѓусебно да ги споредувате, така што кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Спореди**. Се отвора позорец со список на записите кои се на располагање за споредување со избраниот запис. На списокот се наоѓаат сите записи од работниот простор (и оние кои се во постапка на уредување) и верзијата на избраниот запис од локалната база или од COBIB.

Записот можете да го прикажете во ново ливче на веб-прелистувачот (копче **Отвори во ново ливче**) или да го додадете и на работниот простор (копче **Додај**).

Совет

Записите кои се во постапка на уредување во споредувачот се означени со иконата моливче.

2.2.7 Избор на полиња за пренос во складиште, односно уредувач

Од записот кој се наоѓа на работниот простор можете да копирате произволно поле со неговите потполиња (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Избор на полиња за пренос**). Во записот означувате едно или повеќе полиња и кликнувате на копчето **Пренеси во складиште**, ако сакате означените полиња да се пренесат во складиштето. Ако сакате означените полиња да се додадат во записот што се наоѓа во уредувачот, кликнувате на копчето **Пренеси во уредувач**. Ако го означите полето за потврдување кај *Прекриј*

ги постојните полиња, означените полиња ги прекриваат сите постојни полиња со истата ознака кога ќе се пренесат во записот во уредувачот.

В. и [погл. 2.3.7](#).

Совет

Копирање произволи полиња е овозможено и за записите од странските бази на податоци.

Внимание

Копчето **Пренеси во уредувач** и полето за потврдување кај *Прекриј ги постојните полиња* не се достапни кога е избран пребарувач, односно кога во уредувачот нема ниту еден запис.

При прекривање на постојните полиња, во записот во уредувачот мора да обрнете особено внимание кога пренесувате повторливи полиња (на пр. при пренос на поле 702 во записот во уредувачот прво се бришат сите полиња 702 што постојат, а потоа во него се додава полето 702 кое сте го означиле).

2.2.8 Провери дупликати

И за записот кој е во уредувачот (нов или постоечки запис) можете да проверите дали е потенцијален дупликат на некој од записите во COBIB (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Провери дупликати**). В. и [погл. 2.1.29](#).

2.2.9 Прикажи во COBISS+

Записот од работниот простор можете да го отворите во COBISS+ (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Прикажи во COBISS+**).

Внимание

Записите од базите Каталог LC, WorldCat, ISSN, LC/NAF и архивските бази не можат да се прикажат во COBISS+.

2.2.10 Покажи список на библиотеките

За библиографскиот запис од работниот простор можете да проверите и во кои локални бази на податоци се наоѓа (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Покажи список на библиотеките**). Се отвора прозорец со список на кој е испишан акронимот и називот на библиотеката, како и адресата за е-пошта на лицето за контакт за COBISS.

За понатамошно известување можете да го испишете списокот на адреси за контакт (копче **Е-адреси**) или да го пренесете комплетниот список на библиотеки (копче **Пренеси**). Во првиот случај се подготвува датотека *txt* со список на е-адреси, а во другиот датотека *csv* која можете да ја отворите во Excel (за да се испишат податоците во колони, во менито **Data** треба да се примени методот *Text to Columns*). Двете датотеки се

зачувуваат во директориумот *Пренеси*, односно *Downloads* на локалниот диск, а потоа можете да ја отворите и во веб-прелистувач.

2.2.11 Преземи, односно откажи одговорност за запис

За одреден нормативен запис одделна библиотека може да преземе одговорност или да ја откаже одговорноста што ја презела.

Внимание

За постапката на преземање, односно откажување одговорност за запис, потребна ви е привилегијата CAT_NEWPN или CAT_NEWCB.

Записот на работниот простор го означувате, потоа кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Преземи/откажи одговорност за запис**. Добивате порака дека сте презеле одговорност за записот. Од тој момент натаму каталогизаторите од другите библиотеки во записот можат да додаваат само податоци за варијантни пристапни точки и не можат повеќе да го уредуваат тој запис, освен ако имаат привилегија CAT_CONOR.

Внимание

Ако некоја библиотека веќе презела одговорност за запис, друга библиотека тоа веќе не може да го направи.

На ист начин можете и да откажете одговорност за запис. Кога ќе добиете порака дека одговорноста за записот е откажана, сите каталогизатори можат повторно да го дополнуваат записот.

Внимание

Ако за записот е одговорна некоја друга библиотека, откажувањето одговорност не е можно, освен ако немате привилегија CAT_CONOR.

2.2.12 Отстрани записи

Записите остануваат на работниот простор сè додека не ги отстраните од него. Можете да отстраните одделен запис или сите записи одеднаш. Ако кликнете на копчето на врвот на работниот простор, можете одеднаш да ги отстраните сите записи покрај кои се наоѓа копчето (записите се веќе зачувани). Притоа, програмата ве предупредува дека записите кои сè уште не се зачувани (покрај кои се наоѓа копчето) , нема да бидат отстранети од работниот простор. Ваквите записи можете да ги отстраните дури кога за секој запис поединечно ќе потврдите дека сакате да го отстраните од работниот простор. Притоа, евентуалните измени кои претходно сте ги внеле во записот нема да се зачуваат.

2.2.13 Уреди запис

Копчето го користите кога сакате записот да го дополните или да го преземете во вашата локална база.

Со клик врз копчето записот го додавате во уредувачот. Истовремено записот се прикажува во прикажувачот на записи. Притоа, иконата на копчето се обојува со портокалова боја , што значи дека

записот во моментот се уредува и дека не е достапен за другите каталогизатори.

На работниот простор можете да имате повеќе записи кои ги уредувате (по нив се движите со клик врз копчето). Сите дополнувања на постојниот запис кои сè уште не сте ги зачувале во базата на податоци секој ден во 23:59 часот ќе бидат автоматски избришани, а записот ќе им биде повторно достапен на сите каталогизатори (иконата на копчето од портакалова ќе се смени во црна боја). Сите нови записи кои сè уште не сте ги зачувале можат да останат на работниот простор неограничено долго време.

При преземање записи од Каталогот LC, WorldCat, ISSN или LC/NAF иконата на копчето нема да се обои со портакалова боја. Во овој случај на работниот простор се додава нов запис од избраната база, кој е означен со акронимот на локалната база и идентификацискиот број на записот <-n>.

Ако во работниот простор изберете запис од локалната база на податоци, во уредувачот се вчитува последната верзија на записот од COBIB. Ако станува збор за уредување на запис од COBISS2, програмата ве известува за тоа. Се препорачува да се провери во што се разликуваат записот од COBIB и од локалната база на податоци (копче **Спореди**). Доколку утврдите дека во записот од локалната база постојат полиња кои сакате да ги пренесете во записот од COBIB, можете да ги изберете полињата со нивните потполиња и да ги пренесете во складиште, односно во уредувачот на записот (копче **Избор на полиња за пренос**), в. и [погл. 2.2.7](#). Кога ќе кликнете на копчето **Во ред**, можете да започнете со уредување на записот.

Внимание

Дури и да изберете запис на работниот простор од локалната база, во уредувачот се вчитува последната верзија на записот од COBIB, но без полињата со предметните ознаки и без полињата за класификација. Овие полиња, доколку постојат, се пренесуваат од записот во локалната база на податоци.

Во уредувачот не можете да вчитате запис кој во истиот момент го дополнува некој друг (во COBISS3/Каталогизација или во COBISS Cat). Ќе добиете порака дека записот не е достапен и податок кој го уредува.

2.2.14 Преземање записи од Svarog

Преземање записи од Svarog е овозможено во НУК (копче).

2.2.15 Приказ на записи

Во прикажувачот можете да прикажете кој било запис од работниот простор или запис кој е во уредувачот. Записот го заменуваат со клик врз соодветното место на работниот простор:

- одделни записи прикажувате со клик лево од копчето
- основниот запис го прикажувате со клик лево од копчето – во прикажувачот се вчитува записот пред дополнување
- записот што го уредувате повторно го повикувате со клик врз копчето – во прикажувачот се вчитува записот со дополнувањата

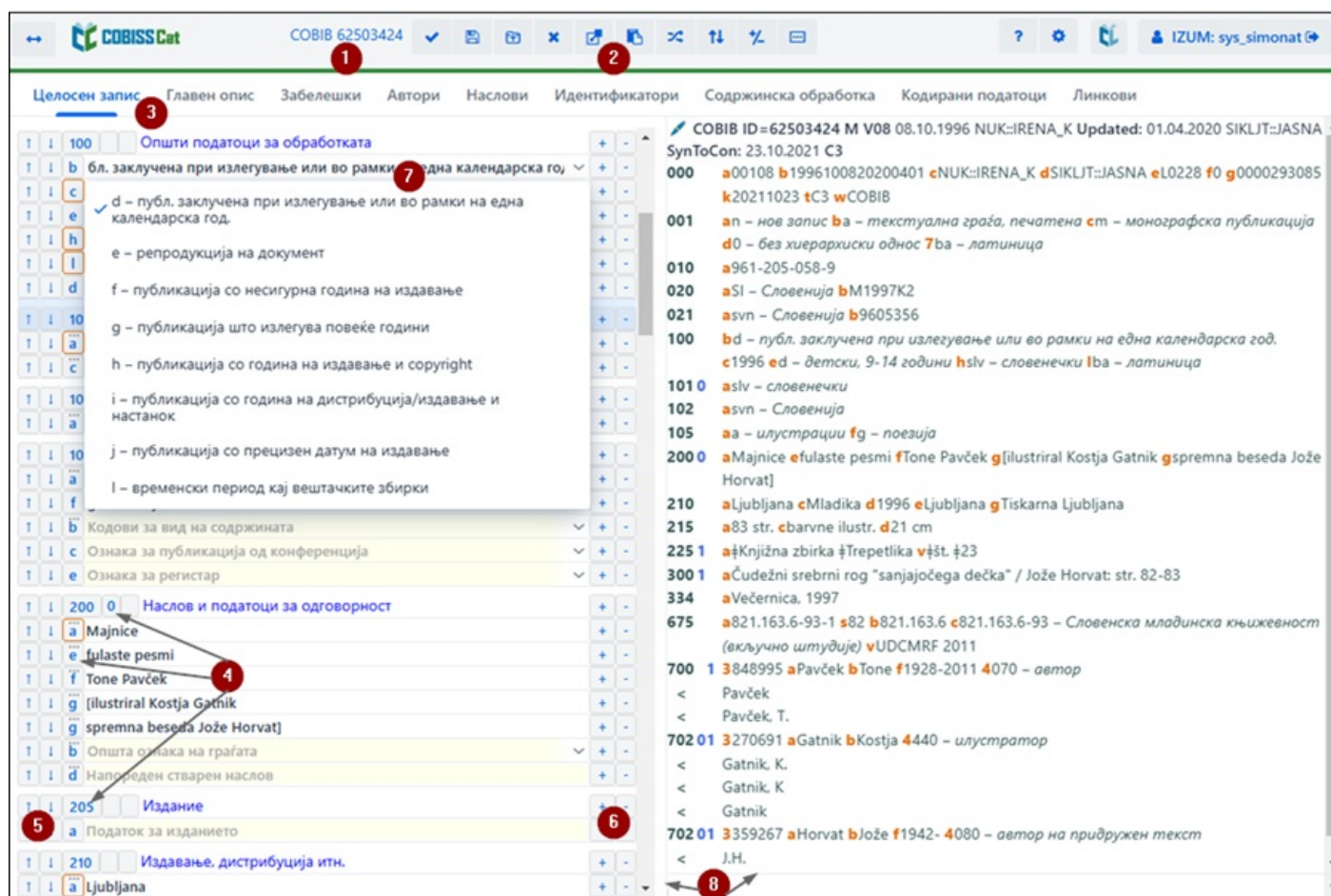
2.2.16 Приказ на работниот простор

Ако кликнете на копчето , работниот простор ќе се скрие, односно ќе се прикаже.

2.3 Уредувач на записи

Во уредувачот на записи, кој е централен дел на интерфејсот за каталогизација, уредувате (т.е. внесувате и менувате) податоци во библиографските и нормативните записи.

Уредувачот го активирате со клик на копчето на работниот простор.

Уредувач на записи

<Елементи на уредувачот:

1. акроним на базата на податоци и идентификациски број на записот кој е отворен во уредувачот (линкот води на записот во COBISS+)
2. копчиња
 - о за **проверување на записот**
 - о за **зачувување на записот**
 - о за **зачувување образец за нов запис**
 - о за **откажување, односно празнење на уредувачот**
 - о за **додавање полиња**
 - о за **додавање (пот)полиња од складиштето**
 - о за **менување на маската за внес**
 - о за **приказ/отповикување на копчињата за поместување на полиња/потполиња**
 - о за **приказ/отповикување на копчињата за додавање/бришење потполиња**

- о за опции при уредување на содржињата на потполињата: [внес на знак за сортирање](#), [вметни LaTeX знак](#), [претвори во големи букви](#), [претвори во мали букви](#), [претвори во латиница](#), [претвори во кирилица](#), [активирај бројач](#)

3. Редица за [избор на група за внес на податоци](#) (целосен запис, главен опис...)

4. копче со [ознаки на поле/потполе/индикатор](#)

5. копчиња , за [поместување на поле/потполе](#)

6. копче , за [додавање/бришење поле/потполе](#)

7. поле за внес со отворен паѓачки список

8. подвижен раб

При креирање запис во уредувачот се наоѓаат стандардните полиња, потполиња и индикатори за избраната маска за внес. По полињата и потполињата се движите со глумчето или со тастерот <Tab>, тастерот <Enter> или тастерите за движење. Ако користите комбинација на тастери <Shift> + <Tab>, се поместувате еден чекор на назад.

Полињата се означени со низа од три цифри, а потполињата со буква или со цифра. Дека потполето е задолжително укажува портокаловата рамка околу ознаката на потполето, а повторливоста ја укажуваат трите точки над ознаката на полето/потполето. Кај некои полиња се одредени и нумерички вредности на индикаторите кои стојат зад ознаката на полето.

При прикажување на записот во уредувачот се користат различни бои:

- сина за ознаките и називите на полињата, ознаките на потполињата и вредностите на индикаторите
- жолто се обоени полињата за внес без содржина (во нив со светлосива боја се наоѓа називот на потполето)
- со бела боја се пополнети полињата за внес

Податоците ги внесувате или ги менувате во полето за внес на одделно потполе. Со кликување врз ознаката на полето/потполето множеството полиња, односно потполиња можете да го измените (да додадете, да копирате, да смените ознака или да избришете). Полињата, односно потполињата имаат одреден редослед кој можете делумно да го смените (до таа мера да се зачува растечкиот редослед на бројот на полето). На полињата, односно потполињата можете да им смените и одредени карактеристики, на пр. степен на задолжителност, должина итн.

Ако сакате кај одделни потполиња да се видат пошироки полиња за внес во кои за подолг текст се гледа целата содржина, во корисничките поставувања (копче) треба да го означите полето за потврдување *Проширување на одредени полиња за внес и испис на содржината во повеќе редови*.

Пребарувањето по различни бази можете да го изведете и во тек на работењето во уредувачот, така што кликувате на копчето на работниот простор, односно го притискате тастерот <F8>. Преодот назад во уредувачот го изведувате со клик врз копчето на работниот простор, односно со притискање на тастерот <F8>.

Во уредувачот можете да го уредувате целосниот запис кој ги прикажува сите полиња во избраната маска за внес, а можете да уредувате и само одделни групи полиња.

Во библиографските записи полињата од форматот COMARC/B се распоредени во следните групи:

- целосен запис - сите полиња
- главен опис – полиња 2XX
- забелешки – 3XX, 992
- автори – 7XX, 9XX

- наслови – 200, 5XX
- идентификатори – 0XX (но не и 001)
- содржинска обработка – 6XX, 96X
- кодирани податоци – 1XX
- врски – 4XX, 856

Во нормативните записи полињата од форматот COMARC/A се распоредени во следните групи:

- целосен запис - сите полиња
- пристапни точки – 2XX, 4XX, 7XX
- сродни пристапни точки – 5XX, 950
- забелешки – 3XX
- забелешки на каталогизаторот – 820, 830, 835, 836, 911, 915, 916, 991, 992
- идентификатори – 010, 017, 035
- кодирани податоци – 1XX
- извори – 801, 810, 815, 856
- класификации – 6XX

2.3.1 Внес на податоци

Податоците ги внесувате или ги менувате во полето за внес кое стои зад ознаката на потполето. Податоците можете да ги внесете, да ги изберете од паѓачки список или од список на пристапни точки во нормативните бази или да ги изберете од списокот на резултати кога пребарувате во пребарувачот за одделни потполиња.

Во полињата за внес можете да вметнете и знак за сортирање NSB/NSE и ознака LaTeX. По потреба внесениот текст во полето за внес можете да го смените во сите големи или сите мали букви или на текстот да му го смените писмото (латиница во кирилица и обратно).

Кодирани податоци можете да ги внесете на повеќе начини:

- го отворате паѓачкиот список и од него избирате код (користите глумче или тастери за движење <горе>, <долу>)
- кодот или неговата вредност ја внесувате во полето за внес; притоа програмата испишува список на предлози во зависност од почетниот внес (функција “autocomplete”)

Внесот го завршувате така што кликувате на полето за внес или го притискате тастерот <Enter>, односно тастерот <Tab>. Со тастерот <Enter> се поместувате на следното поле за внес, а со тастерот <Tab> на следната ознака на потполето, односно полето. Ако ги притиснете тастерот <Tab> и тастерот за празно место, го отворате пребарувачот кој се наоѓа во полето за внес (на пр. 011a, 4641, 60X3, 7XX3), а притоа да не морате да кликнете на копчето .

Во полето за внес со помош на програма за проверка на правопис можете да ја проверите правилноста на внесениот текст. Ако во веб-прелистувачот (*Поставувања/Јазици*) сте ја овозможиле опцијата за проверување правопис во текот на пишувањето, при внес на текст во полето за внес погрешно напишаните зборови ќе бидат подвлечени со црвено. Во одредени веб-прелистувачи (на пр. Firefox) во секое поле за внес од прирачното мени треба да се избере опцијата *Провери правопис* за да се подвлечат погрешните зборови. Во веб-прелистувачите Chrome и Microsoft Edge ова не е неопходно. Ако сакате да проверите слични зборови кои се на располагање во речникот, со десниот тастер на глумчето кликувате на подвлечениот збор и од менито со предлози го избирате соодветниот збор. Зборовите кои според ваше мислење се правилни можете да ги додадете во личниот речник, така што на таквиот збор кликувате со десниот тастер на глумчето и избирате *Додај во речник*. В. и [погл. 5.5](#).

Внес во полиња под нормативна контрола

Внесот на податоци во полињата со вклучена нормативна контрола се разликува од внесот во другите полиња. Податоците во тие полиња можете да ги пренесете од нормативната база на податоци CONOR или SGC.

Во потполето 3 од полињата 60X, односно 7XX ја внесувате бараната пристапна точка и кликувате на копчето покрај полето за внес.

За поврзување на полињата за автори (полиња 7XX) со соодветен нормативен запис од базата CONOR служи прозорецот **Пребарување по CONOR**, а за поврзување на полињата за предметни ознаки (полиња 60X) со соодветниот нормативен запис од базата SGC служи прозорецот **Пребарување по SGC**.

Елементи на прозорецот се:

- насловна редица
- лев дел од прозорецот со список на пристапни точки кои одговараат на барањето за пребарување. Пребарувањето се врши по целата нормативна база на податоци, а не само по пристапните точки од ист вид. Пристапните точки кои се од соодветен вид се испишани со црна боја, а пристапните точки за ентитетите од други видови се испишани со сива боја (на пр. при поврзување на полињата 710 со црна боја ќе се обојат само називите на корпорациите).
- горен десен дел од прозорецот во кој за избраната пристапна точка е прикажан целиот запис во форматот COMARC/A
- долен десен дел од прозорецот во кој за избраната пристапна точка се прикажани релациите. Ако постојат пошироки, потесни или сродни изрази, со клик врз одделен израз, изразот се пренесува во левиот дел од прозорецот, а неговиот запис во горниот десен дел од прозорецот.
- поле за внес на барање за пребарување
- копчиња
 - **Побарај** – активирање на пребарување по внес на барањето за пребарување
 - **Назад** – враќање на претходното барање за пребарување
 - **Додај** – додавање на избраниот нормативен запис на работниот простор
 - **Избери** – потврдување на избраната пристапна точка (идентификацискиот број на нормативниот запис се пренесува во потполето 3)
 - **Откажи** – откажување на пребарувањето и затворање на прозорецот
 - **LC/NAF** – преод во базата на податоци LC/NAF (не е достапно во прозорецот **Пребарување по SGC**)

Пребарување по CONOR

Obalno planinsko društvo Koper

Osnovna šola Cerkno. Planinska skupina

PD PT. Planinska skupina Nova Gorica

Planinsko društvo Pošte in Telekom Ljubljana. Planinska skupina Nova Gorica

Planinska skupina Pošte in Telekom Nova Gorica

Planinsko društvo Pošte in Telekom Ljubljana. Planinska skupina Nova Gorica

Planinska skupina PT Nova Gorica

Planinsko društvo Pošte in Telekom Ljubljana. Planinska skupina Nova Gorica

✓ Planinska zveza Slovenije [1948-]

Planinski

Lamprecht, Ivan

Planinski, J. P.

Pukmeister, Janko [1837-1862]

Planinski, Stojko Ivanoski-

Ivanoski-Planinski, Stojko [1920-]

Planinsko društvo "Bajtar" Velika planina (Stahovica) [1989-]

Planinsko društvo "Janez Trdina" Mengeš

Planinsko društvo "Obrtnik" (Maribor)

Planinsko društvo "Šmarna gora" (Ljubljana)

Planinsko društvo Šmarna gora (Ljubljana)

Planinsko društvo Ajdovščina [1903-]

Planinsko društvo Bajtar Velika planina (Stahovica)

Planinsko društvo "Bajtar" Velika planina (Stahovica) [1989-]

Planinsko društvo Blagajana Polhov Gradec

Planinsko društvo Brežice

Planinsko društvo Cerkno

Planinsko društvo Črna na Koroškem

Planinsko društvo Črnomelj

Planinsko društvo Dobrovlje Braslovče

Planinsko društvo Dovje - Mojstrana

Planinsko društvo Dravograd

planinsk

Најди

Назад

Додај

Избери

Откажи

LC/NAF

CONOR ID=288438371 CB V01 22.04.2016 CONOR::IZUM Updated: 15.12.2020

CONOR::NUK_SUZANAS Conversion: 02.06.2024 C3

000 a00201 b2016042220201215 cCONOR::IZUM dCONOR::NUK_SUZANAS

eC f0 g0001126712 tC3 u20240602

001 aс – поправен запис bх – нормативен запис cb – име на корпорација

010 a0000000087020557 a0000000087020557

035 a(VIAF)126125681

100 ba – усвоена cslv – словенски gba – латиница

101 aslv – словенечки

102 asvn – Словенија

106 a0 – може да се користи и како предметна ознака

190 11 a1948 b06 c06

210 02 aPlaninska zveza Slovenije

410 02 5d – акроним aPZS

410 02 9eng – англиски aAlpine Association of Slovenia

510 02 3298172259 5a – претходно име aPlaninsko društvo Slovenije

810 aPlaninski zbornik : ob 110-letnici Slovenskega planinskega društva in Planinske zveze Slovenije / [avtorji Tomo Česen ... [et al.]. - 2003

810 aSlovenske gore v podobi : razstavni prostori Arkade, Ljubljana 1975. - 1975 bPZS

810 aLetopis ... / Planinska zveza Slovenije = Alpine Association of Slovenia. - 2011-

830 aL. 1893 je bilo ustanovljeno Slovensko planinsko društvo (SPD), l. 1946 ga nasledi Planinsko društvo Slovenije (PDS), le-to pa 6. junija 1948 Planinska zveza Slovenija (PZS)

856 4 uhttps://zgodovina.pzs.si/

Сродни изрази

Planinsko društvo Slovenije

Поврзување со записите од базата на податоци CONOR

По списокот на пристапни точки се движите со глумчето или со тастерите за движење. Избраната пристапна

точка ја пренесувате во горниот десен дел од прозорецот со тастерот за празно место, со тастерот <Enter> ја потврдувате и нејзиниот идентификациски број го пренесувате во потполето 3 (еквивалент е копчето **Избери**).

Ако не сте нашле нормативен запис во базата CONOR, пребарувањето можете да го продолжите во странската нормативна база на податоци LC/NAF. Кога ќе кликнете на копчето **LC/NAF**, се отвора пребарувач во кој се пренесува претходно внесеното барање за пребарување. Ако во базата LC/NAF пронајдете соодветен запис, можете да го додадете на работниот простор и да го преземете во базата CONOR.

Внимание

Нормативните записи можат да ги преземаат само каталогизатори со привилегија CAT_NEWPN или CAT_NEWCB.

Специфичности при внес во полињата од форматот COMARC/A

Податок за изворот (810)

Податокот за изворот во кој сте го нашле податокот за нормативната или варијантната пристапна точка можете да го пренесете во нормативниот запис од запис во COBIB или од записот кој го уредувате во моментот.

Во празното потполе 810a кликувате на копчето покрај полето за внес за да се отвори пребарувачот. Ако во пребарувачот веќе се гледа список на записи, на него се оние библиографски записи кои сте ги вчитале на работниот простор, односно оние кои ги уредувате или ги креирате (покрај нив се наоѓа копче). Кога на списокот ќе означите и ќе изберете библиографски запис, соодветните податоци се пренесуваат во потполето 810a. Списокот на записи може да биде и празен, па тогаш во пребарувачот го внесувате саканото барање за пребарување и активирате пребарување по записите во COBIB.

Специфичности при внес во полиња од форматот COMARC/B

Полиња за поврзување кај континуираните извори (4XX)

Полињата во блокот 4XX, кои се користат за приказ на односот помеѓу континуираните извори, содржат потполиња *a* – *Стварен/клучен наслов* и *x* – *ISSN* во кои ги внесувате (клучниот) наслов и/или ISSN на сродниот континуиран извор.

Потполето *a* мора да биде пополнето само кога не постои запис за сроден континуиран извор во COBIB или кога во постојниот запис не постои полето 530 – *Клучен наслов*. Потполето *a* го внесувате и кога не постои ISSN.

Постапка

1. Во соодветно поле од блокот 4XX во потполето *x* го внесувате ISSN на сродниот континуиран извор и го потврдувате внесот.
2. Ако запис со тој ISSN постои во COBIB и содржи поле 530, во полето зад копчето се испишува клучниот наслов, што значе дека потполето *a* не треба да се пополнува.
3. Ако записот не содржи поле 530 или ако не постои запис, кликувате на копчето за пребарување по базата ISSN. Барањето за пребарување се испишува автоматски. Со клик врз копчето **Избери** во потполето се внесува клучниот наслов од избраниот резултат од базата ISSN.

2.3.2 Провери запис

Можете да проверите дали во записот кој се наоѓа во уредувачот постојат програмски утврдени грешки, односно недостатоци (копче). Грешките кои ќе ги пронајде програмата се испишуваат во долниот дел

на прикажувачот. В. и [погл. 2.4](#).

Совет

Записот можете да го проверите и со комбинација на тастерите <Ctrl> + <Alt> + <C>.

При вчитување на записот во уредувачот евентуалните грешки се испишуваат автоматски, ако во корисничките поставувања (копче) сте го означиле полето за потврдување кај *Испис на грешки при вчитување на запис во уредувачот*.

2.3.3 Зачувај запис

Ако во записот нема грешки од типот “F” – Fatal, програмата ќе го зачува записот во локалната база на податоци и/или во COBIV (копче). Притоа уредувачот се празни, а на долниот раб на интерфејсот за каталогизација се испишува базата на податоци во која е зачуван записот.

При зачувување на записот програмата ве предупредува и на евентуални други грешки, односно неусогласености во записот.

Совети

Записот можете да го зачувате и со комбинација на тастерите <Ctrl> + <Alt> + <S>.

На записот кој сте го зачувале во локалната база на податоци можете да му додадете и податоци за фондот. Со клик врз копчето без дополнително пријавување преоѓате во COBISS Lib и во прозорецот **Историја** (копче во COBIS Lib) ја избирате граѓата на која и припаѓа зачуваниот запис.

2.3.4 Зачувај како образец

Кога запис во кој сте втеле податоци сакате да го зачувате како образец за нов библиографски, односно нормативен запис, и да го користите повеќе пати, кликувате на копчето . Се отвора прозорецот **Зачувај како образец** во кој го одредувате називот на образецот. Во истиот прозорец образецот можете и да го избришете.

Ако го зачувате записот како образец под називот *DEFAULT*, податоците што сте ги втеле можете подоцна да ги користите како стандардни. Под истиот назив *DEFAULT* можете да креирате повеќе обрасци, ако се во различни бази на податоци. В. и [погл. 2.3.17.5](#).

2.3.5 Откажи

Записот во уредувачот можете да го напуштите без да го зачувате. Кога ќе кликнете на копчето , програмата ве предупредува дека записот нема да се зачува. Притоа уредувачот и прикажувачот се празнат, а записот останува непроменет на работниот простор. Новиот запис ќе се избрише и од работниот простор.

Внимание

Со клик врз копчето не ја поништувате само последната активност во записот, туку и

сите измени кои сте ги внеле во записот.

Ако во корисничките поставувања сте го оставиле празно полето за потврдување кај *Испис на предупредувања при откажување на уредување запис*, предупредувањето по клик врз копчето нема да се испише.

2.3.6 Додај поле

Во записот можете да додадете поле кое го нема во множеството полиња од избраната маска или поле кое сакате да го повторите (копче). Во прозорецот **Поле** ја внесувате ознаката на полето или ја избирате од паѓачкиот список “Ознака на полето”, а потоа кликувате врз копчето **Додај**. Во “Ознака на полето” можете да внесете една или повеќе ознаки за потполињата кои сакате да ги додадете во одделно поле (на пр. 3270aaa).

Поле можете да додадете и на тој начин што кликувате врз ознаката на полето и програмски ја потврдувате внесената ознака на полето или внесувате, односно избирате друга ознака за поле и кликувате на копчето **Додај**.

2.3.7 Додај избрано (пот)поле од складиште

Во записот можете да додадете копирани полиња или избришани полиња и потполиња кои се зачувани во складиштето на полиња.

По кликување врз копчето , се отвора прозорец со список на полиња и потполиња. Во него ознаките на копираните и избришаните полиња се запишани нагласено, а ознаките на полињата, кога сте избришале потполиња, се запишани со обично писмо. Од списокот избирате едно или повеќе полиња кои сакате да ги пренесете во записот и кликувате на копчето **Вметни**. В. и [погл. 2.2.10](#).

Совети

Содржината од складиштето можете да ја користите повеќе пати, но само во рамки на иста пријава во апликацијата COBISS Cat.

Списокот на копирани или избришани полиња и потполиња можете да го повикате и со комбинација на тастерите <Ctrl> + <Alt> + <Insert>.

2.3.8 Смени ја маската за внес

На библиографскиот запис кој е вчитан во уредувачот можете во одредени случаи да му ја смените маската за внес (копче). Можете да ја смените само маската за внес *М – монографски публикации* во *Н – некнижна граѓа* и обратно.

2.3.9 Прикажи/скриј копчиња за поместување полиња/потполиња

Полињата во записот се секогаш подредени во растечки редослед на ознаките на полињата, а нивниот редослед можете да го менувате само ако имате повеќе повторувања на одделно поле. Во рамки на одделно поле можете да го смените редоследот на потполињата.

Со клик врз копчето во уредувачот пред ознаката на полињата и потполињата се додаваат копчиња за поместување на поле/потполе нагоре и надолу . Со нов клик врз копчето овие копчиња се сокриваат.

Совет

Со глумчето можете брзо да поместите поле или потполе користејќи ја функцијата „повлечи и пушти“ (англ. „drag & drop“).

2.3.10 Прикажи/скриј копчиња за додавање/бришење потполиња

Во одделно поле на записот можете да додавате повторливи потполиња или да ги избришете.

Со клик врз копчето во уредувачот, зад полињата за внес на потполиња, се додаваат копчиња за додавање и за бришење . Со нов клик врз копчето овие копчиња се сокриваат.

Внимание

Копчињата за додавање и бришење полиња не можете да ги отстраните.

2.3.11 Вметни знак за сортирање

Во полето за внес за одделно потполе можете да вметнете знак за сортирање (кликнувате врз копчето и ја избирате опцијата **Вметни знак за сортирање (NSB)**). Знакот „†“ се вметнува на крајот од текстот. Програмски пред знакот „†“ се вметнува и празно место, освен во случајот кога полето за внес е празно.

Совет

Знакот „†“ можете да го внесете на произволно место во полето за внес само со користење на тастатурата, на тој начин што ги притискате тастерите <AltGr> и <+> (првиот тастер лево од <Backspace> на алфанумеричкиот дел од тастатурата) и додавате уште и празно место. Се внесува знакот „,” кој се претвора во „†“ кога ќе го потврдите внесот во потполето.

2.3.12 Вметни LaTeX-знак

Во полето за внес за одделно потполе можете да вметнете LaTeX-знак (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Вметни LaTeX-знак**). На крајот од текстот се вметнува знакот „□“. Програмски пред знакот „□“ се вметнува и празно место, освен во случајот кога полето за внес е празно.

Совет

Знакот „□“ можете да го внесете на произволно место во полето за внес само со користење на тастатурата, така што притискате на тастерите <AltGr> и <Ž>. Се внесува знакот „□“ кој се претвора во „□“ кога ќе го потврдите внесот во потполето.

2.3.13 Претвори букви

Во полето за внес внесениот текст можете да го смените во сите големи букви или во сите мали букви. За

претворање на буквите кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Претвори во големи букви** или **Претвори во мали букви**.

2.3.14 Претвори писмо

Во полето за внес можете да го смените писмото на внесениот текст (од латиница во кирилица и обратно).

За претворање на писмото кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Претвори во латиница** или **Претвори во кирилица**.

2.3.15 Бројачи

Во библиографската база на податоци и во нормативните бази на податоци за одделни потполиња можете да одредите бројачи. За одредување и уредување бројачи потребна ви е привилегијата CAT_EDITTYPE.

Во полето за внес за одделно потполе (на пр. 020b, 021b) можете да одредите нов бројач или да вметнете број од веќе постоечки бројач.

2.3.15.1 Одредување и уредување бројач

Зависно од барањето поставувате онолку бројачи колку што ви се потребни за одредување одделни броеви.

Нов бројач додавате така што во полето за внес за одделно потполе (на пр. 020b, 021b) кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Активирај бројач**. Се отвора прозорецот **Бројачи** во кој кликувате на копчето **Уреди**. Се отвора прозорецот **Бројачи во каталогизација**.

Бројачи во каталогизација

Вид на записот

Библиографски запис

Изберете

Додај нов бројач

Назив

Bibliografija (knjige)

Потполе

020b

Следна вредност

1

Највисока вредност

9999

Должина

4

Префикс

M<LLLL><MM>

Забелешка

Услови

001c = m

Нов објект

Во ред

Откажи

Бројачи во каталогизација

1. Во „Вид запис“ во зависност од почетното потполе програмски е внесен видот на записот (на пр.

Библиографски запис).

2. Во „Изберете“ од паѓачкиот список ја избирате опцијата *Додај нов бројач*.
3. Во „Назив“ го внесувате називот на бројачот.
4. Во „Потполе“ го внесувате потполето во кое бројачот може да се активира (на пр. 020b, 021b итн.).
5. Во „Следна вредност“ го внесувате бројот кој од бројачот ќе се пренесе во потполето. Програмски е внесена вредноста 1 која можете да ја смените.
6. Во „Највисока вредност“ го внесувате највисокиот број што бројачот може да го има. Ако не ја смените програмски внесената вредност 0, највисоката вредност нема да биде одредена.
7. Во „Должина“ го одредувате бројот на цифри што ги има бројачот, вклучувајќи ги и водечките нули. Ако не ја смените програмски внесената вредност 0, бројот во потполето ќе се внесува без водечки нули. Најголем број дозволени цифри е 10.
8. Во „Префикс“ можете да внесете текст кој во потполето се внесува пред бројот. Во полето за внес можат да се внесат и ознаки кои овозможуваат автоматски внес на тековниот датум во одделно потполе:
 - <LLLL> – година (на пр. 2024)
 - <LL> – година (на пр. 24. за 2024)
 - <MM> – месец
 - <DD> – ден
9. Во „Забелешка“ внесувате текст на забелешката.
10. Во „Услови“ ги внесувате условите за избор на бројачот. Кликнувате на копчето **Нов објект** каде во „Потполе“ ја внесувате ознаката на полето и потполето (на пр. 001c), а во „Вредност“ ја внесувате вредноста од шифрарникот за избраното потполе. Можете да додадете повеќе услови. Условите можете да ги уредите (копче **Уреди**) или да ги избришете (копче **Избриши**).
11. Ако сакате да го активирате бројачот, го означувате полето за потврдување кај *Активност*.
12. Податоците ги зачувувате така што кликувате на копчето **Во ред**.

Пример

Ако сте креирале бројач како што е прикажано на сликата, во библиографскиот запис за монографска публикација во потполето 020b зад префиксот M програмски се впишува тековната година (на пр. 2024) и тековниот месец (на пр. 09) заедно со четирицифрениот број на бројачот (на пр. M2024090001).

Постојниот бројач можете да го измените, односно да го дополните. Во прозорецот **Бројачи** прво го означувате соодветниот бројач и кликувате на копчето **Уреди**. Се отвора прозорецот **Бројачи во каталогизација** во кој ги дополнувате податоците.

2.3.15.2 Внес со помош на бројач

Во полето за внес во одделно потполе (на пр. 020b, 021b) можете да вметнете број од бројач (кликнувате на копчето и ја избирате опцијата **Активирај бројач**). Се отвора прозорецот **Бројачи** во кој го избирате соодветниот бројач (за исто потполе можете да дефинирате повеќе бројачи) и кликувате на копчето **Активирање бројач**. Во полето за внес се впишува бројот од бројачот.

Внимание

Во прозорецот **Бројачи** неактивните бројачи се испишано со светлосива боја.

Ако во одделен бројач сте одредиле и услови, програмата ќе го понуди бројачот само во записите кои ќе ги исполнуваат сите барани услови (одредено потполе и неговата вредност).

2.3.16 Групи за внес на податоци

Со клик врз одделна група полиња за внес на податоци во уредувачот се прикажуваат само одредени полиња. Ако изберете на пр. „Главен опис“ кај библиографските записи, во уредувачот се прикажуваат само полињата од блокот 2XX. Ако изберете „Целосен запис“, во уредувачот се прикажуваат сите полиња кои се дефинирани за избраната маска за внес.

2.3.17 Копчиња со ознаки на полињата/потполињата/индикаторите

Полињата ги означува низа од три цифри, а потполињата буква или цифра. За некои полиња се одредени и нумерички вредности на индикаторите.

Полињата можат да бидат потворливи, а потполињата и задолжителни. Дека потполето е задолжително укажува портокаловата рамка околу ознаката на потполето, а повторливоста ја укажуваат трите точки над ознаката на полето/потполето.

2.3.17.1 Додавање поле/потполе

Поле додавате кога не постои во стандардното множество полиња на избраната маска за внес или кога сакате полето да го повторите. Истото важи и за потполе.

За додавање поле можете да кликнете на ознаката на произволно поле во записот. Се отвора прозорецот **Поле** во кое во „Ознака на полето“ се испишува ознаката на полето на кое сте кликнуле. Ако сакате да додадете друго поле, ја внесувате саканата ознака на полето или го избирате полето од паѓачкиот список и кликувате на копчето **Додај**. Во „Ознака на полето“ можете да внесете една или повеќе ознаки за потполињата кои сакате да ги додадете во одделно поле (на пр. 3270aaa).

На ист начин можете да додадете и потполе. Во прозорецот **Потполе** во „Ознака на потполето“ можете да внесете и повеќе ознаки на потполињата кои сакате да ги додадете (на пр. aefgfgz).

Совет

Едно поле или повеќе исти полиња можете да додадете и со клик врз копчето . Истото важи и за потполе, при што прво мора да се избере опцијата за приказ на копчињата за додавање/бришење (копче).

2.3.17.2 Копирање поле

Од записот кој се наоѓа во уредувачот можете да копирате произволно поле и неговите потполиња со содржината.

Кликувате на ознаката на полето кое сакате да го копирате во складиштето и во прозорецот **Поле** кликувате на копчето **Копирај**. Полето ќе се зачува во складиштето на полиња.

Совет

Полињата можете да ги копирате и од записи кои се наоѓаат на работниот простор (кликувате на копчето и ја избирате опцијата **Избор на полиња за пренос**), в. и погл. 2.2.10.

2.3.17.3 Менување поле/потполе

Кога содржината на некое поле сакате да ја користите во друго поле, можете на полето да му ја смените ознаката (на пр. полето 700 сакате да го користите како поле 701).

Со глумчето кликувате на ознаката на полето која во прозорецот **Поле** се испишува во „Ознака на полето“. На тоа место внесувате, односно од паѓачкиот список избирате друга соодветна ознака на полето и кликувате на копчето **Смени**.

На ист начин можете да ја смените и ознаката на потполето.

2.3.17.4 Бришење поле/потполе

Од записот можете да избришете поле така што со глумчето кликувате на ознаката на полето. Во прозорецот **Поле** кликувате на копчето **Избриши <ознака на полето>**.

На ист начин можете да избришете и потполе.

Внимание

Последното потполе во полето не можете да го избришете. Во ваков случај треба да го избришете полето.

Совет

Поле можете да избришете и со клик врз копчето . Истото важи и за потполе, при што прво мора да се избере опцијата за приказ на копчињата за додавање/бришење (копче).

2.3.17.5 Додавање стандардни вредности во потполе

Во потполе можете да додадете стандардна вредност која претходно самите сте ја дефинирале. Кликнувате врз ознаката на потполето и во прозорецот **Потполе** кликувате на копчето **Стандардно**. Во потполето програмски се пренесува содржината на истото потполе од образецот под назив *DEFAULT*.

Совет

Однапред дефинираната вредност можете да додадете и со комбинација на тастерите <Ctrl> + <Alt> + <D>.

Внимание

Прво треба да внесете податоци кои ќе претставуваат стандардни вредности и да го зачувате таквиот запис како образец под назив *DEFAULT*.

Инаку, при вчитување на записот во уредувачот во празниот запис автоматски се пренесуваат вредностите кои се дефинирани на ниво на систем.

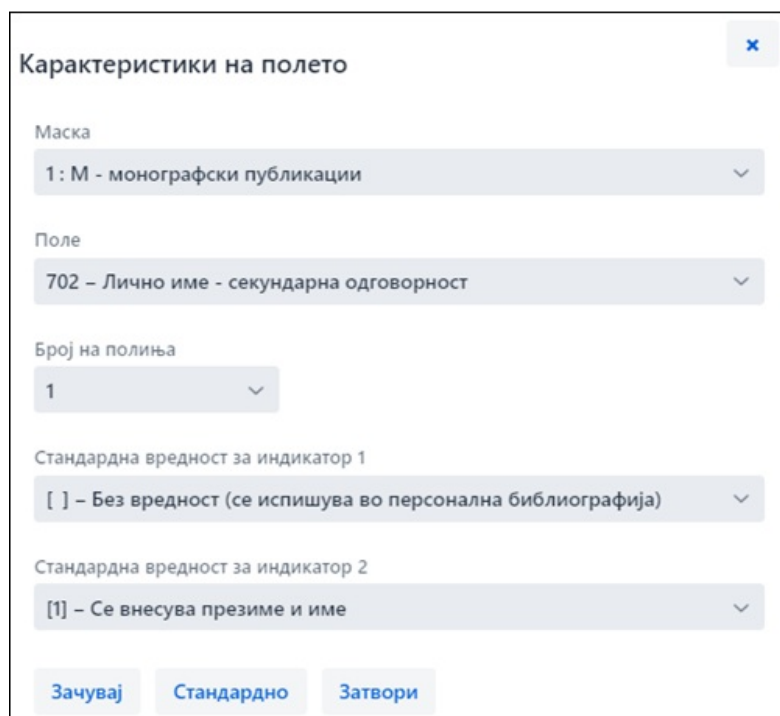
2.3.17.6 Менување на карактеристиките на полињата/потполињата

Некои карактеристики на полињата и потполињата на ниво на библиотеката може да ги измени лицето кое е одговорно за каталогизацијата во библиотеката и кое ја има привилегијата CAT_EDITTYPE. За промените да станат важечки, не е неопходно повторно да се пријавите во апликацијата COBISS Cat, туку треба само ја освежите, односно повторно да ја вчитате страницата (тастер <F5>), односно да го затворите и повторно да го отворите записот во кој сте ги менувале карактеристиките на полињата/потполињата.

Карактеристиките на полињата, односно потполињата, мора поодделно да ги одредите за секоја маска за внес. Некои карактеристики се однесуваат на целото поле, а некои на одделни потполиња.

На полињата можете да им ги смените следните карактеристики:

- број на повторувања на полето во маската (ако е полето повторливо)
- стандардни вредности на индикаторите (ако се дефинирани индикатори)

Карактеристики на полето

1. Кликнувате на ознаката на полето и во прозорецот **Поле** кликувате на копчето **Карактеристики на полето**.
Се отвора прозорецот **Карактеристики на полето**.
2. Во „Маска“ ја избирате маската за внес.
3. Во „Поле“ го избирате полето на кое ќе му ги одредувате карактеристиките.
4. Во „Број на полиња“ одредувате колку пати избраното поле треба да се појави во маската (ако е полето повторливо).
5. Стандардната вредност на индикаторот (или на двата индикатори) можете по желба да ја смените, така што од паѓачкиот список избирате нова вредност.
6. Податоците ги зачувувате со клик врз копчето **Зачувај**.
7. Ако сакате да ги избришете локалните поставувања кои сте ги внеле самите и да ги вратите стандардните карактеристики на полето, кликувате на копчето **Стандардно**.
8. Прозорецот го затворите со клик врз копчето **Затвори**.

Внимание

Ако во маската не постои одредено поле, а сакате да го одредите бројот на неговите повторувања, прво треба да го смените степенот на задолжителност на барем едно од потполињата на тоа поле.

На потполињата можете да им ги промените следните карактеристики:

- степен на задолжителност во записот
- задолжително присуство во полето
- најголема должина на внес
- број на повторувања во маската за внес
- задолжителен внес според шифрарник
- избран внес според шифрарник
- помош при внес со помош на шифрарник

Внимание

Некои карактеристики кои се глобално дефинирани не можат да се сменат. На пример: за потполето 001с – Библиографско ниво не можете да ја смените ниту должината, ниту степенот на задолжителност.

Карактеристики на потполињата

Маска

1 : М - монографски публикации

Поле

320 – Забелешка за библиографии/регистри/резимеа во изворот штс

Потполе

а – Текст на забелешката

Степен на задолжителност во записот

7 – во маската, не е задолжително

☐

Задолжително во полето

Должина

0

Број на потполиња

1

Шифрарник

Забелешка за библиографиите/регистрите/резимеата

☐

Шифрарник – задолжителен внес

☒

Помош при внес

Зачувај

Стандардно

Затвори

Карактеристики на потполето

1. Кликнувате врз ознаката на потполето и во прозорецот **Потполе** кликувате на копчето **Карактеристики на потполето**.
Се отвора прозорецот **Карактеристики на потполето**.
2. Во “Маска” ја избирате маската за внес.
3. Во “Поле” го избирате полето на кое му припаѓа потполето.
4. Во “Потполе” го избирате потполето на кое ќе му ги одредувате карактеристиките.
5. Во “Степен на задолжителност во записот” вредноста на степенот на задолжителност може да биде 0, 1 или 7:
- степен 0 – потполето не е во маската, но може да се додаде во маската;
- степен 1 – потполето е во маската и е задолжително (ако е потполето задолжително на ниво на систем, степенот не може да се смени);
- степен 7 – потполето е во маската и не е задолжително.
Најчесто го менувате степенот на задолжителност во записот за потполиња кои сакате да ги вклучите или да ги исклучите од маската за внес (на пр. за одредено потполе го менувате степенот на задолжителност од 0 на 7 и така го вклучувате во маската за внес, а за друго потполе степенот на задолжителност 7 го менувате на 0 и така го отстранувате потполето од маската за внес).
6. Во „Задолжително во полето“ одредувате дали избраното потполе во „Потполе“ е задолжително во избраното поле во „Поле“.
7. Во „Должина“ ја одредувате максималната должина на внес во избраното потполе, ако не е ограничена на ниво на систем. Ако е внесена должина 0, тоа значи дека должината не е ограничена и дека можете да ја смените.
8. Во „Број на потполиња“ одредувате колку пати тоа потполе треба да се појави во маската (ако е потполето повторливо).
9. Во „Шифрарник“ избирате однапред дефиниран шифрарник кој треба да важи за избраното потполе. Достапни се сите локални шифрарници, како и некои глобални (на пр. глобален шифрарник „Општа ознака на граѓата“ кој служи за побрз внес во потполето 200b).
10. Ако го означите полето за потврдување кај „Задолжителен внес“, внесот во потполето е можен само од шифрарник, а инаку во потполето би можеле да внесете и произволни податоци.
11. Ако го означите полето за потврдување за „Помош при внес“, внесот во потполето ќе се одвива така што ќе напишете или ќе изберете код од шифрарник, а во потполето наместо кодот ќе се впише значењето на кодот.
12. Податоците ги зачувувате со клик врз копчето **Зачувај**.
13. Ако локалните поставувања кои самите сте ги внеле сакате да ги избришете или да ги вратите стандардните карактеристики на потполето, кликувате на копчето **Стандардно**.
14. Прозорецот го затворате со клик врз копчето **Затвори**.

Пример за одредување на број на потполиња

Ако ги одредувате карактеристиките на потполето 610a – Предметна ознака во маската за внес М и во „Број на потполиња“ внесете 4, тоа значи дека при влез во избраната маска за внес во полето 610 се креираат 4 празни потполиња а.

2.3.17.7 Менување на вредностите на индикаторите

Некои полиња содржат индикатори кои дополнително ја објаснуваат содржината на полињата, односот на тоа поле спрема другите полиња во записот или го одредуваат начинот на обработка на податоците во исписите.

Во полето можат да бидат дефинирани најмногу два индикатори на кои можете да им ја одредите, односно да им ја смените вредноста, така што кликувате на ознаката на индикаторот и во прозорецот ја избирате соодветната вредност.

2.3.18 Помести поле/потполе

За поместување на поле или потполе нагоре кликувате на копчето , а за поместување надолу копчето .

Совет

Поле или потполе можете да поместите и со користење на функцијата „повлечи и пушти“ (англ. „drag & drop“). Со глумчето се поставуваат на полето/потполето кое сакате да го поместите и со левиот тастер на глумчето го повлекувате на новата локација.

2.3.19 Додај/избриши поле/потполе

За додавање полиња или потполиња кликувате на копчето , а за бришење на полиња или потполиња копчето . При додавање поле, полето (со празни потполиња) на кое стоите се дуплира, а при додавање на потполе се додава празно потполе со истата ознака која ја носи потполето на кое стоите.

2.3.20 Прирачници во електронски облик

Во текот на работењето во апликацијата COBISS Cat можете да користите разни прирачници во електронски облик (копче).

При уредување на записите можете да ги користите описите на полињата и потполињата од прирачникот COMARC/B и COMARC/A, како и други релевантни прирачници во зависност од системот COBISS (во системот COBISS.SI прирачниците ZNAČKA и PREKAT, а во сите системи COBISS прирачникот за ISSN на Меѓународниот ISSN центар (*ISSN Manual*) и упатството за работење во апликацијата COBISS Cat).

Совет

Прирачникот COMARC можете да го отворите и со тастерот <F1>.

2.3.21 Кориснички поставувања

Она што каталогизаторот може да го приспособи на своите потреби спаѓа во кориснички поставувања. Тоа е:

- изгледот на интерфејсот за каталогизација (можете да ја смените позицијата на уредувачот)
- движење со тастерот <Tab> по копчињата , , ,
- испис на предупредување при откажување на уредување запис
- приказ на одредени полиња за внес во проширен облик и испис на содржината во повеќе редови
- приказ на полињата за фонд (полињата 996/997, 998 се гледаат само за зачувани записи во прикажувачот и на ново ливче на веб-прелистувачот)
- освежување на приказот на записот по зачувување (измените што сте ги додале во записот не се повеќе означени со жолта боја, системското поле е веднаш ажурирано)
- проширување на колоните во пребарувачот (ширината може да биде ограничена или произволна)
- испис на евентуалните грешки при вчитување на записот во уредувачот

Кликнувате на копчето кое се наоѓа покрај копчето за одјавување од интерфејсот и во прозорецот **Кориснички поставувања** го означувате, односно го празните полето за потврдување, за поставувањата чија вредност сакате да ја смените. За да се примени измената, мора да кликнете на копчето **Зачувај** и да ја освежите, односно повторно да ја вчитате страницата (тастер <F5>).

Внимание

Со тастерот <F5> повторно ја вчитувате апликацијата COBISS Cat, при што уредувачот се празни.

Поставувањето *Испис на предупредување при откажување на уредување запис* се гледа во прозорецот **Кориснички поставувања** дури кога прв пат ќе откажете уредување на запис без зачувување (копче).

2.3.22 Врска со COBISS Lib

Со клик врз копчето без дополнително пријавување преминувате во апликацијата COBISS Lib во која можете да продолжите со додавање на полиња 996/997 и други постапки.

2.4 Прикажувач на записи

Прикажувач на записи е десниот дел на интерфејсот за каталогизација во кој се прикажува записот во уредувачот или произволен запис од работниот простор. Во прикажувачот не се гледаат полињата за фондот.

Долниот дел на прикажувачот е наменет за испис на програмските предупредувања.

 COBIB ID=3306807 A V02 14.03.1996 SIKNM::IVICA SynToCon: 15.06.2019

000 a00602 b1996031400000000 cSIKNM::IVICA d e f0 g0000052695 k20190615 wCOBIB
001 an – нов запис ba – текстуална граѓа, печатена ca – аналитичко ниво (составен дел)
d2 – записот е на второ ниво 7ba – латиница
011 a0350-7521 – Delo (Ljubljana)
100 c1996 hslv – словенечки lba – латиница
101 0 aslv – словенечки
102 aslv – Салвадор
200 0 aBogate grajske pojedine na Otočcu dKuharji in kuharice h63 ekako Branko Fink, šef kuhinje
restavracije na Gradu Otočec, pripravlja dobre divjačinske jedi ter ribje in druge dobre za
svoje goste eza nekaj tisočakov se počutiš kot grof fBoris Kuhar
215 a38, št. 61 (14. III. 1996), str. 51. Ilustr
609 0 aKuharski recepti yOtočec
675 a641.5(497.12 Otočec) s64 vdo 4. izd.
700 1 33265123 aKuhar bBoris 710250 f1929-2018 4070 – автор
< Kuhar, B.

Предупредувања:
675c: Потполето c е задолжително во записот.
102a: Кодот за држава (102a) се разликува од кодот за држава во надредениот запис.
102a: Вредноста во потполето е Салвадор. Проверете го кодот за држава на издавање.

Прикажувач на записи

Кога во прикажувачот се наоѓа запис кој во моментот го уредувате (иконата е моливче на почетокот на системското поле), со жолта боја се означени сите податоци што сте ги додале или сте ги измениле. На податоците за автор му се додаваат и варијантните облици на името од нормативната база на податоци (ги воведува знакот „<“). Кога записот ќе го проверите, односно зачувате, овие варијантни облици на името се испишуваат во блокот 90X.

Ако во корисничките поставувања (копче) сте го означиле полето за потврдување на *Освежување на приказот по зачувување на записот*, по зачувување записот во прикажувачот веднаш ќе се освежи, а измените кои сте ги додале во записот веќе не се означени со жолта боја.

Со црна боја се испишани броевите на полињата и содржината во потполињата, со сина боја се испишани нумеричките вредности на индикаторите, а со портокалова боја ознаките на потполињата. Активните веб-линкови се испишани со сина боја.

Во прикажувачот можете да погледнете кој било запис од работниот простор или запис кој е во уредувачот. Записот го заменуваат со клик на соодветно место на работниот простор:

- одделни записи прикажуваат со клик лево од копчето
- основниот запис го прикажуваат со клик лево од копчето – во прикажувачот се вчитува записот пред дополнување
- записот што го уредувате повторно го повикувате со клик врз копчето – во прикажувачот се вчитува записот со дополнувањата

Од записот во прикажувачот можете да копирате текст од потполе. Притоа ги користите општите команди за копирање. Одреден текст можете да побарате со комбинација на тастерите <Ctrl> + <F>.

Совет

Последните 25 копирани или исечени текстови можете повторно да ги користите и да ги вметнете во произволно поле за внес. Со тастерите <Windows> + <V> прво ја вклучувате опцијата за пристап до историјата на складиштето (анг. “clipboard history”), а потоа од списокот го избирате саканиот текст.

При проверување на правилноста на записот или при зачувување на записот кој се наоѓа во уредувачот се вршат програмски контроли. На грешките, односно недостатоците, програмата ве предупредува со црвена боја на долниот раб на интерфејсот за каталогизација и ги испишува во долниот дел од прикажувачот. Прво се испишува ознаката на полето и потполето, а потоа следи описот на грешката, односно недостатокот. Со клик врз ознаката на полето и потполето кое стои пред предупредувањето се придвижувате до полето кое бара исправка или дополнување.

Ако во корисничките поставувања (копче) сте го означиле полето за потврдување кај *Испис на грешки при вчитување на записот во уредувачот*, се испишуваат евентуалните грешки веднаш по вчитување на записот во уредувачот.

При испис на предупредувањата се користат различни бои:

- црвена за евидентни грешки
Предупредувањата од тип „F“ – Fatal пред да го зачувате записот, задолжително треба да ги поправите: записот останува во уредувачот.
- сина за неусогласеност
Предупредувањата од тип „W“ – Warning не бараат исправка пред да го зачувате записот; записот треба повторно да го вчитате во уредувачот за да ги отстраните неусогласеностите.
- црна за евентуални недостатоци
Предупредувањата од тип „I“ – Info не бараат исправка пред да го зачувате записот; записот треба повторно да го вчитате во уредувачот за да можете да ги отстраните евентуалните недостатоци.

Ако записот не содржи грешки, долниот раб на интерфејсот за каталогизација ќе се обои со зелена боја.

3 Основни постапки при работа со записите

И покрај изменетиот интерфејс за каталогизација, процесот на заемна каталогизација останува ист. Во работењето со записите можете да го користите прирачникот COBISS3/Katalogizacija, [pogl. 8](#).

Основните постапки се:

- пребарување записи по различни бази на податоци
- креирање запис
 - од почеток (копчето **Нов запис** во пребарувачот или копчето на работниот простор), ако при пребарување утврдите дека запис не постои ниту во локалната база на податоци, ниту во COBIB, и не може да се преземе од ниту една странска база на податоци
 - со приредување на сличен запис (копче на работниот простор), ако при пребарување утврдите дека во локалната база на податоци, COBIB или COBISS.net постои запис сличен со оној што сакате да го креирате
 - со образец за нов запис (копче во уредувачот на записи), ако каталогизирате поголем број библиографски извори на кои повеќето податоци им се исти
- дополнување запис (копче **Уреди** во пребарувачот или копчето на работниот простор)
 - уредување запис кој постои во локалната база на податоци и во COBIB
 - уредување запис непосредно во COBIB
 - уредување на локални записи кои настанале со конверзија, бидејќи библиотеката пред вклучување во системот COBISS користела друг систем
- преземање запис
 - од базата COBIB и од COBISS.net (копчето **Уреди** во пребарувачот или копчето на работниот простор), ако при пребарување утврдите дека запис не постои во локалната база, но постои во COBIB или во COBISS.net
 - од странски бази на податоци: Каталог LC, WorldCat, ISSN, LC/NAF (копчето на работниот простор), ако при пребарување утврдите дека запис не постои ниту во локалната база на податоци, ниту во COBIB, но постои во некоја од странските бази на податоци

4 Список на кратенки (наменски тастери) за изведување некои постапки

Кратенките се тастери или комбинација од тастери; со нивно користење постапките, кои вообичаено се изведуваат со глумчето, се забрзуваат.

Кратенките на тастатурата (англ. keyboard shortcuts) можете да ги користите во различни делови на корисничкиот интерфејс на апликацијата COBISS Cat.

КРАТЕНКА (НАМЕНСКИ ТАСТЕРИ)	ПОСТАПКА
<AltGr> + <Ž>	внес на LaTeX-знак (по потврдување на внесот во потполето)
<AltGr> + <+> + растојание	внес на знак за сортирање (по потврдување на внесот во потполето)
<Ctrl> + <Alt> + <C>	проверување на записот; еквивалент на копчето
<Ctrl> + <Alt> + <D>	додавање на стандардна вредност во потполе; еквивалент на копчето Стандардно
<Ctrl> + <Alt> + <S>	зачувување на записот; еквивалент на копчето
<Ctrl> + <Alt> + <+>	креирање запис; еквивалент на копчето
<Ctrl> + <Alt> + <Insert>	отворање на списокот копирани/избришани полиња и потполиња; еквивалент на копчето
<Ctrl> + клик на редица со резултат	означување на првиот запис од опсегот на резултати на пребарувачот (внимавате да не кликнете на полето за потврдување покрај тековниот број)
<Ctrl> + <Shift> + клик на редица со резултат	означување на последниот запис од опсегот на резултати во пребарувачот
<F1>	отворање на прирачникот COMARC
<F8>	преод помеѓу пребарувачот и уредувачот; еквивалент на копчето

КРАТЕНКА (ОПШТИ ТАСТЕРИ)	ПОСТАПКА
<F5>	освежување на страницата
<Enter>	движење по полиња (полиња за внес) во уредувачот, активирање на некои копчиња, избор на код од шифрарник и пристапна точка од список
<Tab>	движење по некои елементи од интерфејсот; во уредувачот се движење по ознаките на полињата и потполињата, полињата за внес и копчињата за пребарување
<Shift> + <Tab>	движење наназад по елементите на интерфејсот
тастер за растојание	активирање на копчиња, избор на пристапна точка од список
тастери за движење <горе>, <долу>	отворање на паѓачки менија и движење по нив, движење по списокот на пристапни точки
тастери за движење <лево>, <десно>	движење по копчињата лево, десно; движење од ознаката на полето на избор на индикаторот

КРАТЕНКА (ОПШТИ ТАСТЕРИ)	ПОСТАПКА
<Page up>, <Page down>	движење на претходната или следната страница од активниот дел на прозорецот
<Ctrl> + тркалцето на глумчето	“zoom in/out”
<Windows> + <V>	отворање на историјата на складиштето

Општокорисни кратенки има уште повеќе, на пр. кратенките на оперативниот систем Windows и кратенките при работење со веб-прелистувачот.

5 Знаци, правопис и други опции

При работење во COBISS Cat, оперативниот систем и веб-прелистувачите ви нудат неколку опции за полесен внес на знаците и за вклучување проверка на правопис.

5.1 Внес на знаци со помош на тастатура

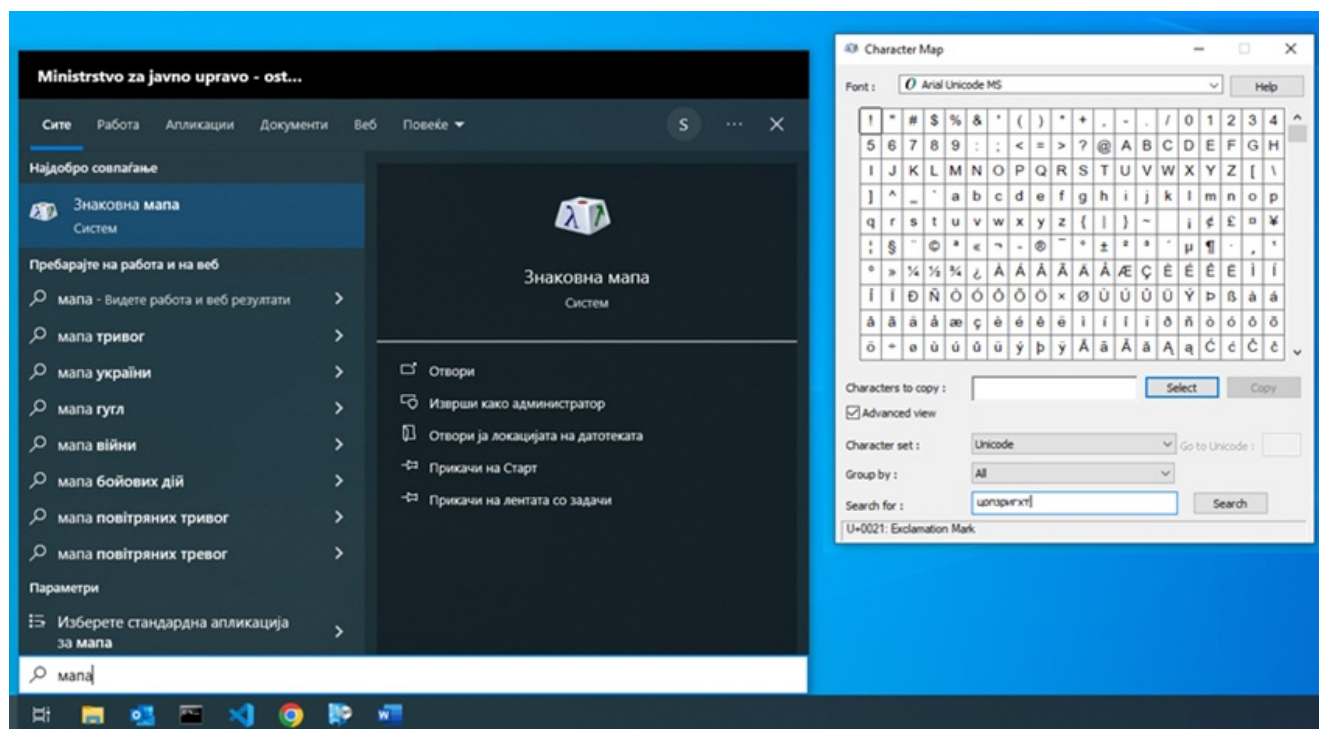
За правилен внес на податоците потребна ви е стандардна тастатура и соодветно нагудување на тастатурата за одделен јазик во системот Windows. Така можете да ги внесувате сите букви од одделен јазик, други знаци од тастатурата и знаци кои настануваат со комбинација на знак и основна буква (на пр. <AltGr> + <"> + <A> дава Ä).

5.2 Табели со знаци

При внес на знаци од множеството UNICODE можете да користите различни табели со знаци.

Табелата со знаци (Character Map) е вградена во системот Windows и овозможува приказ на знаците кои се достапни за избраното писмо.

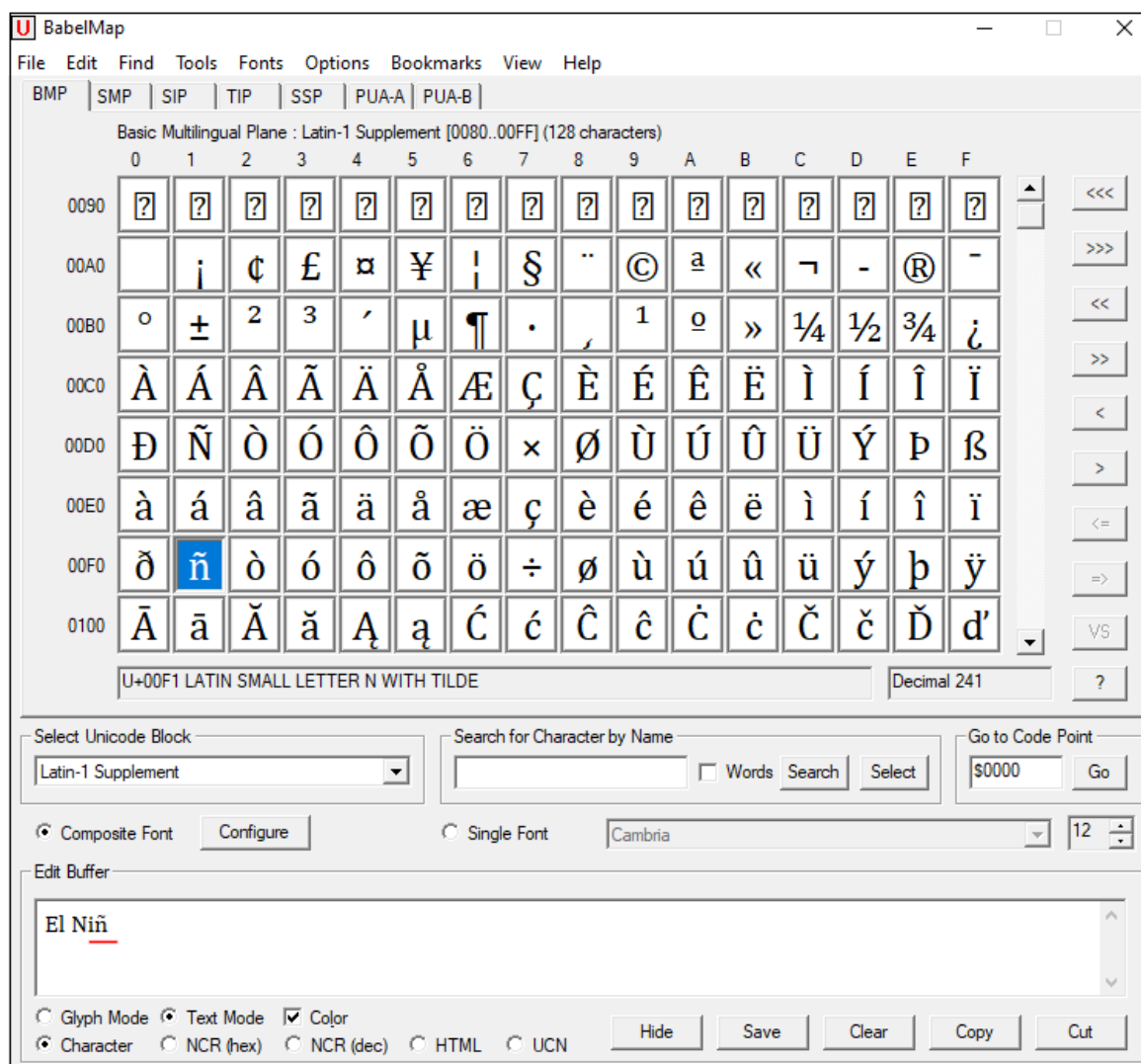
Во полето за пребарување од лентата на задачи на системот Windows внесувате *Табела со знаци (Character Map)* и ја отворате. Знаците се групирани во зависност од писмото. Стандардна вредност е Arial, а со менување на писмото се менува и множеството знаци. Ако ја означите опцијата *Повеќе опции за приказ (Advanced view)*, можете да пребарувате и по називот на знакот, доколку ви е познат (на пр. acute, caron итн.). На списокот го барате соодветниот знак, го избирате, го копираате и го вметнувате во полето за внес во пребарувачот или во полето за внес на одделно потполе.

Табела со знаци

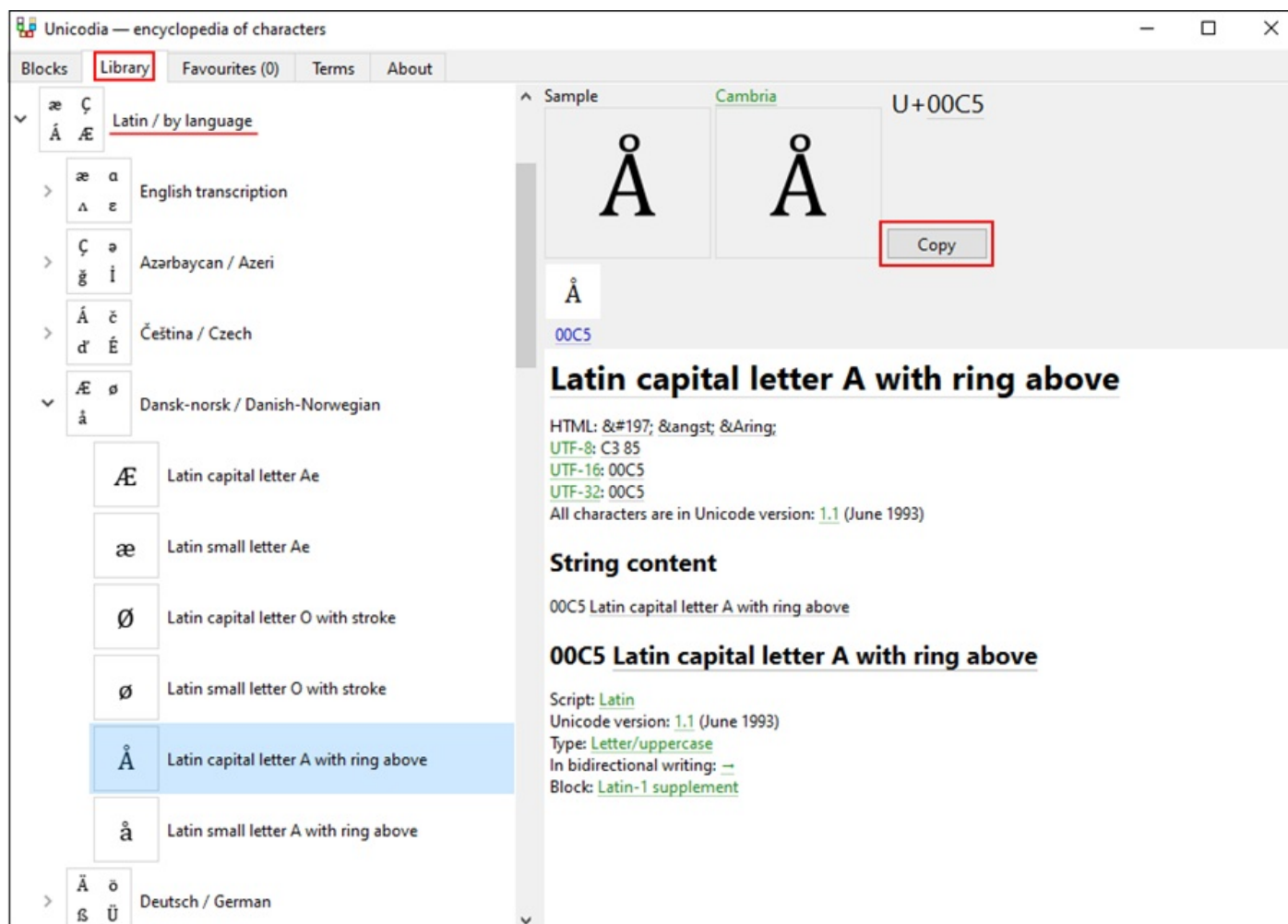
Можете да ја користите и табелата со знаци (BabelMap) која ја преземате од интернет:

<https://www.babelstone.co.uk/Software/BabelMap.html>. Додадената вредност на оваа табела е во тоа што во полето за внес можете да внесете и текст, а не само одделни букви. Од табелата на знаци во складиштето можете да копираате одделни знаци или цел текст кој сте го внеле во полето за внес во *Edit Buffer*, и кој потоа го вметнувате во апликацијата COBISS Cat.

Табела со знаци (BabelMap)

При барање буква по одделни јазици можете да ја користите апликацијата Unicodia (<https://www.majorgeeks.com/files/details/unicodia.html>). Од табелата со знаци во складиште можете да копирате само одделни знаци.

Табела со знаци (Unicodica)

5.3 Додавање јазик и менување на распоредот на тастатурата

Windows нуди многу јазични пакети кои овозможуваат приказ на корисничкиот интерфејс на избраниот јазик.

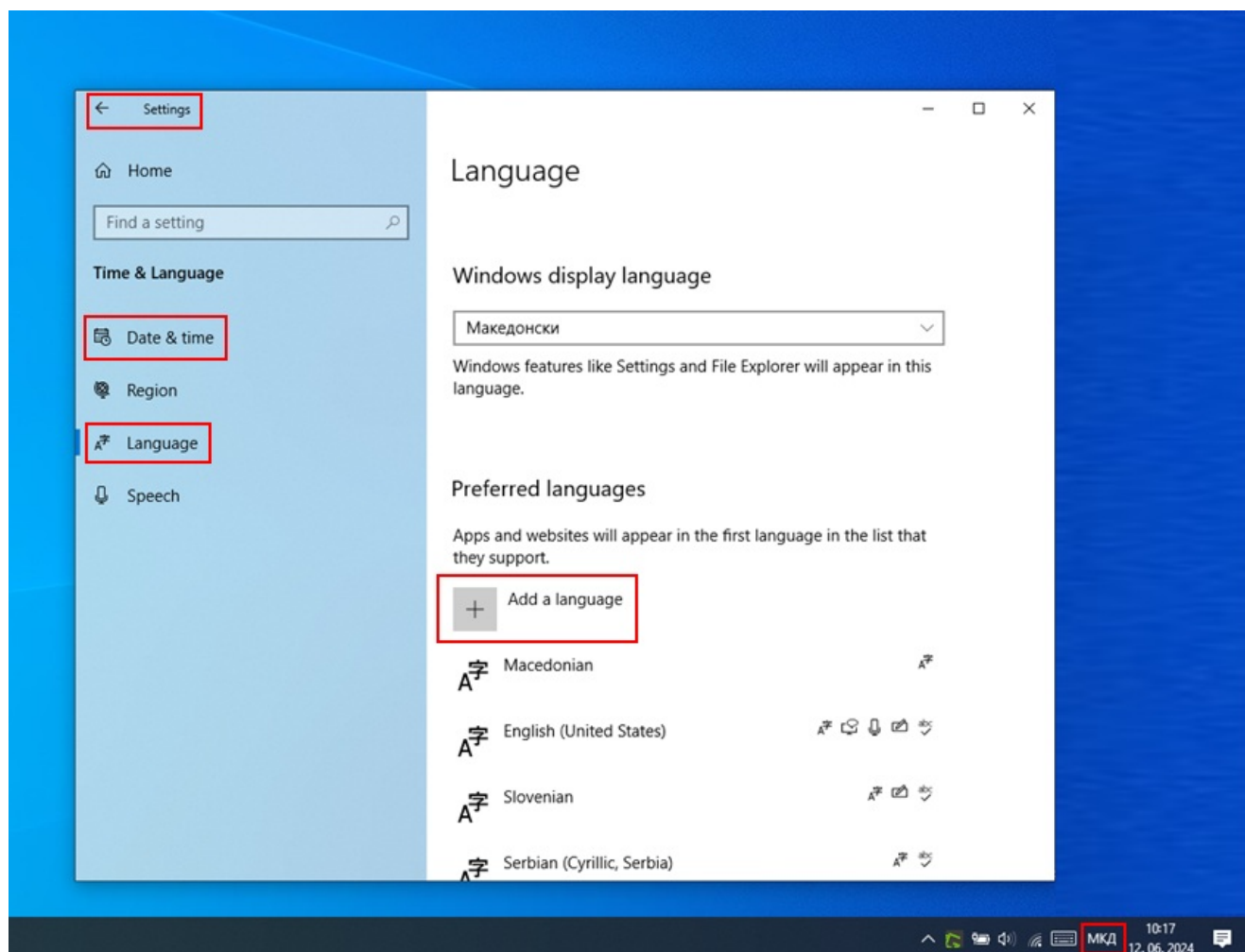
Можете да го замените распоредот на знаци на тастатурата за друг јазик, а да не мора да го менувате јазикот на корисничкиот интерфејс. Тоа е корисно кога повремено внесувате текст на друг јазик или писмо.

Во полето за пребарување од лентата со задачи на Windows внесувате *Поставки (Settings)*, избирате *Време и јазик (Time & language)*, а потоа *Јазик (Language)*. Во *Претпочитани јазици (Preferred languages)* кликувате на *Додај јазик (Add a language)* и од списокот го избирате јазикот. Кликнувате на *Следно (Next)* и ја отстранувате ознаката пред *Инсталирај јазичен пакет (Install language pack)*, доколку тој јазик планирате да го користите само за тастатурата. По клик врз копчето **Инсталирај (Install)**, избраниот јазик се додава во лентата на задачи.

Совет

Јазиците можете да ги менувате со комбинација на тастерите <Windows> + <растојание>. Притоа се менува распоредот на знаци на тастатурата.

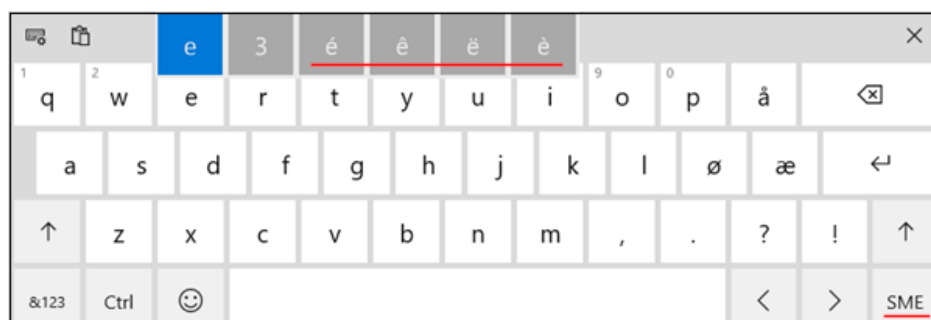
Сакани поставки за јазик

5.4 Додавање тастатура на екран

Кога ќе ја прилагодите тастатурата за странски јазик и не го познавате распоредот на знаци, можете да користите тастатура на екран. Windows нуди две тастатури на екран.

Првата, која е поедноставна, ја вклучувате така што во лентата за задачи на Windows со десниот тастер на глумчето кликувате на празниот простор и од менито избирате *Покажи копче на тастатурата на екран* (*Show touch keyboard button*). Копчето на тастатурата се појавува на десната страна на лентата за задачи. Со промена на јазикот (<Windows> + <растојание>) се менува и јазикот на тастатурата.

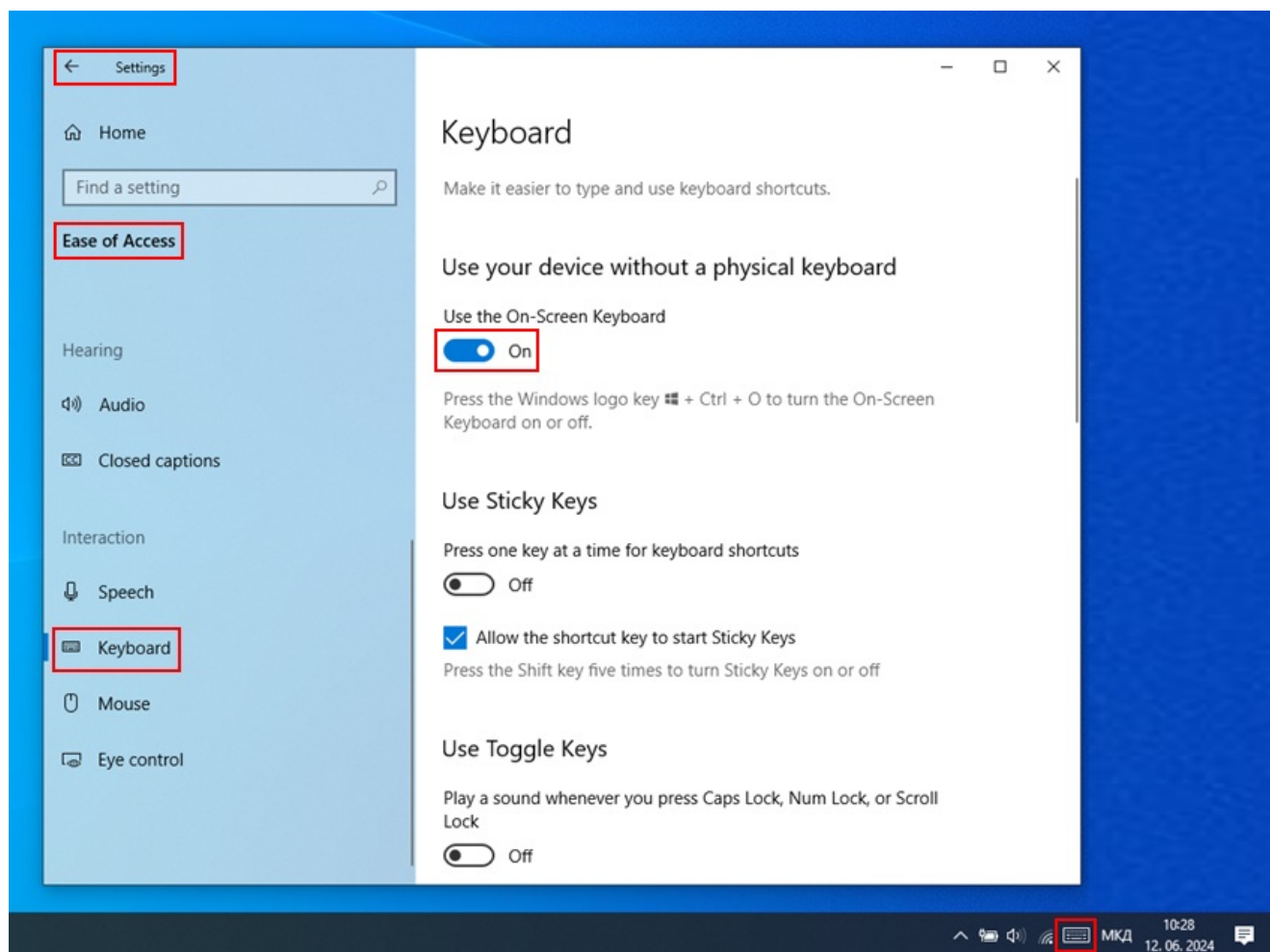
Ако на тастатурата на екран со левиот тастер на глумчето притиснете и држите одредена буква, покрај основната буква се прикажуваат и буквите со акут, гравис, циркумфлекс итн.

Тастатура на екран за норвешки јазик

Втората, понапредна тастатура, ја вклучувате така што во полето за пребарување од лентата за задачи на Windows внесувате *Поставки* (*Settings*), избирате *Полесен пристап* (*Ease of access*) и во левиот дел од прозорецот кликувате на *Тастатура* (*Keyboard*). Во десниот дел на прозорецот вклучувате *Користи тастатура на екран* (*Use the on-screen keyboard*). И на оваа тастатура го менувате јазикот со комбинација

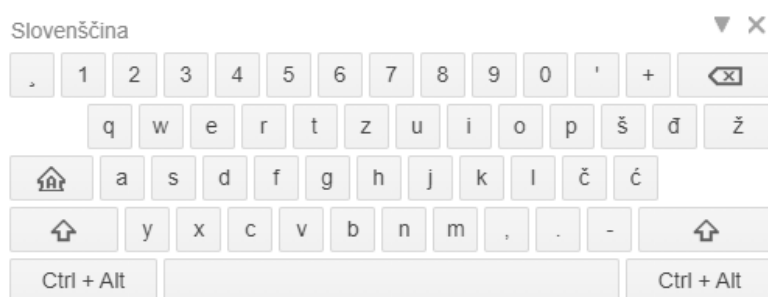
на тастерите <Windows> + <растојание>. Ако имате намера да ја користите почесто, иконата на тастатурата можете да ја закачите во лентата за задачи.

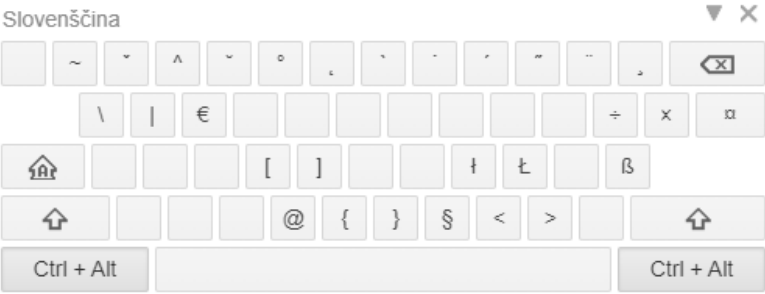
Поставувања на тастатурата на екран

Во веб-прелистувачот Chrome можете да ја користите и тастатурата на екран која овозможува Google алатки за внес на текст (<https://www.google.com/intl/sl/inputtools/chrome/index.html>). Прво треба да инсталирате *Додаток на Google алатки за внес на текст за Chrome (Google Input Tools for Multi-languages: The Chrome Extensions)*. Предноста на овој начин е во тоа што можете да ја комбинирате физичката тастатура и тастатурата на екран, а притоа физичката тастатура добива ист распоред на тастерите како и тастатурата на екранот. Упатствата за инсталација и користење се достапни на интернет, на пр. <https://www.youtube.com/watch?v=-rSGDSHvSXI>.

Некои странски букви можат да се внесат и со комбинација на тастерите од тастатурата. На сликите е словенечка тастатура со распоред на знаците, а во табелата под сликите се наведени кратенките за знаците што со оваа тастатура можете да ги внесете.

Распоред на знаците на тастатурата на екран

Распоред на знаците на тастатурата на екран со користење на тастерите <Ctrl> + <Alt>

ЗНАК	ВНЕС СО СЛОВЕНЕЧКА ТАСТАТУРА	ОПИС НА ЗНАКОТ	ЈАЗИК
Â â	<Ctrl>+<Alt>+<3>+<A> <Ctrl>+<Alt>+<3>+<a>	a со циркумфлекс	француски, фурлански, норвешки, португалски, романски
Ă ă	<Ctrl>+<Alt>+<4>+<A> <Ctrl>+<Alt>+<4>+<a>	a со бревис	романски
Á á	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<A> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<a>	a со акут	чешки, исландски, унгарски, португалски, словачки, шпански
Ä ä	<Ctrl>+<Alt>+<'>+<A> <Ctrl>+<Alt>+<'>+<a>	a со трема (диереза, односно умлаут)	естонски, фински, германски, словачки, шведски
Ą ą	<Ctrl>+<Alt>+<6>+<A> <Ctrl>+<Alt>+<6>+<a>	a со опавче свртено вдесно (огонек)	литвански, полски
Ç ç	<Ctrl>+<Alt>+<+>+<C> <Ctrl>+<Alt>+<+>+<c>	c со опавче свртено влево (седиј)	албански, француски, фурлански, португалски, турски
Ď ě	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<D> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<d>	d со стреичка (карон)	чешки, словачки
Ě ě	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<E> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<e>	e со стреичка (карон)	чешки, лужичкосрпски
É é	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<E> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<e>	e со акут	чешки, француски, исландски, италијански, унгарски, норвешки, португалски, словачки, шпански
Ë ë	<Ctrl>+<Alt>+<'>+<E> <Ctrl>+<Alt>+<'>+<e>	e со трема (диереза, односно умлаут)	албански, француски
Ę ę	<Ctrl>+<Alt>+<6>+<E> <Ctrl>+<Alt>+<6>+<e>	e со опавче свртено вдесно (огонек)	литвански, полски
Î î	<Ctrl>+<Alt>+<3>+<I> <Ctrl>+<Alt>+<3>+<i>	i со циркумфлекс	француски, фурлански, италијански, романски
Í í	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<I> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<i>	i со акут	чешки, исландски, унгарски, португалски, словачки, шпански
Ĺ ĺ	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<L> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<l>	l со апостроф	словачки
Ľ ľ	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<L> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<l>	l со акут	словачки
Ł ł	<Ctrl>+<Alt>+<l> <Ctrl>+<Alt>+<k>	l со коса црта	лужичкосрпски, полски

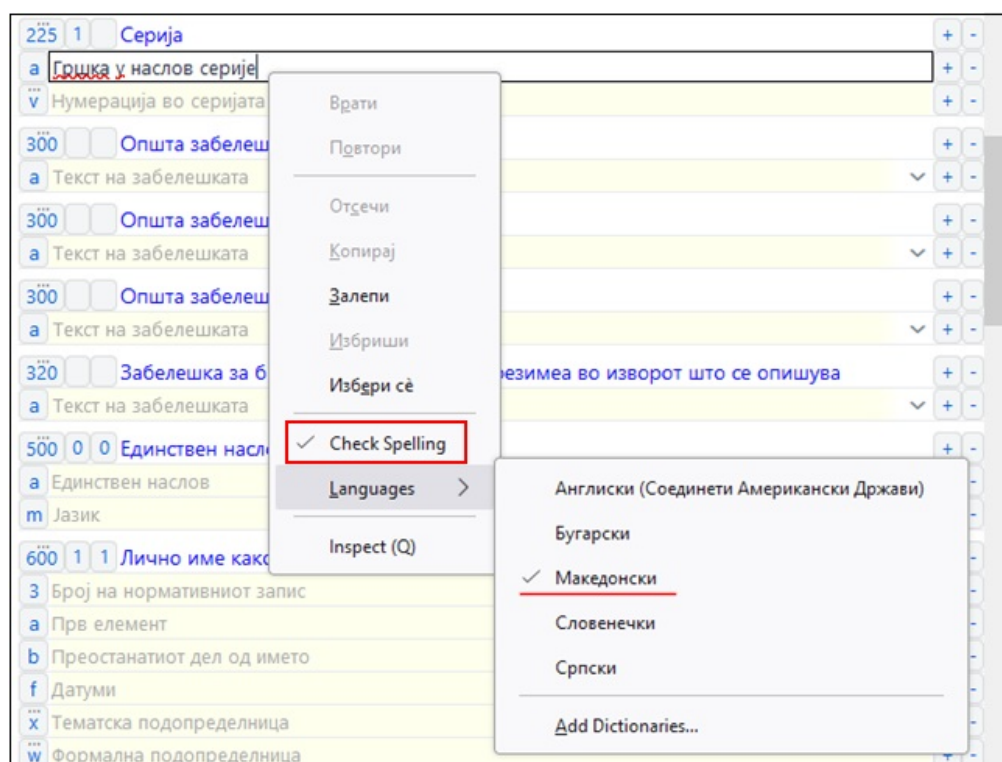
ЗНАК	ВНЕС СО СЛОВЕНЕЧКА ТАСТАТУРА	ОПИС НА ЗНАКОТ	ЈАЗИК
Ň ň	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<N> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<n>	n со стреичка (карон)	чешки, словачки
Ń ń	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<N> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<n>	e со акут	лужичкосрпски, полски
Ô ô	<Ctrl>+<Alt>+<3>+<O> <Ctrl>+<Alt>+<3>+<o>	o со циркумфлекс	француски, фурлански, норвешки, португалски, словачки
Ó ó	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<O> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<o>	o со акут	češki, горнолужичкосрпски, исландски, италијански, унгарски, норвешки, полски, португалски, словачки, шпански
Ö ö	<Ctrl>+<Alt>+<'>+<O> <Ctrl>+<Alt>+<'>+<o>	o со трема (диереза, односно умлаут)	естонски, фински, исландски, унгарски, германски, шведски, турски
Ő ő	<Ctrl>+<Alt>+<0>+<O> <Ctrl>+<Alt>+<0>+<o>	o со двоен акут	унгарски
Ř ř	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<R> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<r>	r со стреичка (карон)	чешки, горнолужичкосрпски
Ř ř	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<R> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<r>	r со акут	долнолужичкосрпски, словачки
Ś ś	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<S> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<s>	s со акут	долнолужичкосрпски, полски
Ş ş	<Ctrl>+<Alt>+<+>+<S> <Ctrl>+<Alt>+<+>+<s>	s со опавче свртено влево (седиј)	романски, турски
Ť ť	<Ctrl>+<Alt>+<2>+<T> <Ctrl>+<Alt>+<2>+<t>	t со стреичка (карон)	чешки, словачки
Ț ț	<Alt>+<0222> <Alt>+<0254> (numerička tastatura)	t со опавче свртено влево (седиј)	романски
Ú ú	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<U> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<u>	u со акут	чешки, исландски, унгарски, португалски, словачки, шпански
Ü ü	<Ctrl>+<Alt>+<'>+<U> <Ctrl>+<Alt>+<'>+<u>	u со трема (диереза, односно умлаут)	естонски, француски, унгарски, германски, шпански, турски
Ů ů	<Ctrl>+<Alt>+<5>+<U> <Ctrl>+<Alt>+<5>+<u>	u со кругче одгоре	чешки
Ű ű	<Ctrl>+<Alt>+<0>+<U> <Ctrl>+<Alt>+<0>+<u>	u со двоен акут	унгарски
Ý ý	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<Y> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<y>	y со акут	чешки, исландски, словачки
Ż ż	<Ctrl>+<Alt>+<9>+<Z> <Ctrl>+<Alt>+<9>+<z>	z со акут	долнолужичкосрпски, полски
Ź ź	<Ctrl>+<Alt>+<8>+<Z> <Ctrl>+<Alt>+<8>+<z>	z со точка одгоре	poljski
°	<Ctrl>+<Alt>+<5>+<растојание>	знак за степен	

5.5 Проверка на правопис

Правилноста на внесениот текст во полето за внес на одделно потполе се проверува доколку во веб-прелистувачот ја поставите опцијата за проверка на правопис при пишување.

Поставувања во избраниот веб-прелистувач:

- CHROME: *Поставувања/Јазици/ во Проверка на правопис* вклучувате *Проверете дали има правописни грешки кога внесувате текст на веб-страници*, односно *Settings/Languages/Spell check/Check for spelling errors when you type text on web pages*
- EDGE: *Поставки/Јазици/ во Помош при пишување* вклучувате *Овозможи помош за проверка на граматика и правопис*, односно *Settings/Languages/Writing assistance/Enable grammar and spellcheck assistance*
- FIREFOX: *Поставувања/Општо/ во Јазик* ја потврдувате опцијата *Проверувај правопис при пишување*, односно *Settings/Language/Check your spelling as you type* (за да се подвлечат погрешно напишаните зборови, во секое поле за внес на одделни потполиња од прирачното мени треба да се избере опцијата *Проверувај правопис*, односно *Check your spelling*)

Проверување на правописот во веб-прелистувачот Firefox

5.6 Автоматско преведување на текстот

За правилен приказ на податоците во записите во веб-прелистувачот треба да се оневозможи опцијата за автоматско преведување на текстот. Автоматското преведување (на пр. од англиски или француски јазик) влијае на приказот на записите.

Поставувања во избраниот веб-прелистувач:

- CHROME: *Поставувања/Јазици/Google преведувач/Автоматски преведи ги овие јазици – не е додаден ниту еден јазик*, односно *Settings/Languages/Google Translate/Automatically translate these languages – No languages added*
- FIREFOX: *Поставувања/Јазик и изглед/Преводи/Управувајте со поставувањата за превод на веб-страници и јазици инсталирани за преведување надвор од мрежа*, односно *Settings/Language and Appearance/Translations/Set your language and site translation preferences and manage languages installed for offline translation*
- EDGE: *Поставки/Јазици/Нуди превод на страници кои не се на јазикот на кој читам*, односно

Settings/Languages/Offer to translate pages that aren't in a language I read

5.7 Работење со датотеки

Работењето со датотеки во апликацијата COBISS Cat зависи од функционалноста на веб-прелистувачот. Така на пр. во постапката за извоз на податоци, каде при пренос се креира датотека, со поставувањата во веб-прелистувачот можете да ја одредите локацијата за чување и називот на датотеката. Стандардна локација за чување на датотеки е најчесто директориумот *Downloads* на локалниот диск (на пр. C:\Users\[име на корисникот]\Downloads).

Поставувања во избраниот веб-прелистувач:

- CHROME: *Поставувања/Преземања/Прашај каде треба да се зачува секоја датотека пред преземање*, односно *Settings/Downloads/Ask where to save each file before downloading*
- FIREFOX: *Поставувања/Општо/Преземања/Секогаш прашај каде да се зачуваат датотеките*, односно *Settings/Downloads/Always ask where to save files*
- EDGE: *Поставки/Преземања/Прашај што треба да се прави пред секое преземање*, односно *Settings/Downloads/Ask me what to do with each download*

Кога ќе започне преземањето на датотеката, во горниот десен агол покрај насловната редица на веб-прелистувачот се прикажува икона за пренос (). Кога преносот ќе заврши, кликувате на иконата и ја избирате соодветната датотека.

6 Индекси за пребарување

Во поглавјето се наоѓа табеларен приказ на индексите за пребарување во библиографските бази на податоци, нормативните бази на податоци, базите на податоци CORES и ISSN. Индексите за пребарување се поделени на основен индекс и дополнителни индекси. Пребарувањето можете да го ограничите, при што користите одредени суфикси (на пр. за вид на библиографски извор, писмо итн.).

6.1 Библиографски бази на податоци

6.1.1 Основен индекс

Во основниот индекс се индексираат повеќето полиња и потполиња. Кај кодираните потполиња обично се индексираат и разрешувањата од шифрарникот.

По целосниот основен индекс можете да пребарувате без наведување на суфиксот за пребарување. За потполињата кои најдобро ја прикажуваат содржината на индексираниот документ и заради тоа вообичаено најмногу се користат за пребарување се креирани суфикси за пребарување. Со нивна помош можете да го ограничите пребарувањето само на одредени потполиња.

6.1.1.1 Библиографски податоци

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/AB	Резиме или апстракт	со зборови	330af
/AU	Автор – лице	со зборови	200f, 700abcdnf–702abcdnf, 900abcdnf–902abcdnf, 903abcdnf, 904abcdnf
/CB	Автор – корпорација	со зборови	710abgh–712abgh, 910abgh–912abgh, 916abgh
/CL	Збирка	со зборови	225adefhiv
/CP	Место на состанокот/додаток кон името на корпорацијата	со зборови	710ce–712ce, 910ce–912ce, 916ce
/GM	Општа ознака на граѓата	со зборови	200b, 539b
/NM	Произведувач	со зборови	210gh
/NT	Забелешки	со зборови	300a, 301a, 311a, 317a, 321ax, 323a–325a, 328adefg, 338abcdefg
/PM	Место на производство	со зборови	210ef
/PP	Место на издавање	со зборови	210ab, 620abcd
/PU	Издавач	со зборови	210c
/PY	Година на издавање	со зборови	100cd, 210dh
/TI ¹	Наслов	со зборови	200acdehi, 327a, 501ae, 503a, 510aehi, 512ae, 513aehi, 514ae, 515a, 516ae–518ae, 520aehi, 530ab, 531abc, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
/TO	Наслов на оригиналното дело	со зборови	500ahi

¹ Ако воведната фраза во потполето 996h, односно 997h е иста како и „ISBN“, содржината на потполето не се индексира со /TI и TI=, туку ISBN кој доаѓа по оваа низа знаци се индексира со BN=.

6.1.1.2 Податоци за содржината (предметни определници, класификација)

Записите со предметните определници SGC можат да се најдат дури и ако при пребарување се користат

неизбрани изрази од полињата 4XX и 7XX во нормативните записи SGC, кои инаку не постојат во библиографските записи.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/CH	Временска предметна определница	со зборови	608a, 968a
/CS	Предметна определница – име на корпорација	со зборови	601abc, 961abc
/DU	Слободно формирани предметни определници	со зборови	610a
/DW	Формална подопределница	со зборови	600w–609w, 960w–969w
/DX	Тематска подопределница	со зборови	600x–609x, 960x–969x
/DY	Географска подопределница	со зборови	600y–609y, 960y–969y
/DZ	Временска подопределница	со зборови	600z–609z, 960z–969z
/FN	Предметна определница – семејно име	со зборови	602af, 962af
/FS	Формална предметна определница	со зборови	609a, 969a
/GC ²	Предметни определници SGC	со зборови	60X (сите потполиња)
/GE	Клучни зборови – НУК	со зборови	627a
/GN	Географска предметна определница	со зборови	607a, 967a
/PN	Предметна определница – лично име	со зборови	600abcdf, 960abcdf
/SU	Предметни определници	со зборови	600–610, 960–969 (сите потполиња)
/TN	Тематска предметна определница	со зборови	606a, 966a
/TS	Предметна определница – наслов	со зборови	605ahiklnq, 965ahiklnq

² Со суфиксот /GC се ограничуваат само на оние полиња 60X кои во потполето 2 содржат код „SGC“.

6.1.2 Дополнителни индекси

Дополнителните индекси претставуваат поими за пребарување од оние полиња од записот кои нудат дополнителни информации за библиографскиот извор. При пребарување по дополнителните индекси треба да го наведете префиксот составен од две букви кој го означува полето и знакот за равенство. Во дополнителните индекси полињата можат да бидат индексирани со зборови, фразно или и со зборови и фразно.

6.1.2.1 Податоци за записот

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
CR=	Креатор на записот/записот го презел од COBISS.net	фразно	000c/000n
CY=	Записот го презел од COBIB	фразно	000h
DM= ³	Датум на креирање/преземање од COBIB или од COBISS.net	фразно	000b (позиција 1-8); 000m
DR= ⁴	Датум на последно ажурирање	фразно	000b (позиција 9-16)
ID=	Идентификациски број на записот	фразно	
LN=	Локален број	фразно	000g

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
RE=	Последен редактор на записот	фразно	000d

³ При креирање нов запис се индексира датумот на креирање на записот, а при преземање на записот од COBIV или од мрежата COBISS.net во локалната база на податоци, се индексира датумот на преземање на записот. Датумот се индексира во облик гтггммдд.

⁴ Датумот се индексира во обликот гтггммдд.

6.1.2.2 Библиографски податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AU= ⁵	Автор – лице	фразно	700abcdf–702abcdf, 900abcdf–902abcdf, 903abcdf, 904abcdf
CB=	Автор – корпорација	фразно	710ab–712ab, 910ab–912ab, 916ab
CL=	Збирка	фразно	225adefhiv
CP=	Место на состанокот/додаток кон името на корпорацијата	фразно	710ce–712ce, 910ce–912ce, 916ce
GM=	Општа ознака на граѓата	фразно	200b, 539b
HE= ⁵	Автор – единствена персонална определница	фразно	700abcdf–702abcdf, 904abcdf
IS=	Број на свеската	со зборови	215h
NM=	Произведувач	фразно	210g
PM=	Место на производство	фразно	210e
PP= ⁶	Место на издавање	фразно	210a, 620abcd
PU=	Издавач	фразно	210c
PY= ⁷	Година на издавање	фразно	100cd
P2= ⁸	Завршна година на издавање	фразно	100d
TI= ⁹	Наслов	фразно	200acdehi, 501a, 503a, 510ai, 512ae, 513ai, 514ae, 515a, 516ae–518ae, 520aehi, 530a, 531ab, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
TO=	Наслов на оригиналното дело	фразно	500ahi
SO= ¹⁰	Наслов на изворникот	фразно	200ai

⁵ Потполињата a, b, c, d и f на одделно поле се индексираат како една фраза во обликот „a, b d, c, f“. Затоа се препорачува при пребарување со AU= или HE= изразот да го скратите со знакот „*“.

⁶ Потполињата во полето 620 се индексираат како фраза, така што на потполето d му се додаваат потполињата a, b и c. Интерпункцијата помеѓу потполињата е знакот „/“.

⁷ Ако кодот во потполето 100b е „b“ или „j“, се индексира само годината во 100c. Ако кодот во 100b е „f“, „g“ или „l“, се индексираат и сите години во периодот кој ја одредува годината во 100c и годината во 100d. Ако е 100d = „9999“, се индексира само годината во 100c.

⁸ Со префиксот P2= се индексира потполето 100d, ако во потполето 100b е внесен кодот „b“.

⁹ Потполињата 531ab се индексираат како една фраза во обликот „a b“. Во врска со индексирањето, за потполињата 996/997h в. заб. 1.

¹⁰ Потполињата 200ai во записите за сериски публикации се индексираат како една фраза во облик „a. i“. Затоа се препорачува при пребарување со префиксот SO= изразот за пребарување да го скратите со знакот

„*“.

6.1.2.3 Идентификациски податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AR=	Број на нормативниот запис	фразно	6003–6093, 7003–7023, 7103–7123
BI= ¹¹	Ознаки на записот	со зборови и фразно	830a, 992bx, 993 (сите потполиња)
BN= ¹²	ISBN	фразно	010az, 996h, 997h
CD=	CODEN	фразно	040a
CX=	ISSN на збирката	фразно	225x
HI= ¹³	Хиерархија	фразно	4611–4641
NB= ¹⁴	Број во националната библиографија	фразно	020ab
NP= ¹⁵	Други идентификациски ознаки	со зборови и фразно	001e, 012a, 013az, 016az, 017az, 022a, 071a, 856g
OI=	Број на задолжителниот примерок	фразно	021b
OR=	Број на записот за замена	со зборови	001x
SC=	Поништен ISSN	фразно	011myz
SF=	Неверификуван ISSN	фразно	011f
SL=	ISSN-L	фразно	011l
SN=	ISSN за статија	фразно	011as
SP=	ISSN	фразно	011ec

¹¹ Потполињата 830a и 992b се индексираат со зборови, а потполето 992x и сите потполиња во полето 993 се индексираат фразно.

¹² Содржината се индексира без цртички. Ако во потполето 010a се наоѓа 10-цифрен број (10 цифри без цртичка), програмски се пресметува соодветниот 13-цифрен број и се додава во индексот. Ако првите пет знаци во потполето 996h, односно 997h, се исти како и „ISBN „, ISBN бројот кој следи по тие знаци се индексира со префиксот BN=, а во спротивно потполето 996h, односно 997h, се индексира со префиксот /TI и TI=.

¹³ Со префиксот HI= пребарувате записи под највисоко ниво (подредени записи), при што зад HI= мора да го внесете идентификацискиот број на записот на највисоко ниво (надредениот запис).

¹⁴ Содржината на потполињата 020a и 020b, кои се одделени со празно место, се индексира како една фраза. Потполето b е дополнително индексирано и самостојно.

¹⁵ Потполињата 001e, 013az, 016az, 017az, 022a и 856g се индексираат фразно, потполето 012a со зборови, а 071a и со зборови и фразно. Содржината на потполињата 013a и 013z се индексира и со цртичките и без нив. Ако во потполето 013a или 013z има 10-цифрен број (10 цифри без цртички), програмски се пресметува соодветен 13-цифрен број и се додава во индексот.

6.1.2.4 Податоци за содржината (предметни определници, класификација)

Записите со предметни определници SGC можат да се пронајдат дури и ако при пребарување се користат неизбрани изрази од полињата 4XX и 7XX во нормативните записи SGC кои, инаку, не постојат во библиографските записи.

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
---------	---------	-------------	------------------

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
CH=	Временска предметна определница	фразно	608a, 968a
CS=	Предметна определница – назив на корпорација	фразно	601ab, 961ab
DE= ¹⁶	Предметни определници (контролирани)	фразно	600–609, 960–969 (сите потполиња)
DC= ¹⁷	УДК	фразно	675au
DU=	Слободно формирани предметни определници	фразно	610az
DW=	Формална подопределница	фразно	600w–609w, 960w–969w
DX=	Тематска подопределница	фразно	600x–609x, 960x–969x
DY=	Географска подопределница	фразно	600y–609y, 960y–969y
DZ=	Временска подопределница	фразно	600z–609z, 960z–969z
FN=	Предметна определница – семејно име	фразно	602a, 962a
FS=	Формална предметна определница	фразно	609a, 969a
GC= ¹⁸	Предметни определници SGC	фразно	60X (сите потполиња)
GE=	Клучни зборови – НУК	фразно	627a
GN=	Географска предметна определница	фразно	607a, 967a
OC= ¹⁹	Други класификации	фразно	686a2
PN= ²⁰	Предметна определница – лично име	фразно	600abcdf, 960abcdf
SU=	Предметни определници	фразно	600–610, 960–969 (сите потполиња)
TN=	Тематска предметна определница	фразно	606a, 966a
TS=	Предметна определница – наслов	фразно	605ai, 965ai

¹⁶ Со префиксот DE= не пребарувате во самостоен дополнителен индекс, туку во индексите PN=, CS=, FN=, TS=, TN=, GN=, CH=, FS=, DX=, DY=, DW=, DZ=. Функцијата преглед на поими е оневозможена.

¹⁷ Содржината на потполето 675a се индексира како една фраза, а и како потфрази. Интерпункциските знаци кои ги разделуваат потфразите се празно место, дветочки, плус и знакот за наводници. Истото важи и за потполето 675u.

¹⁸ Со префиксот GC= се индексираат само оние полиња 60X кои во потполето 2 содржат код „SGC“. Потполињата на одделно поле се индексираат како една фраза и во редоследот во кој се појавуваат во базата. Затоа се препорачува при пребарување да го скратите изразот за пребарување со знакот „*“.

¹⁹ Првиот збор од потполето 6862 и содржината на потполето 686a се индексираат како една фраза, а додадено е само едно празно место. Ако потполето 6862 не е внесено, се индексира само содржината на потполето 686a пред која е додадено „—“ и празно место.

²⁰ Во врска со индексирањето на полињата 600 и 960 в. заб. 5.

6.1.2.5 Кодирани податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
---------	---------	-------------	------------------

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AC= ²¹	Код за вид на авторство	фразно	7004–7024, 7104–7124, 9104–9124
AS=	Шифра на истражувачот	фразно	7007–7027
CC=	Код за вид содржина	фразно	105bc, 110d, 140d
CO=	Држава/регион на издавање	фразно	102ab
DT=	Библиографско ниво	фразно	001c
EA= ²²	Е-пристап	фразно	0172, 856u
FC=	Шифра на установата/организацијата	фразно	7008–7028, 7108–7128
FQ=	Фреквенција на излегување	фразно	110b
FR= ²³	Физички облик	фразно	001b, 115agk, 116ag, 117a, 124b, 126a, 128a, 135ab
GP=	Код на службената публикација	фразно	100f
IC=	Код за илустрации	фразно	105a, 140a
LA=	Јазик	фразно	101a
LC=	Код за книжевен облик	фразно	105fg, 140ef
LO=	Јазик на оригиналното дело	фразно	101c
MC=	Микрооблици – кодови	фразно	130a
RS= ²⁴	Статус на записот	фразно	001a, 998e
RT= ²⁵	Вид на записот	фразно	001b
SS=	Статус на континуираниот извор	фразно	100b
TA=	Код за предвидени корисници	фразно	100e
TD=	Типологија на документот/делото	фразно	001t
TY=	Вид на континуираниот извор	фразно	110a
UC=	УДК за пребарување	фразно	675c
UG=	УДК група	фразно	675b
US=	УДК статистика	фразно	675s

²¹ Префиксите за пребарување AU=, AC=, FC= и AS=, наместо со операторот AND можете да ги поврзвате и со операторот (W). Притоа, префиксите морате да ги пишувате по однапред наведен редослед. Ако го изоставите префиксот AC= или FC=, го користите операторот (2W). Резултат од таквото пребарување се само записите во кои бараните податоци се наоѓаат во исто поле 7XX.

Примери на барање за пребарување:

AU=Kos, Vinko (W) AC=730*

Пребаруваме записи во кои авторот Винко Кос е наведен како преведувач.

AU=Rozman, Ivan (W) AC=991 (W) FC=3-2**

Пребаруваме записи во кои Иван Розман е наведен како ментор на еден од факултетите на Универзитетот во Марибор.

AU=Rozman, Ivan (2W) FC=3-2**

Пребаруваме записи во кои Иван Розман е наведен како автор на еден од факултетите на Универзитетот во Марибор.

$AC=991$ (2W) $AS=08067$

Пребаруваме записи во кои истражувачот со шифра 08067 е наведен како ментор.

Операторот AND кај такво пребарување честопати не е доволно прецизен.

Пример на барање за пребарување:

$AU=Gradišnik, Branko* AND AC=730$

Ќе најдеме книги чиј автор е Бранко Градишник и книги од други автори кои ги превел Градишник.

²² Со барањето за пребарување $EA=1$ го ограничуваме пребарувањето на записите за извори кои имаат само е-пристап (постои потполе 0172 со вредност „doi“ или постои потполе 856u со вредност на вториот индикатор 0 – Електронски извор или 1 – Електронска верзија).

²³ $FR=$ вклучува код за вид на записот (001b) и кодови кои го одредуваат одделниот вид некнижна граѓа:
 – Потполето 115g (граѓа за видеопроекции, филм – физички облик): пред содржината на потполето се додадени кодовите „g“ (код за видеопроекции, филмска и видео-граѓа во 001b) и „a“ (код за филм во 115a) или „b“ (код за видеопроекции во 115a).

Примери на барање за пребарување:

$FR=gac$

Пребарување на филмови во касета.

$FR=ga*$

Пребарување филмови.

– Потполето 115k (видеозапис – физички облик): пред содржината на потполето се додадени кодовите „g“ (код за видеопроекции, филмска и видео-граѓа во 001b) и „c“ (код за видеозапис во 115a).

Примери на барање за пребарување:

$FR=gcc$

Пребарување на видеозаписи на видеокасета.

$FR=gc*$

Пребарување на видеозаписи.

– Потполето 116a (сликовна граѓа – посебна ознака на граѓата): пред содржината на потполето е додаден кодот „k“ (код за сликовна граѓа во 001b).

Пример на барање за пребарување:

$FR=ke$

Пребарување на фотонегативи (код „e“).

– Потполето 116g (сликовна граѓа – ознака за намена): пред содржината на потполето е додаден кодот „k“ (код за сликовна граѓа во 001b).

Пример на барање за пребарување:

$FR=kae$

Пребарување на разгледници (код „ae“).

– Потполето 117a (тродимензионални производи и предмети – посебна ознака на граѓата): пред содржината на потполето е додаден кодот „r“ (код за тродимензионални артефакти и реалии во 001b).

Пример на барање за пребарување:

$FR=raq$

Пребарување на играчки (код „aq“).

– Потполето 124b (картографска граѓа – облик на картографската единица): пред содржината на потполето е додаден кодот „e“ (код за печатена картографска граѓа во 001b).

Пример на барање за пребарување:

$FR=ed$

Пребарување на географски карти (код „d“).

– Потполето 126a (аудиозаписи – облик): пред содржината на потполето е додаден кодот „i“ (код за немусички аудиозаписи во 001b) или „j“ (код за музички аудиозаписи во 001b).

Пример на барање за пребарување:

$FR=j$

Пребарување на музички изведби на грамофонски плочи (код „a“).

– Потполето 128a (облик на музичкото дело): пред содржината на потполето е додаден код од потполето 001b, и тоа „c“ (музички ноти, печатени), „d“ (музички ноти, ракопис) или „j“ (звучни записи, музички).

Примери на барање за пребарување:

$FR=cmr$

Пребарување на нотен запис за марш.

$FR=jmr$

Пребарување на звучен запис за марш.

– Потполето 135a (електронски извори – тип): пред содржината на потполето се додадени кодот „l“ (електронски извори) од потполето 001b и буквата „t“ (тип).

Пример на барање за пребарување:

$FR=ltd$

Пребарување на текстуални електронски извори.

– Потполе 135b (електронски извори – физички облик): пред содржината на потполето додаден е кодот „l“ (електронски извори) од потполето 001b.

Пример на барање за пребарување:

$FR=li$

Пребарување на онлајн електронски извори.

²⁴ Со $RS=$ се индексира потполето 001a, ако е внесен кодот „i“, „p“, „r“ или „d“.

Пример на барање за пребарување:

$RS=p$

Пребарување на CIP-запис.

И потполето 998e (индикатор за набавка) се индексира со $RS=$. Префиксите $SI=$, $RS=$ и $AM=$ можете да ги поврзете со операторот (W). Притоа, префиксите треба да бидат во наведениот редослед. Ако го изоставите префиксот $RS=$, го употребувате операторот (2W). Резултат на таквото пребарување ќе бидат само оние записи во кои бараните податоци се наоѓаат во исто поле 998. Тоа е посебно значајно за установите кои известуваат за други установи.

Примери на барање за пребарување:

$RS=o$

Пребарување на тековно нарачани сериски публикации. При пребарување сиглата не е значајна во локалните бази на податоци за оние установи кои не известуваат за други установи.

$SI=50003 (W) RS=o (W) AM=a$

Пребарување на тековно нарачани сериски публикации чиј начин на набавка е купување во Централната медицинска библиотека (СМК) со сигла 50003. Командата е логична само во локалната база на податоци СМК.

$SI=50202 (W) RS=93$

Пребарување на дезидерати за 1993 година во установа со сигла 50202. Командата е логична само во локалната база на податоци на установата која известува за таа установа.

$SI=50001 (2W) AM=a$

Пребарување на сериски публикации чиј начин на набавка е купување во НУК (сигла 50001).

²⁵ Со $RT=$ се индексира потполето 001b.

Пример на барање за пребарување:

$RT=c$

Пребарување на печатени музикалии.

Со суфиксот /BMA можете да го ограничите пребарувањето на записи во кои во потполето 001b е внесен кодот „a“ и потполето 130a не е пополнето.

Постои и негација на претходното /NBM која пребарувањето го ограничува само на не книжна граѓа.

Пример на барање за пребарување:

 $AU=Cankar, Ivan/BMA^*$

6.1.3 Ограничување

Табелата прикажува список на суфикси со кои можете дополнително да го ограничите пребарувањето.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/MON	Монографски публикации	001c = „m“
/SER	Сериски публикации	001c = „s“
/ART	Составни делови (статии...)	001c = „a“
/BMA	Книжна граѓа	001b = „a“ и 130a не постои
/NOMON	Сета граѓа без монографски публикации	
/NOSER	Сета граѓа без сериски публикации	
/NOART	Сета граѓа без составни делови	
/NBM	Не книжна граѓа	
/година	Година на издавање	100cd, 210dh
/LAT	Латиница	100l = „ba“
/CIR	Кирилица	100l = „c*“ или 100l = „oc“

6.2 Нормативна база на податоци CONOR

6.2.1 Основен индекс

По целосниот основен индекс можете да пребарувате без наведување на суфикси за пребарување.

Табелата прикажува список на суфикси за ограничување на пребарувањето по одредени полиња од основниот индекс.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/CB	Назив на корпорацијата	со зборови	210abcdefgh, 410abcdefgh, 510abcdefgh
/CP	Место на состанокот/додаток кон називот на корпорацијата	со зборови	210ce, 410ce, 510ce, 710ce
/MY	Година на состанокот	со зборови	210f, 410f, 510f
/NT	Забелешка	со зборови	300a, 330a, 340a, 820a, 830a
/PN	Лично име	со зборови	200abcdf, 400abcdf, 500abcdf, 700abcdf

6.2.2 Дополнителни индекси

Во табелите се наоѓа список на префикси кои овозможуваат пребарување по дополнителни индекси.

6.2.2.1 Податоци за записот

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AB=	Усвоени записи	фразно	
CR=	Креатор на записот	фразно	000c
DM=	Датум на креирање	фразно	000b (позиција 1-8)
DR=	Датум на последно ажурирање	фразно	000b (позиција 9-16)
ID=	Идентификациски број на записот	фразно	
IS=	ISNI	фразно	010a
LC=	Контролни броеви во други системи	фразно	035a
RE=	Последен редактор на записот	фразно	000d

6.2.2.2 Нормативни податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
BI=	Ознаки на записот	со зборови	992b
CB= ¹	Назив на корпорацијата	фразно	210abcdefgh, 410abcdefgh, 510abcdefgh
CF=	Најчест креатор	фразно	911b
CH= ¹	Нормативна пристапна точка – назив на корпорацијата	фразно	210abcdefgh
CP=	Место на состанокот/додаток кон називот на корпорацијата	фразно	210ce, 410ce, 510ce, 710ce
FR=	Фреквенција	фразно	911c
MY=	Година на состанокот	фразно	210f, 410f, 510f
NP=	Други идентификациски ознаки	фразно	017a
OR=	Број на записот за замена	со зборови	001x
PH= ¹	Нормативна пристапна точка – лично име	фразно	200abcdf, 700abcdf
PN= ¹	Лично име	фразно	200abcdf, 400abcdf, 500abcdf, 700abcdf
RN=	Забелешка за конверзија	фразно	916x
VN= ¹	Упатница без линк	фразно	915abcdf

¹ Потполињата на одделно поле се индексираат како една фраза. Затоа се препорачува, при пребарување со префиксите CB=, CH=, PH=, PN= или VN= изразот за пребарување да го кратите со знакот „*“ . Во индексите CB=, CH=, PH= и PN= пристапните точки се индексираат со сите внесени дијакритички знаци.

6.2.2.3 Кодирани податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AS=	Шифра на истражувачот	фразно	200r
FC=	Шифра на установата/организацијата	фразно	911a

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
LA=	Јазик кој го користи лицето/корпорацијата	фразно	101a
NA=	Националност	фразно	102a
RS=	Статус на записот	фразно	001a

6.2.3 Ограничување

Табелата прикажува список на суфикси со кои можете дополнително да го ограничите пребарувањето.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/CBR	Запис за назив на корпорација	001c = „b“
/PNR	Запис за лично име	001c = „a“

6.3 Нормативна база на податоци SGC

6.3.1 Основен индекс

По целосниот основен индекс можете да пребарувате без наведување суфикси за пребарување.

Табелата прикажува список на суфикси за ограничување на пребарувањето по одредени полиња од основниот индекс.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/AT ¹	Име/наслов	со зборови	240at, 440atjxyz, 740at
/CB ¹	Назив на корпорацијата	со зборови	210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz
/DJ	Формална потподелба	со зборови	2XXj, 4XXj, 7XXj
/DX	Општа потподелба	со зборови	2XXx, 4XXx, 7XXx
/DY	Географска потподелба	со зборови	2XXy, 4XXy, 7XXy
/DZ	Хронолошка потподелба	со зборови	2XXz, 4XXz, 7XXz
/ET ¹	Име/договорен наслов	со зборови	243at, 443atjxyz, 743at
/FN ¹	Семејно име	со зборови	220acf, 420acfjxyz, 720acf
/FS ¹	Облик, жанр или физички карактеристики	со зборови	280axyz, 480axyz, 780axyz
/GN ¹	Географски назив	со зборови	215axz, 415ajxyz, 715axz
/NS	Неповрзана сродна пристапна точка	со зборови	950a3
/NT	Забелешки	со зборови	300a, 305ab, 310ab, 320a, 330a, 340a, 356a, 820a, 830a
/PN ¹	Лично име	со зборови	200abcdf, 400abcdfgjxyz, 700abcdf
/SE	Нормативна пристапна точка на англиски јазик	со зборови	700abcdf, 710abcdefghxz, 715axz, 720acf, 730ahiklmnqrsuw, 740at, 743at, 750axyz, 780axyz

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/SF ²	Пристапна точка од друг систем	со зборови	400abcfgjxyz3, 410abcdefghjxz3, 415ajxyz3, 420acfjxyz3, 430ahiklmnqrsuwjxyz3, 440atjxyz3, 443atjxyz3, 450ajxyz3, 480axyz3
/SH	Нормативна пристапна точка	фразно	200abcdf, 210abcdefghxz, 215axz, 220acf, 230ahiklmnqrsuw, 240at, 243at, 250axyz, 280axyz
/SU ¹	Пристапна точка	со зборови	200abcdf, 400abcfgjxyz, 700abcdf, 210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz, 215axz, 415ajxyz, 715axz, 220acf, 420acfjxyz, 720acf, 230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw, 240at, 440atjxyz, 740at, 243at, 443atjxyz, 743at, 250axyz, 450ajxyz, 750axyz, 280axyz, 480axyz, 780axyz
/TN ¹	Тематска предметна определница	со зборови	250axyz, 450ajxyz, 750axyz
/UT ¹	Наслов	со зборови	230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw

¹ Со суфиксите /AT, /CB, /ET, /FN, /FS, /GN, /PN, /SU, /TN, /UT се ограничуваат само на полињата 4XX кои не содржат потполе 2.

² Со суфиксот /SF се ограничуваат само на полињата 4XX кои содржат потполе 2.

6.3.2 Дополнителни индекси

Во табелите се наоѓа список на префикси кои овозможуваат пребарување по дополнителни индекси.

6.3.2.1 Податоци за записот

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
CR=	Креатор на записот	фразно	000c
DM=	Датум на креирање	фразно	000b (позиција 1-8)
DR=	Датум на последно ажурирање	фразно	000b (позиција 9-16)
ID=	Идентификациски број на записот	фразно	
RE=	Последен редактор на записот	фразно	000d

6.3.2.2 Нормативни податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AT=	Име/наслов	фразно	240at, 440atjxyz, 740at
CB= ³	Назив на корпорацијата	фразно	210abcdefghxz, 410abcdefghjxz, 710abcdefghxz
DJ=	Формална потподелба	фразно	2XXj, 4XXj, 7XXj
DX=	Општа потподелба	фразно	2XXx, 4XXx, 7XXx
DY=	Географска потподелба	фразно	2XXy, 4XXy, 7XXy

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
DZ=	Хронолошка потподелба	фразно	2XXz, 4XXz, 7XXz
ET= ³	Име/договорен наслов	фразно	243at, 443atjxyz, 743at
FN= ³	Семејно име	фразно	220acf, 420acfjxyz, 720acf
FS= ³	Облик, жанр или физички карактеристики	фразно	280axyz, 480axyz, 780axyz
GN= ³	Географски назив	фразно	215axz, 415ajxyz, 715axz
NS=	Неповрзана сродна пристапна точка	фразно	950a3
OS=	Контролни броеви од други системи	фразно	035a, 4XX3
PN= ³	Лично име	фразно	200abcdf, 400abcdfgjxyz, 700abcdf
SE=	Нормативна пристапна точка на англиски јазик	фразно	700abcdf, 710abcdefghxz, 715axz, 720acf, 730ahiklmnqrsuw, 740at, 743at, 750axyz, 780axyz
SF= ⁵	Пристапна точка од друг систем	фразно	400abcdfgjxyz, 410abcdefghxz, 415ajxyz, 420acfjxyz, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 440atjxyz, 443atjxyz, 450ajxyz, 480axyz, 4XX3
SH= ⁴	Нормативна пристапна точка	фразно	200abcdf, 210abcdefghxz, 215axz, 220acf, 230ahiklmnqrsuw, 240at, 243at, 250axyz, 280axyz
SU= ³	Пристапна точка	фразно	200abcdf, 400abcdfgjxyz, 700abcdf, 210abcdefghxz, 410abcdefghxz, 710abcdefghxz, 215axz, 415ajxyz, 715axz, 220acf, 420acfjxyz, 720acf, 230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw, 240at, 440atjxyz, 740at, 243at, 443atjxyz, 743at, 250axyz, 450ajxyz, 750axyz, 280axyz, 480axyz, 780axyz
TN= ³	Тематска предметна определница	фразно	250axyz, 450ajxyz, 750axyz
UT= ³	Наслов	фразно	230ahiklmnqrsuw, 430ahiklmnqrsuwjxyz, 730ahiklmnqrsuw

³ Со префиксите AT=, CB=, ET=, FN=, FS=, GN=, PN=, SU=, TN=, UT= се индексираат само полињата 4XX кои не содржат потполе 2. Потполињата на одделно поле се индексираат како една фраза и во редослед во кој се појавуваат во базата. Затоа се препорачува при пребарување изразот за пребарување да го скратите со знакот „*“ . Пристапните точки се индексирани со сите внесени дијакритички знаци, а без дијакритички знаци пребарувањето не дава резултати.

⁴ Потполињата на одделно поле се индексираат како една фраза и во истиот редослед во кој се појавуваат во базата.

⁵ Со префиксот SF= се индексираат само полињата 4XX кои содржат потполе 2. Потполињата на одделно поле се индексираат како една фраза и во редоследот во кој се појавуваат во базата. Исклучок е потполето 3 кое е индексирано како самостојна фраза.

6.3.2.3 Идентификациски податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AR=	Број на сродниот нормативен запис	фразно	5XX3
BI=	Ознаки на записот	со зборови	992b
FA= ⁶	Број на записот за поширок израз	фразно	5XX3
OR=	Број на записот за замена	со зборови	001x

⁶ Со префиксот FA= се индексираат потполињата 3 на оние полиња 5XX кои во потполето 5 содржат код „g“.

6.3.2.4 Кодирани податоци

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
GA=	Код за географска област	фразно	160ab
LA=	Јазик кој го користи лицето/корпорацијата	фразно	101a
NA=	Националност	фразно	102ab
RS=	Статус на записот	фразно	001a
SS=	Код на системот	фразно	4XX2, 7XX2
UC=	УДК	фразно	675a

6.3.3 Ограничување

Табелата прикажува список на суфикси со кои можете дополнително да го ограничите пребарувањето.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/AR	Нормативен запис	001b = „x“
/CBR	Запис за назив на корпорација	001c = „b“
/ETR	Запис за име/договорен наслов	001c = „i“
/FNR	Запис за семејно име	001c = „e“
/FSR	Запис за облик, жанр или физички карактеристики	001c = „l“
/GER	Општ толковен запис	001b = „z“
/GNR	Запис за географски назив	001c = „c“
/NTR	Запис за име/наслов	001c = „h“
/PNR	Запис за лично име	001c = „a“
/RR	Запис за упатување	001b = „y“
/TNR	Запис за тематска предметна определница	001c = „j“
/UTR	Запис за наслов	001c = „f“

6.4 CORES

6.4.1 Основен индекс

По целосниот основен индекс можете да пребарувате без наведување суфикси за пребарување.

Табелата прикажува список на суфикси за ограничување на пребарувањето по одредени полиња од

основниот индекс.

СУФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
/AU	Автор – лице	со зборови	702ab
/CB	Автор – корпорација	со зборови	712ab
/TI	Наслов	со зборови	200ahi

6.4.2 Дополнителни индекси

Во табелата се наоѓа список на префикси кои овозможуваат пребарување по дополнителните индекси.

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AC=	Код за вид на авторство	фразно	7024
AR=	Број на нормативниот запис	фразно	7023
AS=	Шифра на истражувачот	фразно	7027
AU=	Автор – лице	фразно	702ab
CB=	Автор – корпорација	фразно	712ab
CR=	Креатор на записот	фразно	000c
DM=	Датум на креирање/преземање	фразно	000b (позиција 1-8)
DR=	Датум на последно ажурирање	фразно	000b (позиција 9-16)
FC=	Шифра на установата/организацијата	фразно	7028, 7128
PY=	Временски интервал	фразно	7020, 7120
SP=	ISSN	фразно	011ec
TI=	Наслов	фразно	200ahi
ID=	Идентификациски број на записот	фразно	

6.5 ISSN

6.5.1 Дополнителни индекси

Во табелата се наоѓа список на префикси кои овозможуваат пребарување по дополнителни индекси.

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
AT=	Скратен клучен наслов	со зборови и фразно	210ab
CB=	Издавач	со зборови и фразно	710ab, 711a, 720a
CC=	Код на националниот ISSN центар	фразно	0222
CO=	Држава	фразно	044c
DC=	УДК	фразно	080ax
FQ=	Фреквенција	фразно	008/18
KT=	Клучен наслов	со зборови и фразно	222ab
LA=	Јазик	фразно	008/35-37

ПРЕФИКС	ЗНАЧЕЊЕ	ПРЕБАРУВАЊЕ	ПОЛИЊА/ПОТПОЛИЊА
LN=	Поврзан ISSN	фразно	760x, 762x, 765x, 767x, 770x, 772x, 775x, 776x, 777x, 780x, 785x, 787x
LT=	Поврзани наслови	со зборови и фразно	760t, 762t, 765t, 767t, 770t, 772t, 775t, 776t, 777t, 780t, 785t, 787t
ME=	Код на физичкиот носач	фразно	007/0-1
PP=	Место на издавање	со зборови и фразно	260a
PU=	Издавач	со зборови и фразно	260b
SL=	ISSN-L	фразно	022l
SN=	ISSN	фразно	022a
SS=	Статус на публикацијата	фразно	008/6
TI=	Наслов	со зборови и фразно	245anp, 246anp
TY=	Вид на континуираниот извор	фразно	008/21
Y1=	Почетна година	фразно	008/7-10
Y2=	Завршна година	фразно	008/11-14

7 Програмско проверување на записите

При зачувување на записите во библиографските бази на податоци и во двете нормативни бази на податоци се извршуваат програмски контроли врз основа на кои се прикажуваат програмски пораки.

Програмските пораки предупредуваат на:

- непочитување на дефинираните основни карактеристики на полињата и потполињата
- неправилна комбинација на повеќе податоци во записот
- други грешки

Некои контроли кои во библиографските записи предупредуваат за грешки во полињата со нормативна контрола (70X) бараат да се уредат податоците во нормативните записи или да се направи врска со соодветниот нормативен запис.

7.1 Библиографски бази на податоци

Легенда

- Статус на контролата:
 - F (Fatal): во записот има грешка и додека не се поправи записот не можете да го зачувате
 - W (Warning): во записот има грешка, но, и покрај тоа, записот можете да го зачувате
 - I (Info): во записот има можна грешка, записот можете да го зачувате
- Предупредување: пораки за корисникот (по азбучен/абецеден редослед)
- Опис: услови за проверување

Во аглести загради некаде се напишани ознаките на полето/потполето/индикаторот/ID-бројот кои при проверување се заменуваат со вредноста од записот. Три прашалници (???) во предупредувањето се заменуваат со соодветниот бој на полето/потполето/ID-бројот, а четири прашалници (????) со соодветниот број на полето и ознаката на потполето.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	2. индикатор може да има вредност 0 само кога станува збор за онлајн извор (135b = "i").	Ако е 856ind2 = 0, тогаш мора да биде 135b = "i".
F	Ако е 115a = ?, потполето 115?1 не се пополнува.	Ако во полето 115 постои некое од потполињата prstuvz123, тогаш мора да биде 115a = "a". Ако во полето 115 постои потполе k или l, тогаш мора да биде 115a = "c".
F	Ако континуираниот извор сè уште излегува (100b = "a"), годината на издавање 2 е непозната (100d = "9999"). Ако изворот не излегува повеќе (100b = "b"), мора да ја внесеме и завршната година..	Ако е 100b = "a", тогаш мора да биде 100d = "9999". Ако е 100b = "b", тогаш мора да биде 100d ≠ "9999".
W	Ако постојат повеќе ISBN-броеви (010), мора да се внесе објаснување (010b).	Ако полето 010 во записот е повторено, се проверува дали сите полиња 010, освен едно, содржат потполе b. Исклучок се паровите полиња 010 со 10- и 13-цифрен ISBN (позициите 1–9 во 10-цифрениот број се совпаѓаат со позициите 4–12 во 13-цифрениот број) во кои на ниту едно поле не му е потребно потполето b.
F	Ако потполето 020 содржи број од националната библиографија, содржината на потполето не може да се промени.	Ако е 100h = "slv" и 020a = "SI" и ако во истото поле 020 е и потполето b, содржината на полето 020 не смее да се менува.
F	Алтернативната нумерација не е внесена правилно (215qrq).	Ако во полето 215 постои потполе q, тогаш во него мора да биде и потполето r. Ако во полето 215 постои потполе p, тогаш во него мораат да бидат и потполињата q и r.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Библиографското ниво (001c) не е во согласност со кодот во потполето 110a.	Се проверува усогласеност на 110a и 001c: – ако е 110a = “e”, тогаш мора да биде 001c = “i” – ако е 110a = “a”, “b” или “c”, тогаш мора да биде 001c = “s”
F	Видео на ДВД-медиум се кодира како видеозапис (115a = “c”) и видеодиск (115k = “b”).	Ако е 115l = “k”, тогаш мора 115a = “c” и 115k = “b”.
F	Вкупниот број на автори во потполето 970b мора да биде поголем од бројот на автори во полињата 70X.	Ако во записот постои потполе 970b, тогаш во него мора да биде внесен број кој е поголем од вкупниот број потполиња 70X4 со код “070”.
F	Вкупниот број соработници во истражување кои су внесени во потполето 970f не смее да биде помал од бројот на соработници во истражување кои се внесени во полињата 702.	Ако во записот постои потполе 970f, тогаш во него мора да биде внесен број кој е поголем од вкупниот број потполиња 70X4 со код “927”.
F	Внесен е недозволен знак.	Се проверува множеството дозволени знаци.
F	Внимание: дуплиран ISSN, проверете го записот со ID = <ID>.	Се проверуваат записите со 001c = “s” и записите со 001c = “i”. Следните пребарувања мора да дадат само еден резултат: – ако е 011e ≠ “0000-0000”, не смее да се добие ниту еден друг запис со пребарување со SP,SF = <011e> – ако е 011c ≠ “0000-0000”, не смее да се добие ниту еден друг запис со пребарувањето SP,SF = <011c> – ако е 011f ≠ “0000-0000”, не смее да се добие ниту еден друг запис со пребарување со SP,SF = <011f> Во тие записи едно од потполињата 011esf е задолжително.
W	Внимание: можеби станува збор за дуплиран запис (такви слични записи се ????: <ID>).	Се проверуваат записите со 001c ≠ “s”. Се проверува дали се добиваат други записи ако се пребарува со (LA = <101a> and TI = <200a> and AU = <700a, b*> and PY = <100c> and DT = <001c>) or BN = <010a>.
F	Во записите за интегративни извори (по правило) не се користи типологија; исклучок можат да бидат веб-зборници, веб-енциклопедии и неповрзани листови со менлива содржина.	Ако во записот со 001c = “i” е внесено потполе 001t, тогаш мора да биде исполнет еден од следните услови: – 001b = “l” и 110a = “g” или “f” и 001t = “2.06”, “2.26”, “2.27”, “2.30”, “2.31” или “2.32” – 110a = “e” и 001t = “2.01”, “2.02”, “2.06” или “2.25”
W	Во записот постојат повеќе автори од членови на истражувачкиот тим. Проверете ги и двата броја!	Се проверува бројот кој е внесен во потполето 970b (односно вкупниот број потполиња 70X4 пополнети со кодот “070”, ако не постои потполето 970b) и бројот кој е внесен во потполето 970f (односно вкупниот број потполиња 7024 пополнети со кодот “927”, ако не постои потполето 970f). Првиот број мора да биде помал.
F	Во записот се наоѓа неповрзано поле 910.	Ако во записот постои поле 910 без потполе 3, тогаш во записот мора да има и поле 710 без потполе 3.
F	Во ова поле потполето а е задолжително, и тоа на прво место.	Се проверуваат полињата 071, 115, 116, 200, 205, 225, 5XX, 6XX (освен 610, 620 и 675), 7XX, 90X, 91X, 96X. Во нив на прво место мора да биде потполето а, освен ако во полето постои и потполе 3.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	Во повторени полиња 701/702 е внесен ист облик на името.	Предупредувањето се испишува ако во записот се наоѓаат две исти полиња 701 или 702.
W	Во полето ??? е пополнето потполето d, па затоа проверете ја вредноста на 2. индикатор.	Ако полето 70X или 600 содржи потполе d, се проверува дали е $\text{ind2} = 0$.
F	Во полето ??? Недостасува потполето a.	Ако во полето 4XX постои потполе x, а не постои потполе a, со пребарување со $\text{SP} = <4XXx>$ во COBIB мора да се добие запис кој содржи поле 530.
W	Во полето можеме да го користиме или само потполето a или (кога вредноста на 2. индикатор е 1) останатите потполиња (без потполето a).	Ако е $338\text{ind2} = ""$, во полето може да има само едно потполе a. Ако е $338\text{ind2} = 1$, во полето не смее да има потполе a.
F	Во полето не е дозволено да се вгради потполе ???.	Во полињата за вградување можат да бидат вградени само некои потполиња: – 421: 200abcdefghiz, 205abdfg, 206a, 208ad, 210abcdefgh, 215acde, 225adefhivxz, 230a, 300a, 337a, 500abhiklmnqrstuv – 423, 488: 200abehi, 500abhi, 503aj, 510aehiz, 700abcdef478, 701abcdef4678, 702abcdef4678, 710abdfegh48, 711abdfegh48, 712abdfegh48, 900abcdef, 901abcdef6, 902abcdef6, 910abdfegh48, 911abdfegh468, 912abdfegh468 – 481, 482: 200abcdefghiz509, 205abdfg, 210abdfegh
F	Во полето недостасува потполето.	Се проверува присуство на одредено потполе во полето.
W	Во потполето ???d се внесуваат само римски броеви.	Предупредувањето се испишува ако кое било од потполињата 600d, 70Xd или 90Xd содржи број.
F	Во потполето 017a се внесува само идентификаторот DOI (без низите “http(s)://” и “dx.doi.org”).	Ако е $0172 = \text{“doi”}$, потполето a не смее да започне со низата “http://”, а не смее да ја содржи ниту низата “dx.doi.org”.
F	Во потполето треба да се внесе сиглата на домашната библиотека.	Во потполето 5 на полињата 012, 141, 316, 317, 318, 481, 482, 702 и 712 смее да се внесе само сигла на домашната библиотека.
W	Во првото или единственото поле 210, 1. индикатор мора да има вредност празно.	Првото поле 210 мора да има $\text{ind1} = ""$.
F	Воедначете ги индикаторите за испис на забелешки (2. индикатор).	Сите полиња 436 (или 446 или 447) во записот мораат да имаат иста вредност на ind2 .
I	Вредноста во потполето е Салвадор. Проверете го кодот за држава на издавање.	Се испишува предупредување ако е $102a = \text{“slv”}$.
I	Вредноста на 1. индикатор во полето 200 е 1, иако во записот постои авторска определница.	Се испишува предупредување ако се исполнети условите: – $200\text{ind1} = 1$ – $001b = \text{“a”}$ – полето 700 или 710 е присутно во записот
F	Годината на издавање 2 (100d) мора да биде понова од годината на издавање 1 (100c).	Ако во 100b е внесен еден од кодовите “f” или “g”, тогаш во 100d мора да биде внесена понова година од 100c. Ако во 100b е внесен еден од кодовите “b” или “l”, тогаш во 100d мора да биде внесена понова или иста година како во 100c. Наместо одделни броеви може да се внесе знакот “?” кој во 100c се уважува како број 0, а во 100d како број 9.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	Годината на издавање на статијата (100cd) не се совпаѓа со периодот во кој излегувал изворот.	Се проверуваат само записите со 011a и со 100b = “d”, “g”, или без 100b. Годината во 100cd се споредува со годината во 100cd од записот кој се добива по пребарување со SP = <011a>, но само ако во пронајдените записи 100b = “a”, “b” или “c”. Во пронајдените записи годината во 100cd од проверениот запис мора да биде понова или иста како и годината во 100c, и постара или иста како и годината во 100d.
I	За аналитичка обработка на континуираниот извор мора да биде пополнето потполето 011e или потполето 011c.	Предупредувањето се испишува ако е f единствено потполе во полето 011.
W	За научни статии и други составни делови наведување на податокот за библиографија во потполето 320a е задолжително.	Полето 320 е задолжително во записите кои исполнуваат еден од трите услови: – ако во потполето 001t постои еден од кодовите “1.01”, “1.02”, “1.03” или “1.16” – ако во потполето 001t постои код “1.06” или “1.08”, а во потполето 970g код “1” или “2” – ако во записот постои потполе 4641, а записот што се добива по пребарување со ID = <4641> во потполето 001t содржи еден од кодовите “2.31” или “2.32”
W	За некнижна граѓа се препорачува да се внесат барем основните кодирани податоци.	Ако е 001c ≠ “a”, тогаш во записот мора да бидат присутни следните потполиња: – ако е 001b = “g”, потполе 115a и едно од потполињата 115g и 115k – ако е 001b = “k”, потполе 116a – ако е 001b = “r”, потполе 117a – ако е 001b = “e” или “f”, потполе 124b – ако е 001b = “i” или “j”, потполе 126a – ако е 001b = “l”, потполе 135b
W	За сепаратот (105b = “8”) недостасува забелешка за посебен отпечаток (324).	Ако во потполето 105b се наоѓа код “8”, се проверува дали постои и поле 300 или 324.
F	За соодветно поврзување на континуираните извори мора да постојат барем две полиња ???.	Во записот никогаш не смее да има само едно поле 436, 446 или 447.
W	Запис со тој број не постои во COBIB и ISSN.	Во потполињата 225x, 321x и невградените 4XXx смее да биде внесен само правилен ISSN. Записот со тој ISSN мора да биде внесен или во COBIB (пребарување со SP = <ISSN>) или во базата ISSN (пребарување со SN = <ISSN>).
F	Записот CIP (001a = “p”) смее да содржи ознака за тип во 001t само ако содржи DOI во 017.	Ако е 001a = “p” и ако во записот постои потполе 001t, тогаш во него мора да постои и потполе 017.
F	Записот за 001t = “2.20” или “2.21” мора да содржи код за електронски извор (001b = “l”).	Ако е 001t = “2.20” или “2.21”, тогаш мора да биде 001b = “l”.
W	Записот за електронски извор (001b=“l”) мора да содржи поле 017, 337 или 856.	Ако е 001b = “l” и 001c ≠ “a”, тогаш записот мора да содржи едно од потполињата 017, 337 или 856.
F	Записот за настан 001b = “u” мора да има библиографско ниво 001c = “d”.	Ако е 001b = “u”, тогаш мора да биде 001c = “d”.
F	Записот за научна монографија (001t = “2.01”) мора да има потполното потполе 105e.	Ако е 001c = “m” и 001t = “2.01”, потполето 105e е задолжително.
I	Знакот за равенство со растојание “=” се испишува автоматски пред потполето.	Предупредувањето се испишува ако во потполињата 200d, 205d или 225d на прво место е знакот за равенство.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	И записот за изворот во кој се наоѓа составниот дел со типот “1.16” мора да содржи податок за типот.	Се проверуваат само записите со 001t = “1.16” и со пополнето потполе 4641. Записот што се добива со ID = <4641> мора да содржи потполе 001t.
F	Инвентарниот број не постои.	Потполето 992у во записот за тематски број мора да започнува со инвентарниот број кој е внесен во потполето 997f со фондот за соодветната сериска публикација. На инвентарниот број во потполето 992у може да му следи запирка, а зад тоа и произволен текст.
F	Истиот автор е наведен и во записот за изворот. Изберете вредност “2” за првиот индикатор и со тоа издвојте ја единицата од персонална библиографија.	Се проверуваат само записите во кои се пополнети и двете потполиња 001t и 4641. Ако во записот што се добива со ID = <4641> постои и потполе 001t и ако двата записи имаат полиња 70X кои се совпаѓаат во сите потполиња abcd4 (можат да се совпаѓаат различни полиња, на пр. 700 и 701), тогаш едното од полињата кои се совпаѓаат мора да има 70Xind1 = 2.
W	Клучниот наслов се додава заедно со ISSN.	Ако во записот постои поле 530 или 531, тогаш во записот мора да постои и потполето 011e или 011f.
F	Кога е пополнето потполето 970g, записот во потполето 001t мора да има код за излагање на конференција.	Ако во записот постои потполе 970g, тогаш во потполето 001t мора да има еден од кодовите “1.06”, “1.07”, “1.08”, “1.09”, “1.10”, “1.11”, “1.12” или “1.13”.
F	Кога е пополнето потполето 970g, мора да бидат пополнети и потполињата 970a и 970d	Ако во записот постои потполе 970g, тогаш во него мора да постојат и потполињата 970a и 970d.
W	Кодовите во потполињата 121a и 124b мора да си соодветствуваат.	Ако во 124b има еден од кодовите “a”, “b”, “d”, “f”, “g”, “i” или “j”, се проверува дали е 121a = “a”. Ако е во 124b еден од кодовите “c” или “e”, се проверува дали е 121a = “b”.
F	Кодовите за илустрации (105a, 140a) и податоците во потполето 215c мораат да бидат усогласени.	Потполето 215c е задолжително во записите кои ги исполнуваат следните услови: – 001a ≠ “p” – постои потполе 105a со код кој е различен од кодовите “f” и “y” Едно од потполињата 105a и 140a е задолжително во записите кои ги исполнуваат следните услови: – постои потполе 215c – 001b = “a” – 001c = “m” – полето 130 не постои
W	Кодовите за јазик во потполињата 101abc мораат меѓусебно да се разликуваат.	Ако е 101ind1 = 1, кодовите во потполињата 101abc, доколку постојат, мораат меѓусебно да се разликуваат.
W	Кодовите за јазик во потполињата 101efg мораат да се разликуваат од кодот во првото потполе 101a.	Во полето 101 содржината на потполето efg мора да се разликува од содржината на првото потполе a.
W	Кодот во потполето 001b во овој запис се разликува од кодот во потполето 001b во наредениот запис. Проверете дали навистина станува збор за два различни вида записи!	Се проверуваат само записите кои имаат потполе 011a или 4641. Потполето 001b мора да биде исто како во записите кои се добиваат со пребарувањето со SP = <011a> or ID = <4641>, освен ако во пронајдениот запис 001b = “m”.
W	Кодот е избришан од шифрарникот.	Се проверува дали кодот во потполето е поништен.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Кодот за авторство 927 го доделуваме само на оние соработници во истражувањето кои не се истовремено и автори.	Се проверуваат записи со потполе 7024 = “927”. Ако во записот постои уште некое друго поле 70X со исто потполе 3, како што е во полето со 7024 = “927”, тоа поле не смеа да има потполе 4 со код “070”.
F	Кодот за година на издавање 100b = “j” бара внесување на точен датум во потполето 100d.	Ако е 100b = “j”, тогаш во 100d мора да биде внесен датум во облик ММДД: – ММ е двоцифрена ознака за месец (водечката нула е задолжителна, може да биде “0?” или “1?”) – ДД е двоцифрена ознака за ден (водечката нула е задолжителна, може да биде “1?”, “2?”, “3?” или “??”)
W	Кодот за држава (102a) се разликува од кодот за држава во надредениот запис.	Се проверуваат само записите со 001c = “a”. Во таквиот запис мора да постои барем едно од потполињата 011a и 4641. Ако во записот постои потполе 102a, истото потполе со истата содржина мора да постои во сите записи кои се добиваат со пребарување со SP = <011a> or ID = <4641>.
F	Кодот за ознака на годината на издавање (100b) не е во согласност со кодот за библиографско ниво (001c).	Се проверува усогласеноста на 001c и 100b: – ако е 100b = “a”, “b” или “c”, тогаш мора да биде 001c = “s” или “i” – ако е 100b = “d”, “e”, “f”, “g”, “h”, “i” или “j”, тогаш мора да биде 001c ≠ “s” – ако е 100b = “l”, тогаш мора да биде 001c = “c”
F	Кодот за типологија не се совпаѓа со кодот за библиографско ниво.	Се проверува првиот знак од 001t и 001c: – ако е 001t = “1*”, тогаш мора да биде 001c = “a” – ако е 001t = “2*”, тогаш мора да биде 001c = “m” или 001c = “i” – ако е 001t = “3*”, тогаш мора да биде 001c = “d”
F	Кодот не постои во шифрарникот	Се проверува правилноста на кодираното поле.
F	Контролните знаци за подредување (NSB/NSE) и ознаката за LaTeX мора да бидат во пар.	Знакот NSB/NSE и ознаката за LaTeX во едно потполе секогаш мора да бидат во пар.
F	Можете да внесете само ISSN или интерен број на континуираниот извор за кој веќе постои запис во COBI. Бројот 0000-0000 не е валиден!	Во потполињата 011a и 011s е дозволена само содржина која е внесена во потполето 011e или 011c во некој друг запис. Исклучок е бројот “0000-0000” кој во потполињата 011a и 011s не е дозволен.
I	Научна монографија (001t = “2.01”) мора да има ISBN (010a).	Ако е 001t = “2.01”, тогаш во записот мора да постои потполе 010a.
F	Научна статија (001t=1.01, 1.02, 1.03) не смеа да биде поврзана на континуиран извор со потполе 110a = ???.	Се проверуваат записи со 011a. Ако е 001t = “1.01”, “1.02” или “1.03”, тогаш во записот добиен по пребарување со SP = <011a>, во потполето 110a не смеа да бидат кодовите “c” и “z”.
F	Неважечка вредност на индикаторот.	Се проверува дали внесената вредност на индикаторот е важечка.
F	Недостасува ISSN (011c, e или f).	Во записот мора да постои едно од потполињата 011e, c или f, ако е исполнет барем еден од условите: – 001c = “s” – 001c = “i” и 100b = “a”, “b” или “c”

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Недостасува ISSN на серија/потсерија/прилог (011s).	Ако во записот постои кое било од потполињата 215opqrs, тогаш во него мора да биде и потполето 011s.
F	Недостасува врска со изворот (011a или 4641).	Ако е 001c = "a", тогаш мора да биде исполнет барем еден од условите: – постои потполе 011a – постои потполе 4641 – постојат потполињата 000e = "only" и 992v Мора да важи и спротивното: ако е исполнет кој било од наброените услови, тогаш мора да биде 001c = "a".
F	Недостасува година на издавање 2 (100d).	Потполето 100d е задолжително, ако е 100b = "a", "b", "c", "g" или "j".
W	Недостасува кодот за вид на авторство (70X4).	Во полињата 70X секогаш мора да постои потполе 4.
W	Недостасува кодот за зборник (105b = "z").	Ако 105c = "1" или 105d = "1", тогаш мора да биде 105b = "z".
F	Недостасува определница: персонална (поле 700), корпоративна (поле 710) или стварна (вредноста на 1. индикатор во полето 200).	Ако не постои ниту едно од полињата 700, 710 или 532 и ако во записот постои поле 200, тогаш мора да биде 200ind1 = 1.
F	Недостасува потполето 011a.	Ако во полето 011 постои потполе s, во него мора да постои и потполе a.
W	Недостасува потполето 101c. Ако не го знаете јазикот на оригиналот, внесувате код "und".	Ако е 101ind1 = 1, тогаш во полето 101 мора да постои потполе c.
W	Недостасува потполето 3.	Во записите кои се преземаат од другите системи во COBIB задолжително треба да се поврзат неповрзаните полиња 70X, што значи дека во полињата 70X со потполе a е задолжително и потполето 3.
F	Недостасува потполето f.	Ако во полињата 200 или 205 постои потполе g, во истото поле мора да постои и потполето f.
F	Неправилен ISBN.	Во потполето 010a мора да биде внесен ISBN број со правилен контролен број.
F	Неправилен ISMN.	Во потполето 013a мора да биде внесен ISMN број со правилен контролен број.
F	Неправилен ISSN.	Во потполињата 011efl мора да биде внесен ISSN број со правилен контролен број.
F	Неправилен ISSN.	Во потполето 011c мора да биде внесен ISSN број со правилен контролен број.
W	Неправилен URL.	Во потполињата 321u и 856u мора да биде внесен правилен URL.
F	Несоодветен линк.	Во потполето 001x смее да се внесе само ID од некој друг запис од COBIB или "-". ако е внесен ID на заменлив запис, тогаш мора да бидат исполнети следните услови: – со пребарување со OR = <ID> не се добиваат резултати – со пребарување со ID = <001x> во истата база се добива еден запис – добиениот запис има 001a ≠ "d"
F	Нумерацијата не е внесена правилно (215hig).	Ако во полето 215 постои потполе i, тогаш во него мора да биде и потполето h. Ако во полето 215 постои потполе g, тогаш во него мораат да бидат и потполињата i и h.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	Писмото во потполето 100l не соодветствува со јазикот во потполето 101g или 101a.	Се проверува усогласеноста на кодот во потполето 101g (или во првото потполе 101a, ако потполето 101g не постои во записот) и кодот во потполето 100l: – ако е 101g(a) = “ger”, “eng”, “ita”, “spa”, “fre”, “scr”, “slv”, “bos”, “alb”, “hun”, “slo”, “cze”, “pol”, “dut”, “fin”, “por”, “swe”, “nor” или “dan”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ba” – ако е 101g(a) = “scs” или “srp”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “cb” или “ba” – ако е 101g(a) = “mac”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “cs” – ако е 101g(a) = “rus”, “bel”, “bul”, “mol”, “mon”, “ukr”, “bug”, “taj”, “tar”, “tut” или “tuk”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ca” – ако е 101g(a) = “kir”, “kaz”, “oss”, “uzb” или “aze”, тогаш во 100l мора да биде внесен еден од кодовите “ba” или “ca” или “fa” – ако е 101g(a) = “che” или “rum”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ca” или “ba” – ако е 101g(a) = “chu”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “os” – ако е 101g(a) = “grc” или “gre”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ga” – ако е 101g(a) = “jpn”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “da” – ако е 101g(a) = “chi”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ea” – ако е 101g(a) = “heb”, “yid”, “jrb” или “lad”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ha” – ако е 101g(a) = “ara”, “per”, “oto”, “mau”, “pus”, “urd” или “ira”, тогаш во 100l мора да биде кодот “fa” – ако е 101g(a) = “kor”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ka” – ако е 101g(a) = “tha”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ia” – ако е 101g(a) = “hin”, “mar” или “nep”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ja” – ако е 101g(a) = “san”, тогаш во 100l мора да биде внесен кодот “ja” или “ia”
F	Писмото на определницата не одговара на писмото на делото.	CONOR со несоодветно писмо во 200 во зависност од 100l: – ако е 100l = “c*” или “os”, се проверуваат сите полиња 70X со потполе 3. Ако некое од нив нема потполе s = “c*”, тогаш во записот мора да постои уште едно поле со истиот број и истата содржина во потполето 3 и со потполе s = “c*”. – ако 100l ≠ “c” и 100l ≠ “os”, се проверуваат сите полиња 70X со потполе 3. Ако некое од нив нема потполе s = “ba”, тогаш во записот мора да постои уште едно поле со истиот број и со истата содржина во потполето 3 и со потполе s = “ba”.
F	Повтореното потполе ???f мора да започне со знакот за равенство.	Ако во некое од потполињата 200, 205, 225 постои низа од повеќе потполиња f заедно (без други потполиња помеѓу), во таквата низа сите потполиња f, освен првото, мора да започнуваат со знакот “=”. Во едно поле може да постојат повеќе такви низи.
W	Погрешен 2. индикатор.	Во полињата 600 и 70X мора да биде ind2 = 1, ако во полето постои потполе b и ind2 = 0, ако не постои потполе b.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	Погрешен ISSN. За доделување повикајте го националниот ISSN центар.	Во потполињата 011cef не смее да биде внесена низа “0000-0000”.
F	Погрешен индикатор.	Ако во полето 101 постои потполе c, тогаш мора да биде ind1 ≠ 0.
W	Погрешен код за регион.	Во полето 102 потполето b смее да биде присутно само ако не постои потполе a или ако во потполето a има еден од кодовите “srb” или “bih”. За “srb” во 102b се можни кодовите “ko”, “cs” и “vj”, а за “bih” кодовите “br”, “fb” и “rs”.
F	Погрешна година на издавање 2 за континуиран извор со непознат статус (100b = “c”).	Ако е 100b = “c”, тогаш мора да биде 100d = “????”.
F	Погрешно формирана формална определница. Полето 710 мора да биде присутно со вредност на индикаторите 01.	Ако во записот постои полето 503, тогаш во него мора да биде и полето 710 со ind1 = 0 и ind2 = 1.
F	Полето ??? е повторливо само за напореден облик на личното име.	Ако е полето 700 повторено, сите повторувања мора да го содржат истото потполе 3.
F	Полето ??? не е повторливо.	Во полињата за вградување можат да се вградат само следните неповторливи полиња: – во 421: 200, 205, 208, 210 – во 423: 200, 503, 700, 710 – во 481: 200, 205, 210 – во 482: 200, 205, 210 – во 488: 200, 503, 700, 710
W	Полето ??? се пополнува за електронски извори (001b = “l”).	Ако во записот постои некое од полињата 135, 230, 336 или 337, се проверува дали е 001b = “l” или “m”.
F	Полето ??? се пополнува за звучни записи и музикалии (001b = “c”, “d”, “i”, “j”).	Ако во записот постои поле 125, 127 или 128, тогаш мора да биде 001b = “c”, “d”, “g”, “i”, “j”, “l” или “m”.
F	Полето ??? се пополнува за картографска граѓа (001b = “e”, “f”).	Ако во записот постои некое од полињата 120, 121, 123, 124 или 206, тогаш мора да биде 001b = “e”, “f”, “l” или “m”.
F	Полето 017 мора да содржи потполе 2 и потполе a или z.	Полето 017 мора да содржи потполе 2 и барем едно од потполињата a или z.
F	Полето 071 се користи за звучни записи, видеозаписи и музикалии (001b = “c”, “g”, “i”, “j”).	Ако во записот постои 071, тогаш во 001b мора да биде еден од кодовите “c”, “g”, “i”, “j”, “l” или “m”.
F	Полето 115 се пополнува за видеопроекции, филмска и видеограѓа (001b = “g”).	Ако во записот постои поле 115, тогаш мора да биде 001b = “g”, “l” или “m”.
F	Полето 116 се пополнува за сликовна граѓа (001b = “k”).	Ако во записот постои поле 116, тогаш мора да биде 001b = “k”, “l” или “m”.
F	Полето 117 се пополнува за тродимензионални артефакти и предмети (001b = “r”).	Ако во записот постои поле 117, тогаш мора да биде 001b = “r” или “m”.
F	Полето 126 се пополнува за звучни записи (001b = “i”, “j”).	Ако во записот постои поле 126, тогаш мора да биде 001b = “i”, “j” или “m”.
W	Полето 130 се пополнува за микрооблици. Проверете ја содржината на потполето 001b!	Ако во записот постои поле 130, се проверува дали во потполето 001b се наоѓа некој од кодовите “a”, “b”, “c”, “d”, “e”, “f”, “k” или “m”.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Полето 970 не може да се измени, бидејќи во записот потполето 001t е верификувано. Типологијата може да ја отклучи надлежниот Централен специјализиран информациски центар.	Содржината на полето 970 не смее да се менува или да се брише ако во записот постои потполе 000s.
F	Полето 9X0 не смее да се појавува без полето 7X0.	Ако во записот постои поле 900, задолжително е и полето 700. Ако во записот постои поле 910, задолжително е и полето 710.
W	Полето го пополнуваме за текстуална граѓа (001b = “a” или 001b = “b”).	Ако во записот постои поле 105, се проверува дали е во 001b некој од кодовите “a”, “b”, “l” или “m”. Ако во записот постои поле 106, се проверува дали е во 001b некој од кодовите “a”, “b” или “m”.
F	Полето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено поле во избраната маска за внес.
F	Полето не е повторливо (проверете ги и вградените полиња).	Се проверува повторливоста на одредено поле.
F	Полето не е правилно поврзано со полето ???.	Во полињата 901, 902, 911, 912 и 96X задолжително е едно од потполињата 3 или 6. Во соодветното поле 7XX, односно 60X мора да постои потполе 3 или 6 со иста содржина. Ако полето 900/910 има потполе 3, тогаш во полето 700/710 мора да постои потполе 3 со иста содржина. Ако во полето 900/910 не постои потполе 3, тогаш не смее да постои ниту во полето 700/710.
F	Полето се пополнува за музикалии (001b = “c”, “d”).	Ако во записот постои 208, тогаш во 001b мора да биде еден од кодовите “c”, “d” или “m”.
W	Полето содржи број. Проверете ја правилноста на внесот.	Предупредувањето се испишува ако кое било од потполињата 600c, 70Xc или 90Xc содржи број.
W	Полињата 700 и 710 не се користат доколку има повеќе од три автори.	Ако во записот постои поле 700 (710), тогаш во записот може да има најмногу две полиња 701 (711).
F	Полињата 700 и 710 не смеат да се употребуваат во записот во исто време.	Полињата 700 и 710 не смеат да се појавуваат во записот во исто време.
W	Потполето 7024 содржи код за авторство???. Проверете го внесот во потполето 105b!	Ако во потполето 7024 постои еден од кодовите “991”, “992”, “993” или “994”, тогаш едно од потполињата 105b мора да започнува со “m” или со “p”.
F	Потполето 916 може да постои во записот само ако е потполнето и потполето 71X3.	Ако во записот постои поле 916, тогаш мора да биде потполнето барем едно потполе 71X3.
F	Потполето а е задолжително во полето.	Во полињата 327, 330 и 610 мора секогаш да има едно потполе а.
F	Потполето е задолжително во записот.	Се проверува присуство на потполиња кои се задолжителни во записот.
F	Потполето е предолго. Потполето е прекратко.	Во потполе со ограничена должина се проверува должината на внесот.
F	Потполето може да се користи само за поврзување со монографска публикација.	Ако во записот постои потполе 4641, тогаш во него мора да биде ID на запис кој содржи потполе 001c = “m” или 001c = “i”.
F	Потполето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено потполе во избраната маска за внес.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Потполето не е повторливо.	Се проверува повторливоста на одредено потполе.
F	Потполето се пополнува само во записите кои не се поврзани со запис за монографски извор (потполето 4641 не постои).	Потполињата 970g и 4641 не смеат да се појавуваат во записот во исто време.
F	Потполињата се погрешно подредени во полето ???.	Се проверуваат полињата 600, 70X и 90X кои немаат потполе 3. Потполињата cdf се дозволени само зад потполињата а и b.
W	Пред забелешката 856z, мора да биде пополнето потполето 856g (URN), 856u (URL) или 856q (вид на датотека), освен ако изворот веќе не е достапен.	Ако во полето 856 постои потполе z, тогаш непосредно пред него мора да постои потполе q, g или u.
I	Проверете го кодот за јазик!	Предупредувањето се испишува ако во некое од потполињата на 101 се наоѓа код “got” или “ang”.
W	Проверете ја годината на издавање 1 и годината на издавање 2 (100cd)!	Се проверува содржината на потполето 100c која би требало да биде број помеѓу 1000 и тековната година +3. Наместо одделни бројки може да се користи и знакот “?” кој се уважува како број 0. На ист начин се проверува и 100d, ако постои во записот, но само ако е 100b ≠ “j” и ако е 100d ≠ “9999”.
F	Репродукцијата излегла пред оригиналот? Проверете ги 100bcd!	Ако во 100b има код “e”, тогаш годината во 100c мора да биде понова или иста како во 100d. Наместо одделни броеви може да се користи и знакот “?” кој во 100c се уважува како број 9, а во 100d како цифра 0.
F	Содржините на потполињата 001a и 001x не се усогласени.	Ако е 001a = “d”, тогаш во записот мора да постои потполе 001x и обратно: ако во записот постои 001x, тогаш мора да постои 001a = “d”.
F	Содржините на потполињата 115a и 115g не соодветствуваат.	Потполињата 115ag мора да се усогласени: – ако е 115a = “a” и полето содржи и потполе g, тогаш во 115g мора да биде внесен еден од кодовите “a”, “b”, “c”, “d”, “u” или “z” – ако е 115a = “b” и ако полето содржи и потполе g, тогаш во 115g мора да биде внесен еден од кодовите “g”, “h”, “i”, “j”, “k”, “l”, “u” или “z” – ако е 115a = “c”, полето не смее да содржи потполе g Потполето а мора задолжително да биде пополнето, ако е присутно потполето g.
F	Составен дел поврзан на зборник мора да биде излагање на конференција.	Се проверуваат само записи во кои се пополнети двете потполиња 001t и 4641. Ако записот што ќе се добие со ID = <4641> во потполето 001t има еден од кодовите “2.30”, “2.31” или “2.32”, во проверениот запис во 001t мора да биде еден од кодовите “1.06”, “1.07”, “1.08”, “1.09”, “1.10”, “1.11”, “1.12”, “1.13”, “1.19”, “1.20”, “1.21”, “1.22”, “1.23”, “1.24”, “1.25”.
F	Составни делови со тип “???” мора да бидат поврзани на монографска публикација (4641) или на интернет енциклопедија (001t = “2.06”).	Се проверуваат записите со 001t = “1.16” или “1.17”, но само ако се без потполе 4641. Сите такви записи мора да содржат потполе 011a, а со пребарување со SP = <011a> во COBIB мора да се добие запис со 001t = “2.06”.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Статија со тип “???” мора да биде објавена во сервиска публикација.	Ако е 001t = “1.01”, “1.02” или “1.03”, тогаш записот мора да содржи потполе 011a, а во заемната база на податоци записот што се добива со пребарување со SP = <011a> мора да содржи код 001c = “s”.
F	Тип кој е потврден не може да се промени.	Содржината на потполето 001t не смеете да ја менувате или да ја бришете, ако во записот постои потполе 000s.
W	Типот “???” бара соодветен код во потполето 105b.	Потполињата 001t и 105b мора да се усогласени: – ако е 001t = “2.03”, тогаш во 105b мора да биде еден од кодовите “j3” или “j” – ако е 001t = “2.04”, тогаш во 105b мора да биде еден од кодовите “j1”, “j2” или “j” – ако е 001t = “2.08”, тогаш мора да биде 105b = “m” или “mb31” – ако е 001t = “2.09”, тогаш мора да биде 105b = “m2” или “mb22” – ако е 001t = “2.11”, тогаш мора да биде 105b = “m5”, “m6”, “mb11”, “mb12”, “mb13”, “mb14”, “mb15”, “mb16” или “mb21”
F	Типот “???” бара соодветен код во потполето 105b.	Ако е 001t = “2.07” и ако во записот постои поле 105, мора да биде 105b = “a”.
F	Хиерархиското ниво (001d) не се совпаѓа со библиографското ниво (001c).	Во зависност од 001c, во 001d мора да има соодветен код: – ако е 001c = “d”, тогаш мора 001d = “0” – ако е 001c = “a”, тогаш мора 001d = “2” – ако е 001c = “i” или “s”, тогаш мора 001d = “0” или “1”

7.2 Нормативни бази на податоци

Легенда

- Статус на контролата:
 - F (Fatal): во записот има грешка и додека не се поправи не можете да го зачувате записот
 - W (Warning): во записот има грешка, но, и покрај тоа, записот можете да го зачувате
 - I (Info): во записот има можна грешка, записот можете да го зачувате
- База за која важи контролата:
 - C: CONOR
 - S: SGC
- Предупредување: пораки за корисникот (по азбучен/абecedен редослед)
- Опис: услови за проверување

Во аглести загради некаде се запишани ознаките на полето/потполето/индикаторот/ID-бројот/пристапната точка кои при проверка се заменуваат со вредноста од записот. Трите прашалници (???) во предупредувањето се заменуваат со соодветен број на полето/ID-број, а четирите прашалници (????) со соодветниот број на полето и ознаката на потполето.

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
W	C, S	Ако имате привилегија за креирање комплетни нормативни записи, проверете го кодот во потполето 120b.	Ако во записот постои некое од потполињата 200cdf, тогаш мора да биде 120b = “a”.
F	C, S	Внес на недозволен знак.	Се проверува множеството дозволени знаци.
F	C	Во записот со паралелни пристапни точки може да постои само едно поле 700.	Ако е полето 200 повторено, полето 700 не смее да се повтори.

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	S	Во полето мора да биде пополнето или потполето а или потполето b, но не и двете потполиња истовремено.	Мора да биде пополнето само едно потполе, или 152a или 152b.
F	C, S	Во полето недостасува потполе.	Се проверува присуство на одредено потполе во полето.
W	C, S	Во полињата 2XX, 4XX и 7XX потполињата со нумеричка ознака се додаваат пред потполето а во растечки редослед.	Потполињата кои се означени со број (освен потполето 4) мораат да бидат додадени пред потполињата 2XXa, 4XXa и 7XXa и подредени во растечки редослед.
I	C, S	Вредноста во потполето е Салвадор. Проверете го кодот за националност!	Предупредувањето се испишува ако е 102a = "slv".
F	C, S	Годината на раѓање во полето 190 е понова од годината на смртта во полето 191.	Ако во записот постои полето 191 и ако е 190ind2 = 1, тогаш во 191a мора да биде внесена понова година отколку што е во 190a. Наместо одделни броеви може да се знакот "?", кој во 190a се уважува како број 0, а во 191a како број 9.
F	C, S	Датумот во потполето е погрешен.	Во потполињата 190b и 191b може да биде внесен само број помеѓу 1 и 12. Во потполињата 190c и 191c може да биде внесен само број од 1 до 31.
F	C	Дополнителниот запис за нормативна пристапна точка на домашен јазик мора да содржи код за јазик (2009).	Ако е полето 700 повторено, во полето 200 мора да има потполе 9.
F	S	Запис со истиот број веќе постои во базата на податоци.	По пребарување со OS = <035a> не смее да се добие ниту еден друг запис.
F	C	Запис со истиот број веќе се наоѓа во базата на податоци.	По пребарување со LC = <035a> не смее да се добие ниту еден друг запис.
W	C, S	Записите означени како избришани или раздружени не смеат да содржат полиња 990.	Ако е 001a = "d" или "r", во записот не смее да постои поле 990.
F	C	Записот со ID = <ID> не постои.	Во потполето 990b е дозволено да се внесе само ID на конкретен запис од COBIB.
F	C, S	Записот со ID = <ID> не постои. Потполето 001x не смее да содржи ID на запис што е означен како избришан или раздружен. Несоодветен линк.	Во 001x и 990p е дозволено да се внесат ID ознаки одделени со записка (или една ID ознака), кои сите ги ги исполнуваат следните услови: – со пребарување по ID = <ID001x> во иста база се добива еден запис – добиениот запис во потполињата 001b и 001c има ист код како и проверениот запис – добиениот запис има 001a ≠ "d" и 001a ≠ "r" – добиениот и проверениот запис имаат поле од блокот 2XX со ист број Дополнителното пребарување со OR = <ID> не смее да даде резултати.
W	C	Записот со шифра на истражувачот мора да се однесува само на едно лице. Ако имате привилегија за креирање целосни нормативни записи, дополнете го записот (120b = "a").	Ако во записот постои потполе 200r, тогаш мора да биде 120b = "a".

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	C, S	Записот содржи две исти пристапни точки (<PT>).	Се проверуваат полињата 2XX, 4XX, 5XX, 7XX кои немаат потполе 2. Во секој од тие полиња мора да има различна пристапна точка.
W	C, S	И записот со ID=%0 содржи пристапна точка со слично име %1.	Предупредувањето се испишува кога во базата има записи со исто име во 200ab, при што некои записи се без потполињата 200cdf, а другите ги имаат.
W	C	Иницијалите на имињата ги внесуваме во потполето а.	Ако во потполето а од некое од полињата 200, 400, 500 или 700 постои само почетна буква (една буква и точка), во полето не смее да има и потполе b.
F	C, S	Иста нормативна пристапна точка се наоѓа и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со PH = <PT200> и CH = <PT210> не смее да се добие друг запис.
F	S	Иста нормативна пристапна точка се наоѓа и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со SH = <PT2XX> не смее да се добие ниту еден друг запис.
I	C	Истата варијантна пристапна точка постои и во други записи.	Предупредувањето се испишува ако по пребарување со PN = <PT400> или CB = <PT410> се добијат други записи.
F	S	Истата нормативна пристапна точка на англиски јазик се наоѓа и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со SE = <PT7XX> не смее да се добие ниту еден друг запис.
F	C	Истата шифра на истражувач се наоѓа и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со AS = <200r> не смее да се добие ниту еден друг запис.
F	C	Кај нормативните пристапни точки на две писма, кодот за писмо на првата пристапна точка мора да е во согласност со кодот за писмо на јазикот на каталогизација.	Ако содржината на 100g започнува со “с” и ако полето 200 е повторено, тогаш во првото поле 200 потполето 7 мора да започнува со “с”.
W	C, S	Кодот е избришан од шифрарникот.	Се проверува дали кодот во потполето е поништен.
F	C, S	Кодот не постои во шифрарникот.	Се проверува правилноста на кодираното потполе.
F	S	Локалните кодови за географски подрачја се внесуваат со кодовите “e-xv—”, “e-au—”, “e-ci—”, “e-hu—” ali “e-it—”. Кодовите во потполињата 160a и 160b мора да се совпаѓаат во првите четири знака.	Ако во записот постои поле 160, потполето 160b може да биде пополнето само ако во потполето 160a има еден од кодовите “e-xv—”, “e-au—”, “e-ci—”, “e-hu—” или “e-it—”, а првите четири знака во двете потполиња мораат да се совпаѓаат.
F	C, S	Неважечка вредност на индикаторот.	Се проверува дали внесената вредност на индикаторот е важечка.
F	S	Недостасува потполето 5.	Во полињата 5XX и полето 950 потполето 5 е задолжително.
F	S	Недостига полето 160.	Ако е 001b = “у” и ако постои потполето 250у, во записот мора да постои и потполе 160.
F	S	Несоодветна комбинација на потполињата 2, 3, 5 и 8.	Полињата 4XX со потполето 5 = “n”, мора да имаат и потполиња 2, 3 и 8. Полињата 4XX без потполиња 5 или со потполе 5 ≠ “n”, не смеат да имаат потполиња 2, 3 и 8.

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	S	Нормативната и поврзаната пристапна точка се една на друга поширок израз. Проверете ги полињата 5XX со потполето 5 = "g" во поврзаните записи и поправете на соодветен начин!	Се проверува полето 5XX со потполе 3 и 5XX5 = "g". Записот кој се добива по пребарување со ID = <5XX3> не смее да има полиња 5XX со ID ознака на проверениот запис во потполето 3 и кодот "g" во потполето 5.
F	C	Нормативните пристапни точки на двете писма мораат да содржат иста шифра на истражувач.	Ако полето 200, кое има потполе г, е повторено, двете полиња мораат да имаат исто потполе 200г.
W	C	Пепорачуваме внес на пристапна точка во кирилица.	Ако во записот постои потполе 2007 = "ba", тогаш во записот мора да постои и друго поле 200 со потполе 2007 во кое содржината започнува со "с".
F	C	Писмото на нормативната пристапна точка во нормативниот запис не одговара на писмото на стварниот наслов во сите поврзани библиографски записи. Додајте паралелна пристапна точка или поправете го кодот во 2007.	Се проверуваат записите кои имаат само едно поле 200, а во него постои потполе 7. Кодот во потполето 2007 мора да биде во согласност со кодот во потполето 1001 во оние библиографски записи од COBIB кои се добиваат по пребарување со AR = <ID>: – ако потполето 2007 започнува со "с", тогаш мора и 1001 да започнува со "с" или мора да биде 1001 = "oc" – ако е 2007 = "ba", тогаш 1001 не смее да започнува со "с", а не смее да биде ниту 1001 = "oc"
F	C, S	Поврзување на записот со истиот запис не е дозволено.	Во полињата 5XX3 не е дозволен внес на број кој се совпаѓа со ID ознаката на записот.
W	C, S	Погрешен 2. индикатор.	Во полињата 200, 400, 500 и 700 мора да е ind2 = 1, ако во полето постои потполе b, и ind2 = 0, ако не постои потполе b.
W	C, S	Погрешен код за регион.	Во полето 102 може да има потполе b само ако потполето а не постои или ако во потполето а има некој од кодовите "srb" или "bih". За "srb" во 102b се можни кодовите "ko", "cs" и "vj", а за "bih" кодовите "br", "fb" и "rs".
F	C, S	Погрешен редослед на потполињата во полето.	Потполињата cdf во полињата 200, 400, 500, 700 се дозволени само зад потполињата а и b, а потполињата bcdefgh во полињата 210, 410, 510 само зад потполето а.
F	C, S	Полето 835 се користи само во записите со код "d" или "r" во потполето 001a.	Ако во записот постои поле 835, тогаш мора да биде 001a = "d" или "r".
F	C	Полето е повторливо само за паралелниот облик на личното име.	Записот може да содржи најмногу две полиња 200 и најмногу две полиња 700.
F	C	Полето за поврзана нормативан пристапна точка на домашен јазик мора да содржи код за јазик (7009).	Ако е полето 200 повторено и ако во записот се наоѓа и полето 700, во полето 700 мора да има и потполе 9.
F	C, S	Полето мора да ги содржи сите три потполиња (a, b, n).	Ако во записот постои поле 990, тогаш во записот се задолжителни сите три потполиња а, b и n.
F	C, S	Полето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено поле во избраната маска за внес.
F	C, S	Полето не е повторливо (проверете ги и вградените полиња).	Се проверува повторливост на одредено потполе.

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	C	Полето се повторува само за алтернативен облик на нормативната пристапна точка на друго писмо. Кодот за писмо е задолжителен!	Ако полето 200 е повторено, двете полиња мораат да имаат потполе 7. Во едното мора има код "ba", а во другото некој друг код.
F	C, S	Полето??? не смее да се брише.	Полињата 801 и 035 не смеат да се бришат, ако содржината на потполето 035a започнува со ознаката "(DLC)" или "(NNHWW)".
F	C, S	Полињата 150 и 210 не се совпаѓаат. Ако станува збор за состанок или советување, во потполето 150b треба да се внесе код "1" и да се пополни едно од потполињата 210def.	Ако е 150b = "1", тогаш во записот мора да постои едно од потполињата 210edf и обратно.
F	C	Полињата се разликуваат во структурата.	Ако е полето 200 повторено, тогаш двете полиња мораат да имаат иста структура на потполињата (исти потполиња во ист редослед). Истото важи и за полето 700.
W	C	Поправениот запис (001a = "c") не смее да биде означен како непотполн (001g = "3").	Ако е 001a = "c", во полето не смее да има потполе g.
F	S	Постојат повеќе исти потполиња во записот.	Во записот не смее да има повеќе исти потполиња 3 во полињата 4XX и 950.
F	S	Потполето ??? може да се внесе само во полиња кои содржат и потполе 2.	Се проверуваат само записите со 001b = "x". Во полињата 400, 410, 420, 430 и 443, кои немаат потполе 2, не се дозволени потполињата j, x, y и z. Во полето 415, кое нема потполе 2, не се дозволени потполињата j и y. Во полето 450, кое нема потполе 2, не се дозволени потполињата j и z.
F	C, S	Потполето а е задолжително во полето.	Во полињата 160, 190, 191, 2XX, 3XX, 4XX, 5XX, 675, 686, 7XX, 810 и 990 потполето а е задолжително.
F	C, S	Потполето е задолжително во записот.	Се проверува присуство на потполиња кои се задолжителни во записот.
F	C, S	Потполето е предолго. Потполето е прекратко.	Во потполе со ограничена должина се проверува должината на внесот.
F	C, S	Потполето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено потполе во избраната маска за внес.
F	C, S	Потполето не е повторливо.	Се проверува повторливост на одредено потполе.
W	C, S	Потполето содржи број. Проверете ја правилноста на внесот!	Предупредувањето се испишува ако некое од потполињата 200cd, 400cd, 500cd или 700cd содржи број.
W	C, S	Препорачуваме да го наведете изворот за пристапната точка (810a).	Предупредувањето се испишува кога е 001b = "x" и во записот не постои ниту потполе 810a, ниту потполе 815a.
F	S	Пристапна точка <PT> постои и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со SH = <PT4XX> и SU = <PT2XX> смее да се добијат само записи со 001a = "d".
W	C	Пристапната точка <PT> се наоѓа и во записот со ID = <ID>.	По пребарување со PH = <PT400>, SH = <PT410>, PN = <PT200> и CB = <PT210> не смее да се добие ниту еден друг запис.
W	S	Пристапната точка е веќе во записот ID = <ID>. Поправете на соодветен начин.	По пребарување со OS = <9503>, SF = <950a> и SH = <950a> не смее да се добие ниту еден друг запис.

СТАТУС	БАЗА	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	C, S	Содржината во потполињата 001? и 001x не е ускладена.	Мора да се усогласени 001a и 001x: – Ако е 001a = “d”, во 001x мора да биде внесен ID на еден нормативен запис. Важи и обратното: ако во 001x е внесен еден ID, тогаш мора да биде 001a = “d”. – Ако е 001a = “r”, во 001x мора да бидат внесени ID ознаки на два или повеќе нормативни записи, кои меѓусебно се одвоени со запирка. Важи и обратното: ако во 001x се внесени повеќе ID ознаки, тогаш мора да биде 001a = “r”.
W	C, S	Се препорачува да се внесе и на годината на раѓање.	Ако е 120b = “a” и ако вредноста во 101a е иста како и во 100c, тогаш мора да биде пополнето и потполето 190a.
F	S	Содржините на потполињата 250n и 250m не се усогласени.	Првата цифра од двоцифрениот код во потполето 250m мора да е усогласена со кодот во потполето 250n.
F	S	Според кодот во потполето 001c мора да постои полето ???.	Се проверува усогласеноста на кодот во потполето 001c со автентичноста на полињата 2XX: – ако е 001c = “a”, во записот мора да има поле 200 – ако е 001c = “b”, во записот мора да има поле 210 – ако е 001c = “c”, во записот мора да има поле 215 – ако е 001c = “e”, во записот мора да има поле 220 – ако е 001c = “f”, во записот мора да има поле 230 – ако е 001c = “h”, во записот мора да има поле 240 – ако е 001c = “i”, во записот мора да има поле 243 – ако е 001c = “j”, во записот мора да има поле 250

7.3 CORES

Легенда

- Статус на контролата:
 - F (Fatal): во записот има грешка и додека не се поправи не може да го зачувате записот
 - W (Warning): во записот има грешка, но, и покрај тоа, записот можете да го зачувате
 - I (Info): во записот постои можна грешка, записот можете да го зачувате
- Предупредување: пораки за корисникот (по азбучен/абecedен редослед)
- Опис: услови за проверување

Во аглести загради некаде се запишани ознаките на полето/потполето/индикаторот кои при проверка се заменуваат со вредноста од записот.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Внесен е недозволен знак.	Се проверува множеството дозволени знаци.
F	Во полето недостасува потполе.	Се проверува присуство на одредено потполе во полето.
W	Кодот е избришан од шифрарникот.	Се проверува дали кодот во потполето е поништен.
F	Кодот не постои во шифрарникот.	Се проверува правилноста на кодираното потполе.

СТАТУС	ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ	ОПИС
F	Може да се внесе само важечки ISSN на континуиран извор за кој постои запис во COBIČ.	Во потполето 011е мора да биде внесен ISSN број со правилен контролен број. Со пребарување со SP = <011е> во COBIČ мора да се добие 1 запис.
F	Неважечка вредност на индикаторот.	Се проверува дали внесената вредност на индикаторот е важечка.
F	Неправилен ISSN.	Во потполето 011с мора да биде внесен ISSN број со правилен контролен број.
F	Неправилен внес на период.	Во потполето 7X20 мора да биде внесен период во еден од трите можни облици: – <година> – <година>– – <година1>–<година2> Вредностите <година>, <година1> и <година2> треба да бидат броеви од 1800 до 2100. <година1> мора да биде постара од <година2>.
F	Полето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено поле во избраната маска за внес.
F	Полето не е повторливо (проверете ги и вградените полиња).	Се проверува повторливоста на одредено поле.
F	Потполето е задолжително во записот.	Се проверува присуство на потполиња кои се задолжителни во записот.
F	Потполето е предолго. Потполето е прекратко.	Во полето со ограничена должина се проверува должината на внесот.
F	Потполето не е во маската.	Се проверува присуство на одредено потполе во избраната маска за внес.
F	Потполето не е повторливо.	Се проверува повторливоста на одредено потполе.

8 METADAT

За некои видови граѓа се достапни податоци кои се употребливи при подготовка на библиографските записи. Може да станува збор за податоци за издавачот, а може да станува збор и за податоци од некои други извори, на пример од академски репозиториуми.

Таквите податоци се собираат во базата на податоци METADAT, а од таму библиотеките можат да ги преземаат во COBIB. За внес на податоците во METADAT библиотеките, кои би сакале да ги користат тие податоци во каталогизацијата, се договараат со понудувачот на тие податоци и со ИЗУМ.

Понудувачите мора да го уредат преносот на своите податоци во METADAT, а ИЗУМ ќе се погрижи за конверзија во соодветниот формат. Шемите на податоците од различни извори меѓусебно се разликуваат, па затоа за секој понудувач треба да се подготви посебна конверзија.

Податоците на одделен понудувач се видливи само за библиотеките кои ја каталогизираат граѓата од понудувачот.

За пристап до базата на податоци METADAT потребна ви е привилегијата CAT_METADAT.

8.1 Пребарувач

На списокот со бази на податоци за пребарување METADAT можат да ја видат само библиотеките кои се договориле за користење на METADAT, и само каталогизаторите со привилегија CAT_METADAT.

Пребарувањето на записите METADAT малку се разликува од пребарувањето на записите по другите бази на податоци, а прилагоден е и пребарувачот (изоставени се повеќето копчиња, изборниот начин на пребарување, опциите за сортирање, прашањата итн.). Кога од паѓачкиот список ја избирате базата METADAT, веднаш се прикажува список на записи од таа база. Ако сакате да го ограничите прикажаниот список на записи, на пр. по збор од насловот, годината итн, во полето за внес на командното пребарување можете да внесете произволна низа знаци од записот. Притоа не смеете да ги користите знаците за скратување.

На списокот со резултати од пребарувањето се гледаат податоци за записот во базата на податоци METADAT:

- во „ID“ се испишува редниот број на записот во базата на податоци METADAT;
- во „COBISS.XX-ID“ се испишува бројот COBISS.XX-ID ако е веќе доделен на записот;
- во „Понудувач“ се испишува изворот на записот и датумот кога записот бил запишан во базата METADAT;
- во „Статус во COBISS“ се испишува статусот за преносот во COBISS. Кога записот ќе се запише во METADAT, добива статус *ново*, а записите кои се во постапка на пренос во COBISS со програмската опрема COBISS3/Каталогизација добиваат статус *во обработка* или *во уредување*;
- во „Датум на статусот во COBISS“ е наведен датумот на последната промена на статусот;
- во „Податоци за контакт“ се испишува е-адресата на лицето за контакт, доколку постои;
- во „Записот го презела библиотеката“ е внесен акронимот на библиотеката која го презела записот, односно која го уредува записот;
- во „Наслов“ се испишуваат податоците од потполињата 200acch.

Откако ќе го изберете записот од списокот со резултати од пребарувањето, записот можете да го ставите на работниот простор (копче **Додај**), да го додадете во уредувачот (копче **Уреди**) или да го прегледате (копче **Прикажи**).

8.2 Работен простор

Записите METADAT кои се наоѓаат на работниот простор се означени со акронимот METADAT и со бројот METADAT-ID.

Ако на работниот простор означите запис METADAT, записот можете да го прикажете во формат ISBD или COMARC (копче и **Прикажи**), да го споредувате со други записи (копче и **Спореди**) или од него

да копираате полиња кои ви се потребни во друг запис (копче и **Избор на полиња за пренос**). Записите METADAT можете и да ги избришете (копче).

Со клик на копчето го преземате записот од базата на податоци METADAT, при што на работниот простор акронимот METADAT се менува во акронимот на локалната база, а бројот METADAT-ID се заменува со идентификацискиот број на новиот запис <-п>.

8.3 Уредувач на записи

Копчињата што се наоѓаат над уредувачот на записи функционираат за записите METADAT исто како и за записите од другите бази на податоци, со исклучок на копчето за менување маска. Записите од базата METADAT стандардно се вчитуваат во уредувачот во маската *N – некнижна граѓа*, а исклучок се записите за текстуална граѓа (001b = “a” или 001b = “b”) кои се вчитуваат во маската М. Ако кликнете на копчето

, можете да ја смените маската во која било друга маска за внес, а не само во маската М.

Кога записот ќе го дополните и ќе го зачувате, се запишува во локалната база на податоци и во COBIV, а во METADAT повеќе не се гледа.

Внимание

Кога ќе го дополните записот METADAT, записот повеќе не може привремено да се зачува во базата METADAT. Инаку, на работниот простор записот може да остане произволно долго, но е заклучен до полноќ, а потоа е повторно достапен за сите каталогизатори.

8.4 Прикажувач

Во прикажувачот можете да го погледнете записот METADAT од работниот простор или од записот кој е преземен од базата METADAT и се наоѓа во уредувачот. Во преземените записи бројот METADAT-ID е запишан во потполето 000w во системското поле.

9 Совети за работење во COBISS Cat

ФУНКЦИОНАЛНОСТ	СОВЕТИ
Поставување на големината на приказот во интерфејсот	Големината на приказот ја уредувате со опцијата Зголеми , односно Zoom во веб-прелистувачот.
Криење на работниот простор	Работниот простор можете да го скриете, односно повторно да го прикажете со клик врз копчето .
Врска со COBISS Lib	Со клик врз копчето се изведува автоматско пријавување во апликацијата COBISS Lib во која можете да продолжите со постапките за фондот, исписи итн. Записот кој сте го зачуваме во локалната база можете да го најдете во прозорецот Историја (копче).
Користење на проверка на правопис	За да можете во полето за внес да ја проверите правилноста на внесениот текст, во веб-прелистувачот мора да го овозможите користењето на проверка на правопис .
Извоз на записи	При извоз на записи во различни формати се креираат датотеки. Ако при пренос на датотеките сакате да изберете локација и да го одредите називот на датотеката, тоа мора да го овозможите во веб-прелистувачот.
Отворање на записот во нов прозорец на веб-прелистувачот	Ако записот кој е на ново ливче од веб-прелистувачот го повлечете од прозорецот на веб-прелистувачот, се отвора во нов прозорец.
Поместување на полиња/потполиња	Со глумчето се поставувате на полето/потполето кое сакате да го поместите и со левиот тастер на глумчето го повлекувате на нова локација во записот (“drag & drop”).
Внес на знаци од множеството UNICODE	При внес на знаци UNICODE можете да користите различни табели со знаци (на пр. Character Map, BabelMap, Unicodia) и тастатури на екранот .
Пристап до историјата на складиштето	Со тастерите <Windows> + <V> ја отворате историјата на складиштето (“clipboard history”) каде што можете да изберете еден од последните 25 исечени или копирани текстови/елементи и да ги вметнете во произволни полиња за внес во апликацијата COBISS Cat.